

UTVIKLING AV VANNKOMPETANSE GJENNOM BARNEHAGEÅRENE

Veien mot nasjonal vannkompetanse i barnehagen (2022-2026)

Fra utviklingsarbeid til et omfattende pedagogisk program støttet av nasjonale stiftelser, med mål om å forebygge drukning gjennom å bygge vannkompetanse hos barn, ansatte og foreldre.



2022-2023: Oppstart og undring

Utgangspunkt i bacheloroppgave ved OsloMet med praktisk utviklingsarbeid i bydel Alna. Sentrale aktører i perioden var OsloMet, USN og pedagogiske ledere i lokale barnehager.



2023-2024: Systematisering og forskning

Følgforskning i samarbeid med OsloMet og USN for å dokumentere barnas vannkompetanse og legge et faglig fundament for videre arbeid.



2024-2025: Pilotering og politisk forankring

Pilotering med SK Speed og presentasjon på nasjonale arenaer som Flytekonferansen.

Strategiske partnere:

Flyte, NIF (Norges Idrettsforbund), Stiftelsen Dam, Sparebankstiftelsen DNB, SK Speed.



2025-2026: Realisering, nasjonal satsing og digitalisering

Utvikling og spredning av verktøysettet med støtte fra Sparebankstiftelsen DNB. Digitaliseringen sikrer nasjonal skalering gjennom en åpen nettside.

Forord

Denne rapporten markerer ferdigstillingen av første del av et omfattende utviklingsarbeid som har strukket seg fra en lokal undring ved en bekk i Groruddalen i 2022 til et nasjonalt pedagogisk program som nå implementeres gjennom Flytes satsing «Vannsikre kommuner». Utviklingsarbeidet har dreid rundt følgende hovedområder:

- Utprøving av et prosjekt i bydel Alna, Stovner, Grorud og Bjerke for systematisk utvikling av barns vannkompetanse.
- Pilotering av undervisningsopplegg i ulike vannmiljøer, inne og ute, tilpasset alle årstider.
- Opplæring av ansatte gjennom praktiske kurs og kompetanseheving i vannsikkerhet.
- Utvikling av et pedagogisk verktøysett («Vanntrygge barnehager») med konkrete didaktiske ressurser.

Vannkompetanse handler om langt mer enn bare svømmeferdigheter. Det er summen av alle personlige ferdigheter i vann som bidrar til å forebygge drukning, samt kunnskap, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet i, på og ved vann. Vårt felles mål har vært å tette gapet i svømmeopplæringen ved å starte systematisk med tidlig vannkompetanse allerede i barnehagealder, og dermed bidra til drukningsforebygging og utjevning av sosiale forskjeller i levekårsutsatte områder.

Behovet for dette arbeidet er dokumentert gjennom urovekkende statistikk fra skoleåret 2023/2024, der kun 26 % av fjerdeklassingene i bydel Alna og 38 % i bydel Grorud besto den nasjonale svømmetesten.

Bak denne rapporten står en forfattergruppe som representerer en unik brobygging mellom praksisfeltet og academia: Marta Skandsen (masterstudent OsloMet), som initiativtaker og prosjektleder, har ledet prosessen fra den spede oppstarten med en naturlekeplass ved Fossumbekken i 2022. Ann-Helen Odberg (HVL) og Trine Thoresen (USN) har som medlemmer av prosjektets kjernegruppe bidratt med forskningsbasert innsikt, faglig kvalitetssikring og utvikling av det pedagogiske innholdet og innspill til denne rapporten.

Gjennom prosjektperioden har vi sett hvordan økt trygghet hos voksne, både blant ansatte og foreldre, virker som selve nøkkelen til å bygge barnas vannkompetanse i de ulike fasene av utviklingsprosjektet. Det er pilotert et verktøysett bestående av aktivitetskort, plakater og språksneller i 13 barnehager i Groruddalen og validert et konsept gjennom konseptavsjekker i både Oslo og Bergen. En konseptavsjekk er en strukturert metode for kvalitetssikring der vi henter inn tilbakemeldinger fra barnehagestyrere og pedagogiske ledere om verktøyenes relevans. Videre på hvilken måte de er brukervennlige og har faglig og didaktisk verdi, før en bredere utrulling er tenkt ut 2026.

Det rettes en stor takk til våre prosjekteiere Flyte og NIF, samt våre finansielle støttespillere Sparebankstiftelsen DNB og Stiftelsen Dam, som har bidratt til realiseringen av dette prosjektet. En særlig takk går til våre støttespillere Sportsklubben Speed, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, og Oslofjordens Friluftsråd for deres uvurderlige bidrag til den praktiske gjennomføringen i både basseng og felt. Også medlemmene i prosjektets kjernegruppe takkes for faglige engasjement og

strategisk veiledning gjennom hele prosessen: Jannicke Øiaas, Jan Kjensli, Jon Sundan og Helgi Winther Olsen. Verktøysettet vil forhåpentligvis kunne bidra med faglige innspill i planlegging og gjennomføring av aktiviteter i vann for barnehager over hele landet. På denne måten kan vi sammen skape en kultur for livslang vanndrygghet for barn i barnehagealder.

Oslo/Bergen/Vestfold, mai 2026

Marta Skandsen Prosjektleder og masterstudent i barnehagekunnskap, OsloMet

Ann-Helen Odberg Førstelektor, Høgskulen på Vestlandet / Svømmedyktig.no

Trine Thoresen Førstelektor, Universitetet i Sørøst-Norge



DAYTWO

Innhold

UTVIKLING AV VANNKOMPETANSE GJENNOM BARNEHAGEÅRENE

Forord	1
1.0 Innledning	4
1.1 En visjon om livslang vanntrygghet	4
1.2 Teoretisk fundament og pedagogisk modell	4
2.0 Reiseskildring	5
2.1 Prosjektets oppstart og profesjonsfaglig undring (2022–2023)	5
2.2 Systematisering og forskningsmessig forankring (2023–2024)	6
2.3 Identifiserte behov og pilotering av samarbeidsmodeller (2024–2025)	6
2.4 Utvikling og realisering av det pedagogiske verktøysettet (2025–2026)	7
2.5 Digitalisering av pedagogisk opplegg (2025–2026)	7
3.0 Oppsummering og veien videre	8
3.1 Dokumentasjon og personvern	8
3.2 Erfaringer med politisk vilje og administrative barrierer	8
3.3 Positive synergi-effekter med svømmeklubber	9
Referanseliste	10
Vedlegg	11

1.0 Innledning

Denne rapporten gir en fremstilling av utviklingsarbeidet knyttet til barns vannkompetanse i barnehagen. Den redegjør for prosjektets visjon, det teoretiske og pedagogiske fundamentet, samt den kronologiske utviklingen gjennom fire år. Rapporten belyser også hvordan et tett samarbeid mellom frivillig sektor, akademia og det offentlige har resultert i et validert verktøysett for nasjonal skalering.

Utviklingsarbeidet har sitt utspring i Marta Skandsens bachelorgradsarbeid ved OsloMet høsten 2022, med tittelen *Utvikling av naturlekeplass på tvers av barnehager som bidrag til Groruddalssatsningen om å styrke barnets tilhørighet til nærmiljøet*. Arbeidet tok utgangspunkt i barns lek med og i vann som faglig og pedagogisk grunnlag. Med bakgrunn i dette, samt erfaringer fra arbeid som pedagogisk leder i barnehage, videreutviklet Skandsen ideen om å utforske hvordan slik lek kan bidra til mestring, trygghet og meningsfulle opplevelser i nærmiljøet. Skandsen er prosjektets idéskaper og utvikler, og har hatt rollen som prosjektleder gjennom hele perioden fra 2022 til 2026.

1.1 En visjon om livslang vanntrygghet

Vannkompetanse defineres som summen av alle personlige ferdigheter, kunnskap, holdninger og atferd som bidrar til å forebygge drukning og fremme sikkerhet i, på og ved vann (Moran & Wilcox, 2013). Prosjektets overordnede mål er å styrke barns vanntrygghet gjennom tidlig innsats, slik at de oppnår et solid fundament før den formelle svømmeopplæringen starter i skolen. Behovet er kritisk dokumentert gjennom statistikk fra skoleåret 2023/2024: I bydel Alna besto kun 26 % av fjerdeklassingene den nasjonale svømmetesten, mens tallet for bydel Grorud var 38 %. Bydel Bjerke er også identifisert som et område med lav svømmeferdighetsgrad og stort behov for målrettede tiltak. For bydel Stovner bekreftes det at elevene ligger langt under gjennomsnittet for resten av byen, og bydelen preges av levekårsutfordringer som korrelerer med lav vannkompetanse (se Vedlegg 5 og 6).

Regjeringens nullvisjon mot drukning understreker at dette prosjektet er et nødvendig bidrag for å tette gapet i svømmeopplæringen, der barnehagesektoren tidligere har vært utelatt. (se Vedlegg 17) Ved å starte systematisk i barnehagealder kan man redusere sosial ulikhet og gi alle barn positive erfaringer som fremmer livslang mestring.

1.2 Teoretisk fundament og pedagogisk modell

Det pedagogiske konseptet er et resultat av et tett strategisk samarbeid mellom de to prosjektene «Vanntrygghet i barn starter i barnehagen» (Flyte) og «Svømming i barnehagen» (NIF). (se vedlegg 8) Konseptet beskriver en pedagogisk modell for systematisk utvikling av vannkompetanse som er forankret i Rammeplanen og tilpasset barnehagens organisatoriske og bemanningsmessige rammer. Det tydeliggjør hvordan vannkompetanse kan utvikles gjennom planlagt progresjon og definerer summen av ferdigheter, kunnskap, holdninger og atferd som bidrar til å forebygge drukning og fremme trygg ferdsel i, på og ved vann. Modellen er bygget rundt fem integrerte dimensjoner som fungerer i et helhetlig samspill mellom kroppslige, kognitive, sosiale og emosjonelle prosesser (se vedlegg 9 og 15):

- *Forstå vann:* Fokus på barnas sanselige utforskning av vannets fysiske egenskaper. Teoretisk knyttes dette til Jean Piagets utviklingspsykologi, der sansing utgjør grunnlaget for kognitiv utvikling
- *Kropp og teknikk:* Her er fokus på balanse, pust, flyt og bevegelse. Dimensjonen belyses gjennom James J. Gibsons teori om «affordances», som beskriver hvordan vannmiljøet inviterer barnet til motoriske handlinger
- *Regler og valg:* Utvikling av selvregulering og strategien «stopp – tenke – sjekke». Dimensjonen er forankret i Lev Vygotskys læringsteori om samspill med voksne som et «støttende stillas»
- *Følelser og holdninger:* Utvikling av trygghet og respekt gjennom «trygg nok risiko». Her benyttes Trygghets sirkelen for å forklare viktigheten av sensitive voksne som en trygg base
- *Språk og begreper:* Arbeid med ord for å transformere kroppslige erfaringer til forståelse. Dette bygger på Rammeplanens definisjon av språk som redskap for tenkning og kommunikasjon om sikkerhet

For å sikre systematisk progresjon er modellen strukturert i fem tydelige faser (se vedlegg 8):

- *Fase 1 og 2 (0–3 år):* Fokus på tidlige sanseerfaringer og etablering av grunnleggende trygghet.
- *Fase 3 og 4 (3–6 år):* Økt selvstendighet, mestring av teknikk og begynnende risikoforståelse.
- *Fase 5 (5–6 år):* Fordypning, refleksjon og begynnende selvberging som forberedelse til skolealder

Konseptet legger også David Kolbs prinsipper for erfaringsbasert læring til grunn, der kunnskap tilegnes gjennom en syklus av praktisk handling og refleksjon i naturen.

2.0 Reiseskildring

2.1 Prosjektets oppstart og profesjonsfaglig undring (2022–2023)

Prosjektet startet høsten 2022 som et profesjonsrettet utviklingsarbeid knyttet til prosjektleders bacheloroppgave ved OsloMet, med fokus på en naturlekeplass ved Fossumbekken i bydel Alna. (se vedlegg 17) Våren 2023 utløste observasjoner av vannets krefter under snøsmelting en profesjonsfaglig undring: «*Hvordan kan barnehagen systematisk integrere lokale vannmiljøer som helårige lærings- og dannelsesarenaer for å utvikle barns trygghet, ferdigheter og forståelse for vann?*». Dette markerte et skifte fra fri lek til mer systematisk utvikling av vannkompetanse.

- *Høst 2022:* Prosjektet starter som en praktisk bacheloroppgave med fokus på lek og bevegelse i barnehagens nærmiljø ved en bekk (Fossumbekken). Det etableres en naturlekeplass langs bekken i samarbeid med Bymiljøetaten (se vedlegg 17).
Vannturer 3–6 år (Høst 2022): Barna utforsker terrenget og vannet ved bekken for å utvikle grunnleggende trygghet.
- *Vår 2023:* Fokus på sikker og utforskende vannlek. Barna observerer og erfarer vannets krefter ved snøsmelting i bekken. Dette blir et vendepunkt for videre systematisering og faglig forankring av prosjektet.

2.2 Systematisering og forskningsmessig forankring (2023–2024)

I august 2023 innvilget Statsforvalteren tilskudd til barnehagebasert vanntilvenning. (se vedlegg 23) Da Bymiljøetaten 12.09.2023 frarådet direkte kontakt med Fossumbekken grunnet forurensning, ble aktivitetene flyttet til varierte vannmiljøer som Verdensparken, Sognsvann, Munkebekken og Sollerudstranda. (se vedlegg 4) En tverrfaglig forskningsgruppe ved OsloMet og USN etablerte følgeforskning for å kartlegge hvordan vanntrygghet kan forankres i barnehagens mandat. (se vedlegg 3)

- *August 2023:* Det ble søkt om tilskudd fra Statsforvalteren, og søknaden ble innvilget til barnehagebasert vanntilvenning. (se vedlegg 23)
- *September 2023:* Bymiljøetaten fraråder direkte kontakt med vannet i Fossumbekken på grunn av forurensning, og prosjektets aktiviteter flyttes til Verdensparken, Sognsvann, Munkebekken og Sollerudstranda. (se vedlegg 4)
- *Høst 2023:* En forskningsgruppe ved OsloMet og USN etablerer følgeforskning for å kartlegge praksis og barns møter med vann. (se vedlegg 3)
Vannturer 3–6 år (Høst 2023): Systematiske turer til varierte vannmiljøer med fokus på sikkerhetsregler. (se vedlegg 12)

2.3 Identifiserte behov og pilotering av samarbeidsmodeller (2024–2025)

Arbeidet avdekket et kritisk behov for kompetanseheving, da mange barnehageansatte uttrykte lav vanntrygghet. En formell behovsmelding ble sendt Alna barnehageenhet i 2024. (se vedlegg 16) Prosjektet vant sterk politisk forankring gjennom enstemmige vedtak i bydelsutvalgene i både Alna (30.05.2024) og Stovner (26.09.2024). (se vedlegg 1 og 2) Viktige piloter inkluderte gratis foreldresvømming støttet av Sparebankstiftelsen og barnehagesvømming (SK Speed), der ansatte fikk lede og forberede barna til aktiviteter i basseng. I januar 2025 gjennomførte 24 ansatte praktisk opplæring på Nordtvet bad. (se vedlegg 18)

- *Januar/Mars 2024:* Behovsmelding om systematisk kompetanseheving sendes bydelen, men får avslag. (se vedlegg 16) Det formelle forskningssamarbeidet opphører, men forskere fortsetter på frivillig basis.
- *30.05.2024:* Politisk forankring i Bydel Alna. Støtte til tiltaket blir formelt protokollført i møte i Alna arbeidsutvalg. (se vedlegg 1)
- *Sommer 2024:* Det ble søkt om og innvilget støtte fra Sparebankstiftelsen til gratis svømmeopplæring for foreldre.
- *26.09.2024:* Politisk forankring i Bydel Stovner. Stovner bydelsutvalg vedtar enstemmig støtte til det pågående arbeidet. (se vedlegg 2)
- *Høst 2024:* Oppstart av pilotprosjekt med vannaktiviteter i basseng ved Furuset bad (SK Speed), der barnehageansatte leder aktiviteter.
- *Vannturer 3–6 år (2024):* Fokus på progresjon mellom bekk, park, basseng og fjæra ved bruk av vadere og våtdrakter. (se vedlegg 13)
- *16.01.2025:* Opplæring av barnehageansatte i basseng på Nordtvet bad. (se vedlegg 18)

2.4 Utvikling og realisering av det pedagogiske verktøysettet (2025–2026)

I august 2025 overtok Flyte og NIF som prosjekteiere, og en overordnet kjernegruppe ble etablert. (se vedlegg 7 og 19) To prosjekter driftes nå parallelt i Groruddalen: Flyte-prosjektet med fokus på de minste (0–3 år) i Alna/Stovner, og DAM-prosjektet med fokus på de eldste (4–6 år) i Grorud/Bjerke. (se vedlegg 5 og 6) Totalt deltar 13 barnehager i denne utvidede utprøvingen. For å sikre gjennomføring har det vært avholdt jevnlig møter mellom prosjektleder og SK Speed for koordinering av instruktører og logistikk. (se vedlegg 20) En viktig milepæl var piloten i vinterferien 2026 på Furuset bad for barnehager i Alna. (se vedlegg 14) I 2026 ble et verktøysett bestående av aktivitetskort, språksneller, nettside og plakater videreutviklet og klargjort for testing. (se vedlegg 15) Tilbakemeldingene fra Bergen og Groruddalen pekte på betydningen av digitale verktøy og tidsbesparende maler. (se vedlegg 8, 14, 15, 20 og 22)

- *Februar 2025:* Prosjektet presenteres på Flytekonferansen, noe som vekker nasjonal interesse.
- *August 2025:* Flyte og NIF overtar som prosjekteiere. Midler fra DAM og Sparebankstiftelsen tildeles. (se vedlegg 7) Opprettelse av en ny overordnet kjernegruppe med faglige spesialister fra NTNU, HVL, USN og Universitetet på Færøyene. (se vedlegg 19)
- *Samarbeid mellom prosjektene:* Begge hovedprosjektene, «Vanntrygghet i barn starter i barnehagen» (Flyte) og «Svømming i barnehagen» (NIF/DAM), bidrar aktivt til felles konseptutvikling.
- *Alders- og distriktsfordeling:* Prosjektet driftes på tvers av Groruddalen: Flyte-prosjektet fokuserer på de minste (0–3 år) i Alna/Stovner, mens DAM-prosjektet fokuserer på de eldste (4–6 år) i Grorud/Bjerke.
- *Utvidelse og deltakelse:* Prosjektet omfatter totalt 13 barnehager i de fire bydelene.
- *August 2025 – Juni 2026:* Gjennomføring av månedlige arbeidsmøter i kjernegruppen. Prosjektleder og SK Speed gjennomfører regelmessige møter for å koordinere praktisk drift.
- *September – november 2025:* Pilotering av det nye verktøysettet. (se vedlegg 11, 12 og 21)
- *Februar – mars 2026 konseptavsjekk:* Kvalitetssikring i praksisfeltet med pedagogiske ledere og styрere. (se vedlegg 22)
- *Vinterferien 2026:* Gjennomføring av pilotprosjekt i basseng på Furuset bad for barnehager i bydel Alna. (se vedlegg 14)
- *Desember 2026:* Sluttevaluering, sluttrapport og formidling av resultater.

2.5 Digitalisering av pedagogisk opplegg (2025–2026)

Proessen mot digitalisering av verktøysettet har sitt utspring i Flytes ambisjon om å «bidra til å bygge strukturkapital, slik at dette initiativet ikke forsvinner med Marta, men blir et helhetlig program som andre barnehager kan dra nytte av». Digitaliseringen er et nødvendig skritt for å sikre nasjonal tilgjengelighet og nå Flytes mål om å «gjøre alle nyttige verktøy og ressurser knyttet til drukningsforebygging, tilgjengelig for alle landets kommuner» og andre interesserte.

- *Søknad og finansiering:* Proessen startet med en søknad til Sparebankstiftelsen DNB (søknadsfrist 01.12.25), hvor det ble søkt om midler spesifikt rettet mot digitalisering av verktøysettet og utvikling av en nasjonal nettside.

- *Resultat og innhold:* Resultatet er en gratis og åpen nettside hvor hele verktøysettet «Vanntrygge barnehager» er tilgjengelig for alle kommuner og andre interesserte. For å styrke innføringen av prosjektet inkluderer nettsiden også informasjonsvideoer som gjør det enklere for barnehagene å ta programmet i bruk.
- *Aktører og samarbeid:* Designbyrået DayTwo har hatt ansvaret for den visuelle og tekniske utviklingen. De valgte å bruke det eksterne firmaet Melkeveien til å lage illustrasjonene til aktivitetskortene, som nå er integrert i både den fysiske og digitale ressursbanken.
- *Avgjørelser og deltakelse:* Overordnede beslutninger knyttet til den digitale løsningen er tatt av prosjektets kjernegruppe, der delprosessen for den digitale løsningen i «Vannsikre kommuner» ledes av Jannicke Øiaas i Flyte. Andre sentrale deltakere i prosessen inkluderer prosjektleder Marta Skandsen og andre faglige spesialister fra academia som har kvalitetssikret innholdet.
- *Kommunikasjonsprosess:* Kommunikasjonen mellom prosjektledelsen, designere og illustratører har foregått gjennom felles møter, utveksling av e-post og løpende tilbakemeldingsgiving. Denne tette dialogen har vært viktig for å sikre at de digitale verktøyene oppleves som brukervennlige og didaktisk relevante for barnehageansatte i en travelt hverdag.

3.0 Oppsummering og veien videre

Prosjektet har dokumentert at økt trygghet hos barnehageansatte er selve nøkkelen til å bygge barns vannkompetanse. Ved å flytte fokus fra tilfeldige turer til et systematisk årstidsbasert program, legges et livsviktig fundament for drukningsforebygging.

3.1 Dokumentasjon og personvern

Dokumentasjonen bygger på et omfattende datagrunnlag innsamlet gjennom hele prosjektperioden. Dette inkluderer systematiske observasjonsstudier og refleksjonslogger utført i samarbeid med forskere fra OsloMet og USN, hvor barns møter med varierte vannmiljøer ble kartlagt. Gjennom intervjuer med ansatte og behovsmeldinger ble det avdekket at voksnes egne ferdigheter og trygghet er en kritisk suksessfaktor. Siden prosjektet ikke er meldt til Sikt, er all datainnsamling og dokumentasjon strengt regulert gjennom et prosjektspesifikt samtykkeskjema. Dette skjemaet sikrer at bilder, film og skriftlige observasjonsdata av barna kun brukes til pedagogisk dokumentasjon, nasjonal fagutvikling og i verktøyet «Vannsikre kommuner» med foresattes uttrykkelige godkjenning. Personvernet ivaretas ved at alt materiell lagres lokalt i barnehagen, og navn på barn og barnehager holdes anonymt i all offentlig formidling. Videre har konseptavsjekker i barnehager i Oslo og Bergen validert at verktøysettet gir nødvendig didaktisk støtte i hverdagen.

3.2 Erfaringer med politisk vilje og administrative barrierer

Gjennom prosjektet har det blitt tydelig at det er et gap mellom politisk ønske og administrativ gjennomføringsevne i bydelene:

- *Politisk vilje:* Bydelsutvalgene i Alna og Stovner har vist sterk og enstemmig støtte til prosjektet, da de ser den direkte sammenhengen mellom levekårsutfordringer og lav vannkompetanse.
- *Administrative barrierer:* Når bydelseatene sier "nei", slik Alna gjorde med behovsmeldingen i 2024 på grunn av andre prioriteringer, stopper det formelle forskningssamarbeidet og muligheten for forankring i flere barnehager.
- *Løsning gjennom frivillig sektor:* Svaret på administrasjonens "nei" ble å søke ekstern støtte fra ideelle stiftelser og organisasjoner som Flyte og NIF. Dette viser at prosjektet har overlevd takket være et sterkt samarbeid mellom akademia (som fortsatte på frivillig basis), frivillig sektor og andre aktører.

3.3 Positive synergi-effekter med svømmeklubber

Samarbeidet med SK Speed har vært en av de største suksessfaktorene. I stedet for at barna blir sendt bort på tradisjonelle svømmekurs, har klubben stilt med instruktører som samarbeider med barnehagens ansatte.

- *Pedagogisk brobygging:* Barnehageansatte leder selv aktiviteter i vannet med utgangspunkt i barnebøker og lek. Dette sikrer at barna møter kjente voksne og en pedagogisk ramme de er trygge i.
- *Kompetanseutveksling:* Klubben bidrar med livredningskompetanse og bassengtilgang, mens barnehagen bidrar med sin pedagogiske ekspertise. Dette har skapt et unikt eierskap til vannaktiviteter hos de ansatte

Veien videre (2026):

- Nasjonal spredning gjennom Flytes satsing «Vannsikre kommuner».
- Ønske om videreutvikling og sikring av overføringsverdi og kontinuitet gjennom vannaktivitet i regi av AKS på 1. trinn.
- Fullføring av sluttevaluering og formidling av resultater i desember 2026

Referanseliste

- Drugli, M. B. (2017). *Trygghetssirkelen i barnehagen*. Cappelen Damm Akademisk.
- Gibson, J. J. (1979). *The ecological approach to visual perception*. Houghton Mifflin.
- Greve, A. (2020). *Barns læring i barnehagen*. Universitetsforlaget.
- Kjendlie, P.-L., & Thoresen, T. (2017). *Bevegelseslek i og ved vann*. Fagbokforlaget.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Utdanningsdirektoratet.
- Lillemyr, O. F. (2017). *Lek på alvor*. Universitetsforlaget.
- Moran, K., & Wilcox, S. (2013). *Water competence and drowning prevention*. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 7(4), 285–289.
- Norges Svømmeforbund. (u.å.). *Trygg i vann – svømmeopplæring for barn*. Norges Svømmeforbund.
- Piaget, J. (1952). *The origins of intelligence in children*. International Universities Press.
- Thoresen, T. (2023). Vannkompetanse i barnehagen. I U. Vik (Red.), *Barn i by: Natur, helse og bevegelse i byer og bynære strøk* (s. 57–68). Fagbokforlaget.
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *Læreplan i kroppsøving (LK20)*. <https://www.udir.no>
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Harvard University Press.
- Øvreås, S. (2023). Barnehagebarns opplevelser av nærmiljøet gjennom bruk av kart. I U. Vik (Red.), *Barn i by: Natur, helse og bevegelse i byer og bynære strøk* (s. 25–39). Fagbokforlaget.

Vedlegg

Vedlegg 1: Politisk vedtak: Bydel Alna (30.05.24)

Vedlegg 2: Politisk saksframlegg: Bydel Stovner (26.09.24)

Vedlegg 3: Bekreftelse fra forskningsmiljøene (OsloMet/USN)

Vedlegg 4: Svar fra Bymiljøetaten om Fossumbekken (12.09.23)

Vedlegg 5: Prosjektbeskrivelse: Flyte-prosjektet

Vedlegg 6: Søknad: DAM-prosjektet (Svømming i barnehagen)

Vedlegg 7: Tildelingsbrev: DAM-midler 2025 (NIF)

Vedlegg 8: Konseptbeskrivelse: Pedagogisk modell

Vedlegg 9: Aktivitetshefte: Vannkompetanse i barnehagen

Vedlegg 10: Standardisert Alarmplan for vannturer

Vedlegg 11: Aktivitetsplan: Skøyenputten (0–3 år)

Vedlegg 12: Aktivitetsbeskrivelse: Sognsvann (3–6 år)

Vedlegg 13: Didaktisk plan: Havforskere (Sollerudstranda)

Vedlegg 14: Opplegg: Bassengaktiviteter i vinterferien 2026

Vedlegg 15: Oversikt: Verktøysettet (Vannsikre barnehager)

Vedlegg 16: Behovsmelding: Kompetanseheving Alna (2024)

Vedlegg 17: Prosessbeskrivelse: Fra bachelor til nasjonalt prosjekt (2022–2026)

Vedlegg 18: Årshjul for prosjektet: Aktivitetsplan 2024/2025

Vedlegg 19: Styringsgruppedokument: Organisering og beslutningsmyndighet

Vedlegg 20: Prosjektoppgaver: Detaljert fordeling mellom leder og medarbeider

Vedlegg 21: Samling av observasjonslogger: Erfaringer fra feltarbeid (0–3 år)

Vedlegg 22: Samling av konseptavsjekker: Tilbakemeldinger fra fra Bergen og Groruddalen

Vedlegg 23: Søknad om tilskudd til barnehagebasert vanntilvenning (Statsforvalteren 2023)

Vedlegg 24: Invitasjon til fagkveld for førskoleansvarlige: Vanntilvenning og livet i fjæra (21.08.24)

Vedlegg 25: Samtykkeskjema for foresatte: Etikk, personvern og dokumentasjon i prosjektet (2025–2026)

Vedlegg 26: Søknad om digitalisering (Sparebankstiftelsen DNB)

Vedlegg 27: Attest fra designerbyrå DayTwo



Vanntilvenning/svømmeopplæring i bydel Alna

Bydel Alna er en mangfoldig og flerkulturell bydel med cirka 50 000 innbyggere. Bydelen er en langstrakt bydel som består av områdene Furuset, Lindeberg, Haugerud, Trosterud, Ellingsrud, Tveita, Teisen og Hellerudtoppen.

Alna har en høyere prosentandel innbyggere med levekårsutfordringer, enn resten av Oslo. Dette gjelder områdene lavinntekt, lav utdanning, ikke fullført videregående skole, ikke sysselsatte, kort botid og trangboddhet (Bydelsfakta, Oslo kommune).

Bydelen ser et stort behov for å satse på tilbud innen svømmeopplæring og vanntilvenning for bydelens barn og deres foreldre.

Av bydelens 50 000 innbyggere har cirka halvparten annen etnisk bakgrunn enn norsk. Vår erfaring er at mange som kommer fra en annen kultur har liten erfaring med og/eller kunnskap om å være i og ved vann. Vi mener at det å være trygg i vann, vil være en viktig fase i integrering i samfunnet.

Bydelen er derfor svært positive til et tiltak som vil jobbe for vanntilvenning av bydelens barn og unge, samt deres foreldre. Alna er opptatt av at det bør være et tilbud for alle, der ulike barn kan møtes på tross av ulik bakgrunn.

Bydelen er nå, sammen med flere andre av Oslos bydeler, i en økonomisk utfordrende situasjon, der vi etter prognosene for april ligger an til et merforbruk for 2024. På bakgrunn av dette kan ikke bydelen selv gå inn med midler til å støtte et tiltak rettet mot svømmeopplæring/vanntilvenning. Vi ser derimot at tiltaket vil være positivt for store deler av befolkningen, og vil ønske et slikt tiltak velkommen.

Støtte til tiltaket er protokollført i møtet fra Alna arbeidsutvalg datert 30.05.24.

Mari Morken, leder av Alna bydelsutvalg

Saksframlegg

Arkivsak: 24/30802 - 4
Saksbehandler: Mikael Østhus Schärer

Saksgang			Møtedato
PS	59/24	Stovner arbeidsutvalg	22.08.2024
PS	19/24	Stovner idrettens samarbeidsutvalgs arbeidsutvalg	11.09.2024
PS	20/24	Stovner helse- og sosialkomite	17.09.2024
PS	25/24	Stovner mangfold-, oppvekst- og kulturkomite	17.09.2024
PS	51/24	Stovner bydelsutvalg	26.09.2024

Forslag fra BU-leder – vanntilvenning i Stovner bad

Saken er initiert av BU-leder i tråd med delegasjoner til arbeidsutvalget i lokalt reglement. Saken har derfor ikke bydelsdirektørens forslag til vedtak.

Begrunnelse:

Bydel Stovner har hatt tilbud om vanntilvenning for barn i barnehager i flere runder fra 2015. I perioder har det blitt gitt ukentlig tilbud til de eldste barnehagebarna. Siden høsten 2019 har det blitt gitt intensivtilbud i høst- og vinterferier.

Ansvar for opplæringen ligger hos Sportsklubben Speed, som også sørger for ekstern finansiering. Bydelen stiller med ressurser til å følge barna til og fra svømmehallen på Lambertseter.

Når Stovner bad åpnes sommeren 2026, vil det kunne bli mulig for svømmeklubber å tilby tilsvarende svømmeopplæring lokalt.

Bydelsutvalgets leders forslag til vedtak:

Stovner bydelsutvalg er svært positiv til initiativ som bidrar til økt vanntilvenning for bydelens innbyggere.

Stovner har en høyere andel innbyggere med levekårsutfordringer enn resten av Oslo. Blant innbyggere med store levekårsutfordringer finner man også lavere kompetanse og økt risiko for ulykker i tilknytning til vann.

Bydelsutvalget håper at åpning av Stovner bad fra sommeren 2026 vil bidra til aktivitet, økt vannkompetanse og svømmeferdigheter i lokalbefolkningen.

Bydelsutvalget mener at tilbud om vanntilvenning vil være positivt for store deler av befolkningen, og vil ønske slike tiltak velkommen. Vi understreker at tiltakene vil kreve ekstern finansiering.

Stovner bydelsutvalgs behandling:

Votering

Enstemmig.

Stovner bydelsutvalgs vedtak:

Stovner bydelsutvalg støtter det pågående arbeidet i bydelen i forhold til vanntilvenning for barn.

Stovner mangfold-, oppvekst- og kulturkomites behandling:

Alternativt forslag fra komiteen:

Stovner bydelsutvalg støtter det pågående arbeidet i bydelen i forhold til vanntilvenning for barn.

Votering:

Enstemmig.

Stovner mangfold-, oppvekst- og kulturkomites vedtak:

Innstilling fra MOK

Stovner bydelsutvalg støtter det pågående arbeidet i bydelen i forhold til vanntilvenning for barn.

Stovner helse- og sosialkomites behandling:

Votering:

Enstemmig

Stovner helse- og sosialkomites vedtak:

Uttalelse fra HSK

Tatt til orientering.

Stovner idrettens samarbeidsutvalgs arbeidsutvalgs behandling:**Stovner idrettens samarbeidsutvalgs arbeidsutvalgs vedtak:**

AU-ISU er usikre på hva Bydelsutvalget ønsker vedtak på i denne sak, men er enige om at vanntilvenning og svømmeopplæring er svært viktig. AU-ISU mener imidlertid det er vel så essensielt at badet blir tilgjengeliggjort for befolkningen. Åpningstider og billettpriser må tilpasses slik at bydelens befolkning har mulighet til å benytte anlegget. Hvis det er ønskelig å styrke befolkningens svømmeferdigheter så er tilretteleggingen viktig. AU-ISU ønsker å være en samarbeidspart og vil følge prosessen videre.

Stovner arbeidsutvalgs behandling:**Votering:**

Enstemmig

Stovner arbeidsutvalgs vedtak:**Behandlingsplan**

Settes på kart i: ISU, HSK, MOK, BU

Innstilling fra: MOK

Ferdigbehandles i: BU

Anna Ryymin
bydelsdirektør

Bekreftelse

Som ansatte ved Oslomet og Universitetet i Sørøst-Norge har vi fulgt Marta Skansen og hennes barnehagenettverks arbeid med vanntilvenning og vannkompetanse for barnehagebarn i bydel Alna i Oslo kommune vinteren 2023 og våren 2024. Vi gjennomførte en observasjonsstudie i 2023-2024 i forbindelse med et forskningsprosjekt på vannkompetanse og fulgt med på enkelte aktiviteter som barnehagene hadde lagt opp til. Vi observerte barna få utforske ulike vannmiljøer som i vannspeilet i Verdensparken på Furuset, bekkevandring både med og uten is, lek, vannutforskning i Sognsvann og mer tradisjonell vanntilvenning i basseng.

Som undervisere i barnehagelærerutdanningen og med fagkompetanse i vanntilvenning, svømmeopplæring og livredning, ser vi at det i dag mangler ofte systematisk arbeid med vannkompetanse ute i barnehagen. Undervisningsdepartementet via Statsforvalteren gir årlig midler til svømmeopplæring for barnehagebarn. For de fleste barn skjer dette i basseng og oppleggene er ikke knyttet til barnehagens rammeplan og det pedagogiske innholdet i barnehagene. Marta Skansen og hennes barnehager har derimot vært opptatt av at barnas vannkompetanse også innebærer en forståelse for de ulike vannmiljøer til ulike årstider og integrert dette inn i barnehagenes pedagogiske arbeid. Vi vet også at de i sitt prosjekt har vært opptatt av barnehageansattes og foreldrenes vannkompetanse.

Vi har i kontakten med Martha og hennes kollegaer gitt de faglige tilbakemeldinger, i både enkeltmøter og gjennom foredrag, på det å utvikle faglig kunnskap om vanntilvenning gjennom lek og forslag til justering av det innholdet. Vi opplever Martha Skansen og hennes kollegaer fremoverlert, reflekterte og opptatt av å utjevne sosiale forskjeller og forebygge drukningsdød gjennom å fremme økt vannkompetanse i barnehagene. Ut fra det vi har sett vil vi anbefale de som aktuelle samarbeidspartnere.

Med vennlig hilsen

Kari Anne Jørgensen-Vittersø, førsteamanuensis, OsloMet – storbyuniversitetet

Trine Thoresen, førstelektor, Universitetet i Sørøst-Norge

Steinar Øvreås, førstelektor, Universitetet i Sørøst-Norge

Horten 24.03.2025
Sted, Dato, Underskrift

Marta Skandsen

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
23/87 - 158

Saksbehandler:
Katrine Andresen

Dato: 12.09.2023

Bymiljøetatens svar på spørsmål om vannmiljø og forurensing i bekk - Fossumbekken

Takk for din henvendelse angående Fossumbekken.

Bymiljøetaten synes det er positivt at dere vil bruke naturområdene rundt barnehagen til lek og læring. Vi må dessverre likevel fraråde bading og direkte kontakt med vannet i Fossumbekken. Kommunen jobber aktivt med å bedre vannkvaliteten i alle byvassdragene, men i dette området er det dessverre avrenning fra veivann og spillvannsløkkasjer/overløp fra kloakknettet. Området ligger også i et tradisjonelt industriområde og blir således påvirket av dette.

Selv om vi gjennomfører tiltak og vannkvaliteten blir bedre, så er man dessverre langt unna å oppnå tilfredsstillende badevannskvalitet i Fossumbekken pr. nå.

Si ifra dersom du ønsker at vi skal sende deg rapporter som viser de tiltakene som gjennomføres for å bedre den økologiske tilstanden i vassdraget.

Vennlig hilsen

Terje Laskemoen
avdelingssjef

Katrine Andresen
spesialkonsulent

Beskrivelse av søkerorganisasjonen

Flyte er «vannets Trygg Trafikk». Vi jobber overordnet med å samle, organisere og tilrettelegge for bedre og mer effektivt drukningsforebyggende arbeid i Norge. Vi er en paraplyorganisasjon for 20 medlemsorganisasjoner som alle jobber, hver på sitt vis, mot drukning. Flyte er en aktiv og ledende pådriver i drukningsforebyggende arbeid. Flyte arbeider særlig m/å gjennomføre informasjonstiltak, kampanjer og utvikling av opplæringsmateriell innen drukningsforebygging.

Det drukner ca 90 mennesker i Norge årlig = 90 for mange.

Regjeringen vedtok nullvisjon mot drukning, aug23. Overordnet nasjonal handlingsplan er ennå ikke kommet. Ideell/frivillig sektor jobber operativt over hele landet. Utfordringen er at aktørene, lokale og nasjonale myndigheter ikke jobber koordinert nok. Samarbeid på tvers er nøkkelen. Vi har identifisert en utfordring knyttet til manglende helhet i tenkningen rundt svømmeopplæring. Norge er dårligst i Norden. Barnehagesektoren er utelatt. Det må vi gjøre noe med.

Har søkerorganisasjonen ansatte?

Ja

Hvor mange lønnede årsverk har søkerorganisasjonen?

2

Har søkerorganisasjonen medlemmer?

Ja

Hvor mange medlemmer har organisasjonen?

20

Navn på søknaden

Vanntrygghet i barn starter i barnehagen

Innenfor hvilket av stiftelsens formålsområde søker du støtte?

Natur og friluftsliv

Vennligst kategoriser hva dere søker støtte til

Immaterielt (kompetanse, kurs, formidling)

Angi immaterielle kategorier

Kompetanse/kurs, Formidling

Hva er hovedmålet for tiltaket?

Vi skal gi barn vanntrygghet allerede i barnehagealder, slik at de enklere kan gjennomføre og bestå svømmetesten i 4.trinn. Vi vil øke inkludering og bidra til tryggere og mer effektiv skolesvømming.

Beskrivelse av tiltaket

Vanntrygghet er grunnlaget for all vannkompetanse! Den må starte i barnehagen.

Vi vet at gode svømmeferdigheter er det aller viktigste drukningsforebyggende tiltaket vi har. Vi ønsker å gjøre barn trygge i vann, og gjøre vannkompetanse til en naturlig del av barnehagebarns utvikling. Å forstå hva vann er, hva det gjør og hvordan det virker er viktige ingredienser i det arbeidet. Vann er livgivende, verdifull i fritidsaktiviteter og bidrar til god folkehelse. Samtidig kan det være farlig, hvis man ikke forstår risikomomentene.

Bare de siste 5 årene har 12 barn under 7 år mistet livet i drukning. Svømmeferdighetene til norske barn er dårligst i Norden, på svømmetester i 4. klasse. For bydel Alna er det kun 26 % av 4. klassinger som besto testen i skoleåret 2023/2024. Årsakene er mange. Blant annet at foresatte ikke kan svømme, at de er redde for vann, dårlig økonomi, manglende kapasitet i hjemmet og at det ikke er kultur for å svømme.

For å redusere risiko for drukningsulykker blant barn, må vi starte allerede i barnehagen. Det er grunnleggende drukningsforebygging å øke vannkompetanse hos små barn og deres foresatte. Vi oppnår flere ting: Trygge barn og trygge foresatte med økt forståelse for - og evne til - riskovurdering, samt sosial og kulturell inkludering.

Prosjektet er en viktig byggesten.

Vi må starte tidlig for å oppnå livslang læring knyttet til alle typer vannaktivitet. Og vi må tette gapet gjennom å redusere følgefeil. Trygge barn bidrar til å forsterke utviklingen av gode svømmeferdigheter gjennom skoleforløpet. I tillegg vil det skape en positiv sosial utvikling, økt inkludering i kultur og samfunnsliv, og motvirke utenforskap.

Ved å utvikle et helhetlig undervisningsprogram innrettet mot de minste barna, og deres foresatte, knyttet til vannkompetanse, vil vi bidra til utvikling av livslang mestring i, ved og på vann.

Vi ønsker å starte med Bydel Alna, der initiativtaker jobber. Det er én av bydelene med tydelige utfordringer. Alna har en stor andel innbyggere

m/minoritetsbakgrunn. Mange av barna har ikke foreldre som kan lære dem å svømme. Skolen har derfor vært den viktigste arenaen for svømmeopplæring. De har lenge meldt om kapasitetsutfordringer når det gjelder svømmeopplæring. Ved å bygge vannkompetanse allerede fra barnehagealder, vil vi bidra til tryggere og mer effektiv skolesvømming, for flere. Vi har stor tro på at vårt initiativ vil være et viktig tiltak, i forkant av - og som brobygger til - skolesvømmingen.

Målgruppen

Hvor mange aktive brukere eller deltakere anslår dere vil benytte seg av tiltaket dere søker støtte til?

2 000

Kommentarer

Hvilke aldersgrupper retter tiltaket seg primært mot?

Førskolealder (0-6 år)

Frivillig innsats

Vil dere benytte frivillig innsats eller dugnad for å få gjennomført tiltaket dere søker støtte til?

Ja

Anslå hvor mange timer frivillig innsats og dugnad som vil bli utført ved gjennomføringen av tiltaket

1 000

Kommentar

Antall timer per person vil variere, men både våre egne prosjektressurser, barnehageansatte, foresatte og svømmeklubber vil bidra til å sjøsette prosjektet. Ideen ble presentert på Flytekonferansen i februar, av initiativtaker Marta Skandsen. Hun har drevet et forsøksprosjekt på frivillig basis, og fått med seg ulike aktører på veien. Det ble utprøvd på de eldste barna, men opplevd gevinst er så høy at vi ønsker å utvikle et undervisningsprogram, til nytte for flere, og da må langt flere bidra.

Bilder

Ønsker du å laste opp bilder som er relevante for prosjektet?

Ja

Bilde 1

[Vis som liste](#)

Kan bilde 1 publiseres?

Ja

Navn på fotograf/rettighetshaver for bilde 1

Marta Skandsen

Bilde 2

Bilde 3

Bilde 4

Bilde 5

Relevante eksterne lenker

Legg inn lenker til Facebook-sider, nettsider, aktuelle referanser, osv.

barnehage.no/...ber-ikke-alle-barnehager-med-vanntilvenning/263064

aftenposten.no/.../det-er-store-bydelsforskjeller-naar-det-gjelde...

<https://watercompetence.com/>

Innebærer tiltaket inngrep i naturen? (fysiske inngrep, lyd- og lysforurensing?)

Nei

Har dere tenkt på bærekraft når dere har planlagt tiltaket?

Ja

Kryss av for de tre viktigste bærekraftstiltakene som er relevant for deres prosjekt:

Sørger for at flere kan delta uavhengig av økonomi, Bidrar til økt fysisk aktivitet blant barn og unge, Bidrar til å styrke samarbeidet mellom organisasjoner og det offentlige i lokalsamfunnet

Fortell gjerne mer om hvordan dere vil jobbe med bærekraft i prosjektet

Forskning viser at tverrfaglig samarbeid er nøkkelen for å lykkes med drukningsforebygging. I dette forprosjektet har vi sett hvordan samarbeid mellom frivillig sektor og offentlige tjenester bidrar til at flere kan delta. Initiativtaker har inspirert dugnadsånden i frivillig sektor for å teste prosjektideen, og deretter faktisk gjennomført en første versjon av programmet på en gruppe av de eldste barna i barnehagen hun jobber i.

Gevinstene er tydelige.

Ved å bygge gode relasjoner mellom offentlige og private/ideelle aktører, på tvers av ulike etater og sektorer innad i kommunen får vi "mer for mindre".

Når barn i barnehagen har høyere vannkompetanse, vil skolene få en tryggere elevbase inn i skolen, og enklere kunne jobbe med svømmeopplæring.

Gevinsten for samfunnet handler om, på lang sikt, få flere svømmedyktige borgere og redusere drukningsulykker.

Økt deltakelse = sosial bærekraft.

Alle barn trenger trygge omgivelser, og oppleve inkludering og mulighet for deltakelse i ulike tilbud og aktiviteter, både i nærmiljø og offentlige arenaer. Verdien av å delta, og være med på det som skjer, styrker egen selvfølelse og livsmestring. Inkludering av alle barn med særlig fokus på de barna som ikke naturlig opplever vann- og svømming.

Fremtidens drukningsforebygging er tverrfaglig, tverrsektoriell og større enn noen enkeltorganisasjon eller individ.

Vi skal skape kultur for trygghet og mestring i vann allerede fra barnehagealder. Gjennom systematisk arbeid med vannkompetanse, skal både barn, ansatte og foreldre få ferdigheter og kunnskap de trenger for å forebygge drukningsulykker.

Vi ser etter muligheter for å tilby utstyr, gjenbruke badetøy, slik at alle kan delta.

Prosjektet gir en ny og positiv operasjonalisering av rammeplanens mål om å ta vare på seg selv og delta i det naturen byr på. Det forankrer bærekraftige verdier og demokratiske prinsipper på barnas nivå, gjennom praktiske og relevante aktiviteter. Dette viser også hvordan barnehagene kan bidra.

Beskriv hvordan dere har tenkt å gjennomføre prosjektet

Marta Skandsen har på eget initiativ sett en utfordring, og initiert en løsning. Hun har gitt de eldste barna i barnehagen hun jobber i, forståelse for vannets egenskaper, tatt de med ut i naturen, og i svømmehallen i samarbeid med svømmelærere i svømmeklubben Speed.

Gevinstene av piloten viste seg å være mange.

Barna har blitt tryggere i møte med vann. Barnehagelærerne har blitt tryggere i sin rolle som pedagoger. De foresatte har blitt tryggere på vann, og fått mer forståelse for sin egen rolle i barnas svømmeopplæring.

Samtidig er det vanskelig å drive dette prosjektet i regi av en enkeltperson, i en travel barnehage, uten reell støtte.

Behovet er tydelig, både i bydel Stovner og bydel Alna.

Nå ønsker Flyte, med utgangspunkt i piloten som er gjennomført i 3

barnehager i bydel Alna, å videreutvikle prosjektet. Vi ser dette som en løsning på et langt større problem. Å være trygg i vann, forstå risiko og ikke minst finne glede i deltakelse i fritidsaktiviteter der vann er en naturlig ingrediens, er viktig for alle. Inkludering er forebygging som gir verdi gjennom hele livsløpet til de som får denne muligheten.

Flyte sin ambisjon er å bidra til å bygge strukturkapital, slik at dette initiativet ikke forsvinner med Marta, men blir et helhetlig program som andre barnehager kan dra nytte av.

Vi ønsker å utvikle et helhetlig og praktisk, pedagogisk program for å bygge vannkompetanse i barnehager, som kan tilpasses lokale forhold. Programmet vil fungere som veiledning og ressursbank for barnehageansatte, som kan tilpasses de ulike vannmiljøene bydelene har tilgang til, slik at barna selv vil være i stand til å møte sjø, vann, bekker eller basseng senere i livet.

Programmet vil bl.a inneholde regler for risikovurdering, idébank til ulike aktiviteter, retningslinjer for foreldresamarbeid, kompetanseheving for barnehageansatte.

Har barn og unge vært aktivt engasjert i planleggingen av dette prosjektet?

Ja

På hvilken måte har dette skjedd?

Barna har deltatt i aktivitetene, fortalt hva de liker og ikke liker, hva de er redd for og hva de ønsker seg mer av. Se mer i vedlagte pdf. Forskning viser at lek med vann er en viktig del av barns utvikling, og det å bygge vanntrygghet i barn bidrar til å redusere følgefeil når de senere skal lære å svømme i barneskolen.

Skal barn og unge involveres direkte i gjennomføringen av prosjektet?

Ja

På hvilken måte vil dette skje?

Barn kommer i alle former og fasonger, med ulike forutsetninger og egenskaper. Mange av barna i Groruddalen kommer fra familier med liten erfaring med vannaktivitet og bading. Det er viktig at aktivitetene og undervisningsmodulene utvikles på barnas premisser. Det sikrer vi [bl.a](#) gjennom deltakende observasjon, testing og justering underveis i utviklingen av de ulike utdanningsmodulene. Samtidig må vi sikre at opplegget fungerer i de ulike aldersgruppene og de ulike barnehageansatte, som også

kommer med ulik bakgrunn, erfaring og vannkompetanse. Pilotprosjektet med de eldste barna, har gitt initiativtaker gode erfaringer, og det vil brukes som utgangspunkt for å tilpasse modulene fra enkel vanntilvenning internt i barnehagen, til vannkompetanse på tur i naturlige omgivelser og endelig utprøving i basseng, sammen med svømmelærere i svømmeklubbene lokalt.

Hva kan gjøre det utfordrende å gjennomføre tiltaket?

Krav til lokal tilpasning: Behov for at ansatte selv må finne og tolke informasjon om lokale forhold kan skape usikkerhet.

Forskjeller i tilbud: Tilgang til basseng varierer betydelig fra barnehage til barnehage.

Variierende vannmiljøer: Store variasjoner i egnede vannmiljøer/lokale forhold, kan gjøre det utfordrende å planlegge vanntilvenningsturer. Det kan øke terskelen for de ansatte i å gjennomføre aktivitetene.

Ressursknapphet: Antall ansatte, økt behov for svømme og livredningskunnskaper.

Skal tiltaket gjennomføres i samarbeid med andre?

Ja

Hvem er samarbeidspartnerne?

Marta Skandsen i Barnas Kreative Forening - initiativtaker og prosjektleder
SK Speed i Oslo - samarbeid rundt barnehagesvømming i basseng for barn
Oslo Idrettslag Svømming i Oslo - samarbeid rundt svømmeundervisning for barnehagens foreldre og barnehageansatte

Færøyenes Universitet - samarbeid rundt innholdselementer i prosjektet / muligheter for forskning

Hva skal samarbeidspartnerne bidra med?

Spesialistkompetanse, kvalitetssikring, innholdsutvikling, digitalisering, designutvikling, testmateriale, prototyper.

I hvilken grad vil dere knytte til dere faglig kompetanse i forbindelse med gjennomføringen av prosjektet?

se over

Vi vil benytte spesialister både fra egne medlemsorganisasjoner, som [bl.a](#) Norsk Livredningsselskap og Norges svømmeforbund og samarbeidspartnere som NIH og NTNU, der blant annet Gjølme og Ness (2023) har bidratt til utviklingen av de 15 kompetanseområdene for å utvikle Water Competence. (<https://watercompetence.com/>)

Er det planlagt at informasjon og kunnskap om tiltaket skal deles internt eller med andre?

Ja

Hvordan er dette tenkt dokumentert og gjort?

I første omgang loggføring underveis i prosjektet, både gjennom observasjoner og refleksjoner. Film og foto er viktig for senere overføring, presentasjoner for flere barnehager i bydelene Stovner og Alna i Oslo, og deretter gjenbruk i andre bydeler og kommuner. I tillegg ønsker vi at arbeidet som gjøres her, skal styrke Flytes satsing "Vannsikre kommuner", som har som mål å gjøre alle nyttige verktøy og ressurser knyttet til drukningsforebygging, tilgjengelig for alle landets kommuner.

Er det planlagt at tiltaket skal drives videre etter at prosjektperioden er ferdig?

Ja

Beskrive hvordan dette tenkt gjort og finansiert

Skolen skal gjøre alle barn svømmedyktige ila 4. trinn. Det leverer den dessverre ikke på. Dette prosjektet peker på - og tetter - et viktig hull i dagens svømmeopplæring. Tidlig vannkompetanse er en mulig løsning. Ved å gi små barn vannkompetanse, blir det enklere for skolen å levere på en viktig lovpålagt oppgave.

Ambisjonen er at dette prosjektet blir et så inspirerende og viktig tiltak mot drukning at bydelene og deres barnehager får tildelt midler til å drive prosjektet videre.

Samtidig vil Flyte - som utvikler Vannsikker kommune, en helhetlig løsning som vil gjør drukningsforebygging enklere og mer effektivt for alle landets kommuner, forhåpentlig få midler over statsbudsjettet.

Fremdriftsplan

Beskriv kort tiltakets fremdriftsplan med hovedaktiviteter som skal gjennomføres for at tiltaket skal nå sitt mål - kun obligatorisk for de med søknadsbeløp kr. 500.001 og høyere. Har du behov for flere linjer i fremdriftsplanen, vil disse automatisk fremkomme når du fyller ut linjene i skjemaet.

HØVEDAKTIVITET	FRA DATO	TIL DATO
Prosjektoppstart, koordinering og klargjøring	02.06.2025	30.06.2025
Konseptutvikling: Utarbeidelse og gjennomføring av test for ulike aldersgrupper	16.06.2025	18.08.2025
Parallell utvikling av undervisningsmateriell.	04.08.2025	30.12.2025
Pilotering med et større utvalg aldersgrupper, i et utvalg barnehager i Groruddalen, vurdering av op	01.09.2025	30.11.2025
Evaluering og justeringer av tilnærmingen basert på tilbakemeldinger fra ansatte, barn og foreldre.	15.10.2025	15.12.2025

HOVEDAKTIVITET	FRA DATO	TIL DATO
Implementering og utprøving i flere barnehager i Groruddalen		
Videreutvikling av materiell, ressurse	05.01.2026	30.06.2026
Utvidelse til hele Oslo og andre kommuner, med støtte fra eksterne samarbeidspartnere og erfaringer		

Vi skal tette et viktig gap i svømmeopplæring. Med utgangspunkt i piloten "Alna-prosjektet", vil vi videreutvikle konseptet til å omfatte hele barnehageforløpet. Vi ønsker at flere skal få ta del av de gevinstene prosjektet har vist seg å ha. Ved å bygge strukturkapital - og utvikle et helhetlig og konkret undervisningsopplegg - kan flere barnehager bygge vannkompetanse tilpasset sine lokale forhold og ressurser. Det må inneholde gode og nyttige hjelpemidler og konkrete pedagogiske læremidler som gir barnehagelærere viktige verktøy i hverdagen

INNTEKTER	2025	2026	TOTAL
Søknadsbeløp Sparebankstiftelsen DNB	975 000	1 810 000	2 785 000
Tilskudd fra det offentlige - søkt om/i prosess	0	0	0
Tilskudd fra det offentlige - innvilget	0	0	0
Andre tildelinger/tilskudd - søkt om	510 000	680 000	1 190 000
Andre tildelinger/tilskudd - innvilget	0	0	0
Andre inntekter (salg, deltakeravgift osv)	0	0	0
Egne midler	0	0	0
Totale inntekter	1 485 000	2 490 000	3 975 000

KOSTNADER	2025	2026	TOTAL
Faste installasjoner	0	0	0
Utstyr	0	0	0
Leie av lokaler, teknisk utstyr	15 000	35 000	50 000

Lønn, sosiale utgifter	375 000	650 000	1 025 000
Kurs, opplæring	0	150 000	150 000
Formidling, forestilling, utstilling	0	225 000	225 000
Markedsføring	75 000	150 000	225 000
Reise, transport, opphold	35 000	75 000	110 000
Andre kostnader (spesifiser i kommentarfeltet)	985 000	1 205 000	2 190 000
Totale kostnader	1 485 000	2 490 000	3 975 000

Prosjektet har ingen andre inntekter. Frem til i dag, er initiativet drevet på dugnad. Flyte er en ideell organisasjon som foreløpig kun har driftsmidler ut 2025. Vi har ingen frie driftsmidler, men søker om støtte til ulike prosjekter fra ulike stiftelser, i tillegg til at vi ligger inne med søknad om støtte over statsbudsjettet fra 2026. Dersom vi får støtte til dette prosjektet, må vi lønne en innleid prosjektleder til å drive prosjektet. Avtalen er at vi kan "kjøpe fri" initiativtakeren fra hennes dagjobb 50 % (tilpasset de midlene vi får tildelt). I tillegg vil Flyte gjøre en av våre ressurser delvis tilgjengelig for prosjektet, som adm. og prosessmessig støtte, fordi vi mener det er hensiktsmessig at hun beholder 50% av sitt virke i barnehagen, der deler av prosjektutviklingen vil foregå.

Vi ønsker samtidig som dette prosjektet utvikles, å videreførme, informere og kommunisere gevinstene bredt, både blant barnehager i regionen, men også på konferanser nasjonalt og internasjonalt.

Prosjektet vil kreve mye av mange. Vi har derfor sendt en tilsvarende søknad til Stiftelsen Scheibler. De har fokus på at stiftelsen skal støtte samfunnsnyttige og kulturelle prosjekter og konsentrerer sin innsats om Oslo-området.

Last opp detaljert budsjett her (både pr. år og totalt) - dette er obligatorisk for alle søknader der søknadsbeløpet er kr 250.000 eller større. Søker du om lønn og sosiale kostnader må det detaljerte

budsjettet gi informasjon om grunnlønn og spesifisere sosiale utgifter. Det må også vise antall stillinger, stillingsprosent og periode.

Flyte_prosjektbudsjett_søknad Sparebankstiftelsen.xlsx

38.3kB

Har tiltaket søkt støtte hos offentlige og/eller andre ordninger?

Ja

Hvilke offentlige og/eller andre ordninger har dere søkt/fått støtte fra?

Andre ordninger- vennligst spesifiser

Spesifiser hvilken annen ordning dere har søkt/fått støtte hos

Stiftelsen Scheibler - søkt for tilsvarende periode, ikke mottatt svar.

Hvilket kontonummer skal en eventuell tildeling utbetales til?

15200205437

Utbetaling til konto som krever KID er ikke mulig. Vennligst bekreft at oppgitt kontonummer ikke krever KID

Bekreft at oppgitt kontonummer ikke krever KID

Ja

Helt avslutningsvis, fortell oss hvorfor det er viktig for nærmiljøet og/eller deres organisasjon at akkurat dette tiltaket får støtte fra Sparebankstiftelsen DNB?

Fjordbyen Oslo har utviklet seg positivt de siste 10 årene. Byens lange kystlinje, som er gjort tilgjengelig for byens befolkning, har bidratt til økt bruk av sjøfronten, gjennom en rekke ulike aktiviteter. Bynære badeplasser, tilgjengeliggjøring av kajakk og sup-boarding, badstubading, osv er blitt en del av det å sosialisere både for barn, ungdom, unge voksne, og familier.

Fritidsaktiviteter er viktig inkluderingsarbeid...for alle. Vi mener imidlertid at Oslo kommune ekskluderer store deler av byens befolkning fra å delta, rett og slett fordi de ikke er trygge nok i vann. Oslo kommune har over tid, ikke klart å levere god nok svømmeopplæring. Det kommer særlig til uttrykk i bydelene Stover og Alna, der elever på 4. trinn ligger langt under resten av byen. Samtidig scorer Oslo og Norge jevnt over dårligst i Norden, på svømmeferdigheter.

Oslo har på den annen side, til tross for den store befolkningen, relativt få fatale drukningsulykker. Dette tallet har imidlertid dessverre flerdoblet seg fra 2023 til 2024.

Regjeringen har lansert en nullvisjon mot drukning.

Vi vet at drukningsforebygging er komplekst og sammensatt. Alle må gjøre sitt.

Vi tror et viktig og vesentlig bidrag vil være å starte med vanntilvenning allerede i barnehagen. Det vil bidra til mer effektiv skolesvømming. Det er sammen vi kan bidra vi til det store nasjonale målet om null drukninger.

Merk at det som er viktig for søknadsbehandlingen må stå i søknadsskjemaet og ikke i vedleggene. Det er mulig å laste opp inntil 3 relevant vedlegg.

Flyte_prosjektpresentasjon Sparebankstiftelsen.pdf

1.4MB

arrow_drop_down

[Vis som liste](#)

Hvordan fikk du kjennskap til denne støtteordningen?

Gjennom en forening/lag/organisasjon

Samtykke

Vi jobber kontinuerlig med forbedringer av nettsidene og søknadsportalen. I tillegg gjennomfører vi brukerundersøkelser knyttet til temaer som er relevante for vår virksomhet. Vi ber om samtykke til at vi kan kontakte deg i disse sammenhengene.

Jeg samtykker

Ja

Vi vil også gjerne kunne sende deg informasjon knyttet til våre søknadsordninger. Vi ber om ditt samtykke til at vi kan sende deg denne typen informasjon og eventuelle invitasjoner til relevante arrangementer.

Jeg samtykker

Ja



#743816 Svømming i barnehagen

Søknadsid: 743816
Søker: Marta Skandsen
Utlysning: Helse
Prosjektleder: Marta Skandsen

Prosjektdetaljer

PROSJEKT

Prosjektnavn Svømming i barnehagen

Prosjektet i kortform

Prosjektet skal styrke vannkompetansen hos barnehagebarn i Bydel Grorud for å fremme trygghet, livsmestring og forebygge drukning, med fokus på lek, inkludering og tidlig innsats.

Er søknaden sendt tidligere? Nei

ORGANISASJON

Organisasjonsledd Annet

Navn på organisasjonsledd

Sportsklubben Speed

EKSTERN INSTANS

Skal prosjektet gjennomføres utenfor organisasjonen av en ekstern instans/virksomhet?

Nei

PROSJEKTSTED

Er prosjektet landsdekkende? Nei

Foregår prosjektet hovedsaklig på fylkesnivå (i ett eller flere fylker) eller på kommunalt nivå (i en eller flere kommuner)? Hovedsaklig kommunalt nivå

Kommune(r) for prosjektet

Oslo (Oslo)

1. Planlagte aktiviteter/tiltak

1.1 BAKGRUNN

1.1.1 Bakgrunn for prosjektet/tiltaket

Bakgrunnen for prosjektet er et sterkt ønske om å bidra til drukningsforebyggende arbeid gjennom tidlig og systematisk innsats. Gode svømmeferdigheter er det mest effektive tiltaket vi har for å forebygge drukningsulykker, men norske barn har i dag de svakest svømmeferdighetene i Norden. I bydel Grorud besto kun 38 % av fjerdeklassingene svømmetesten i 2023/2024. Dette gjelder særlig i områder med høy andel barn fra familier med minoritetsbakgrunn og lav betalingsevne, hvor foreldre ofte ikke kan svømme. Når skolen i tillegg rapporterer om kapasitetsutfordringer, faller et viktig sikkerhetsnett bort.

Prosjektet retter seg mot barnehagebarn i Bydel Grorud og har som mål å utvikle og implementere et helhetlig, pedagogisk undervisningsopplegg i vannkompetanse. Målet er å styrke barns trygghet, mestring og risikoforståelse i og ved vann, samt å fremme sosial inkludering og redusere utenforskap. Tidlig vanntilvenning gir barn bedre forutsetninger for videre svømmeopplæring og øker livsmestring. Ved å forankre tiltaket i barnehagens praksis og nærmiljø, vil prosjektet møte et dokumentert behov hos en sårbar målgruppe og bidra til økt folkehelse og trygghet – både lokalt og nasjonalt.



1.2 AKTIVITET/TILTAK/METODE

1.2.1 Aktivitet/tiltak/metode

Prosjektet skal utvikle og gjennomføre et helhetlig undervisningsopplegg i vannkompetanse for barnehagebarn, med særlig vekt på de eldste barna (4–6 år). Aktivitetene bygger på lek, utforskning og praktiske erfaringer i ulike vannmiljøer som basseng, innsjø og fjord. Barna får mulighet til å lære hvordan vann oppfører seg, hvordan man beveger seg trygt i og ved vann, og hva som kan være farlig.

Barnehageansatte får opplæring i trygg gjennomføring av vannaktiviteter og risikovurdering. Programmet inkluderer en idébank med forslag til aktiviteter samt tydelige retningslinjer for sikkerhet. Tiltaket gjennomføres i samarbeid med bydel Grorud og Bjerke, og involverer tett samarbeid med barnehagestyrene og øvrige barnehageansatte i de aktuelle bydelene. Aktivitetene tilpasses lokale forhold, som værforhold og tilgjengelige vannmiljøer, for å sikre en trygg og relevant gjennomføring.

Målgruppen er barnehagebarn i Bydel Grorud og Bjerke, områder med lav svømmeferdighetsgrad og mange barn fra familier uten tradisjon for vannaktivitet. Prosjektet styrker barns trygghet, mestring og sosiale deltakelse, og har særlig verdi for minoritetsspråklige barn i familier med lav betalingsevne.

Måloppnåelse vurderes gjennom før- og etterkartlegging av barnas vanntrygghet og personalets opplevde kompetanse. Instruktørrapporter og tilbakemeldinger fra barnehagene benyttes til å justere og videreutvikle tiltaket. Følgeforskning deltar aktivt i tolkningen av de innsamlede dataene og utarbeider en rapport i tett samarbeid med prosjektleder.

Sikkerheten ivaretas gjennom livredningskompetanse, risikovurdering og samtykkebasert evaluering. Personvern sikres ved anonym behandling av data. Prosjektet vektlegger også etisk og kulturell sensitivitet.

Utfordringer som ansattes motivasjon, språkbarrierer og lokal tilgang på vannmiljøer møtes med fleksible tilpasninger, flerkulturelt samarbeid og tett oppfølging.

1.2.2 Antall deltakere	2000
% 0-12 år	100
% 13-19 år	
% 20-44 år	
% 45-66 år	
% 67-79 år	
% 80 år+	
% Sum	100
% Forebygging	95
% Rehabilitering	
% Pleie og omsorg	
% Habilitering	
% Behandling	
% FOU (forskning og utvikling)	5
% Annet	
% Sum	100
% Utarbeide kurs og opplæringstiltak	10
% Kursdeltakelse	70
% Trening og aktivitet	



% Informasjon (bøker, brosjyrer, film, web etc)	5
% Digitale hjelpemidler	
% Universell utforming	
% Samlinger og møteplasser	
% Selvhjelpstiltak	
% Likepersonsarbeid	
% Metodeutvikling	10
% Utredning/kartlegging	5
% Annet	
% Sum	100
1.2.12 Kunnskapsgrunnlag	Erfaringsbasert kunnskap
1.2.13 Kunnskapsgrunnlag, annet	Prosjektet bygger på et solid erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag utviklet gjennom praksisnær innsikt fra både svømmeklubb og barnehagesektor.

2. Virkning

2.1 FORVENTET VIRKNING

2.1.1 Forventet virkning av aktiviteten/tiltaket

Prosjektet forventes å gi konkrete og varige virkninger for deltakere og nærmiljø, med særlig relevans for barn og ansatte i barnehager i bydelene Grorud og Bjerke. På kort sikt vil barn i alderen 4–6 år styrke sin vannkompetanse gjennom systematiske aktiviteter i basseng og naturlige vannmiljøer. De lærer om trygg ferdsel, vannets egenskaper og hvordan man handler sikkert i og ved vann. Dette gir barn tidlig mestringsfølelse, reduserer frykt og legger et viktig grunnlag for trygg deltakelse i fysisk aktivitet – særlig svømmeopplæring – i skolealder.

For barnehageansatte gir prosjektet økt kompetanse i pedagogisk arbeid knyttet til vann, sikkerhet og risikovurdering. Denne styrkingen av personalets trygghet og faglighet har overføringsverdi til det generelle arbeidet med livsmestring og helse i barnehagen, og gir et verktøy for å møte barnas behov på en systematisk og inkluderende måte.

På mellomlang sikt styrkes foreldrebevissthet og hjem–barnehage-samarbeid, særlig i miljøer der foreldre selv har begrenset svømmekompetanse. Samarbeid og felles kunnskapsgrunnlag bidrar til økt trygghet og felles ansvar for barnas utvikling. I regi av prosjektet vil det også utarbeides informasjonsskriv til foreldrene om tilbudet, med enkle tips til hvordan de kan støtte barnas vannkompetanse hjemme. Disse skrivenes oversettes til flere språk for å sikre bred tilgjengelighet og deltakelse.

Langsiktig kan prosjektet bidra til å redusere drukningsrisiko i utsatte områder, utjevne sosial ulikhet i tilgang til svømmeopplæring og løfte barnehagens rolle som en sentral aktør i forebyggende folkehelsearbeid. Resultatene vil dokumenteres og formidles slik at erfaringene kan videreføres, skalere opp og gi grunnlag for strukturelle forbedringer nasjonalt.

2.2 FORMIDLING OG UTNYTTELSE

2.2.1 Tiltak for formidling og utnyttelse

Prosjektet formidles gjennom møter, kurs og refleksjonsarenaer for barnehageansatte, styrere og foreldre. Erfaringer dokumenteres og deles internt og med samarbeidspartnere. Et pedagogisk program med retningslinjer, aktivitetseksempler og kompetansemoduler utvikles og spres via faglige nettverk, bydelers og utdanningsmiljøer. Svømmeklubben Speed formidler resultater gjennom egne kanaler. Barnas tilbakemeldinger brukes aktivt i videreutvikling av innhold og metode.

Videreføring skjer gjennom lokal forankring, med tett foreldresamarbeid, kompetanseheving og tilgjengelig materiell for barnehagens daglige praksis. Målet er varig integrering i barnehagene i Grorud og Bjerke, og på sikt nasjonal forankring som del av barnehagens forebyggende og helsefremmende arbeid.

Videre finansiering av prosjektet skal skje i tett samarbeid med barnehagene, blant annet gjennom felles søknader om barnehagesvømmingsliskudd fra Statsforvalteren. Det vil også søkes støtte fra relevante ordninger, som Buldir-midler, samt fra stiftelser og legater som støtter helse- og inkluderingsfremmende tiltak.

3. Gjennomføring

3.1 PROSJEKTGRUPPEN

3.1.1 Prosjektgruppen

Prosjektleder Marta Skandsen er utdannet barnehagelærer og masterstudent i barnehagekunnskap ved Storbyuniversitetet. Hun har solid erfaring som pedagogisk leder og har utviklet og ledet flere tverrfaglige prosjekter med fokus på vannkompetanse. Hun var prosjektleder for «Vanntilvenning i Alna-barnehagene», i samarbeid med SK Speed, og har ansvar for helhetlig prosjektledelse, utvikling av innhold og koordinering.

SK Speed, med Tim Adrian Amblie som prosjektmedarbeider og kursansvarlig, bidrar med kvalifiserte instruktører med livredningskompetanse. De har ansvar for gjennomføring av aktiviteter i vann, veiledning av barnehagepersonell og støtte i risikovurdering. Klubben har tidligere samarbeidet med barnehager og skoler og bidrar også med opplæring og ressurskoordinering.

Universitetet på Færøyene deltar som faglig samarbeidspartner i form av følgeforskning, basert på et eksisterende samarbeid med prosjektleder knyttet til innføringen av Vanntilvenning i barnehagene på Færøyene. Samarbeidet fokuserer på kunnskapsutveksling og utvikling av det faglige grunnlaget for prosjektet.

Brukermedvirkning sikres gjennom aktiv deltakelse fra barn, barnehageansatte, styrere og foreldre. Barnas erfaringer brukes direkte i utviklingen av opplegget.

Prosjektgruppen har tverrfaglig kompetanse innen barnehagepedagogikk, vannkompetanse og prosjektledelse – et sterkt grunnlag for gjennomføring og langsiktig forankring.

3.2 ARBEIDSPLAN

3.2.1 Prosjektperiode

15.09.2025 - 15.09.2026

3.2.2 Plan for gjennomføring

Prosjektet gjennomføres i fem faser fra september 2025 til september 2026. Prosjektleder har hovedansvar for koordinering og rapportering. Barnehagestyrere og ansatte bidrar i planlegging og gjennomføring. Forskere og instruktører har roller innen datainnsamling og faglig kvalitet.

1. Oppstart og forankring (15.09–10.10.2025):

Det avholdes oppstartsmøter med rolleavklaringer og etablering av samarbeid med barnehager i Grorud og Bjerke. Barnehager rekrutteres, og foresatte samtykker til deltakelse. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider og styrere.

2. Konseptutvikling og utprøving (13.10–30.12.2025):

Et undervisningsopplegg for barn 4–6 år utvikles og testes utendørs i uke 44. Personalet får opplæring i sikkerhet og risikovurdering. Parallelt utvikles idébank og ressursmaterieill. I uke 42 reiser prosjektleder til Færøyene for erfaringsutveksling. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider og instruktører.

3. Pilotering og utvidelse (05.01–30.06.2026):

Opplegget videreutvikles og testes i flere barnehager i ukene 22–26. SK Speed og barnehagepersonale samarbeider om daglige aktiviteter. Forskere fra Færøyene besøker feltet. Evaluering skjer jevnlig. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider, instruktører og forskere.

4. Evaluering og kvalitetssikring (fortløpende og 06.10–15.12.2025):

Det gjennomføres før- og etterkartlegging av barnas vanntrykghet og personalets kompetanse. Følgeforskning bidrar til tolkning og rapportering. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider og forskere.

5. Sluttfløring og videreføring (01.07–15.09.2026):

Opplegget ferdigstilles og formidles bredt. Videreføring sikres gjennom lokal forankring og samarbeid om søknader til Statsforvalter, Bufdir og aktuelle stiftelser.

3.2.3 Prosjektets milepæler

År ferdigstilt	Kvartal	Aktivitet
2025	3	Forankring, rekruttering av barnehager og oppstartsmøter
2025	4	Ferdigstillelse teste første versjon av undervisningsopplegg
2026	1	Pilotering i flere barnehager i Grorud og Alna. Feltbesøk.
2026	2	Ferdigstillelse av revidert opplegg og implementering
2026	3	Sluttevaluering, rapportskrivning og formidling av resultater

3.3 ØKONOMI

3.3.1 Budsjett

Inntekter	2025	2026	Total
Stiftelsen Dam	130 000	270 000	400 000
Egne midler	0	0	0
Offentlige midler	0	0	0
Andre inntekter	0	0	0
Delsum	130 000	270 000	400 000
<hr/>			
Utgifter	2025	2026	Total
Lønn og sosiale utgifter	40 000	90 000	130 000
Innkjøpte tjenester/honorarer	80 000	180 000	260 000
Materiell/utstyr	10 000	0	10 000
Andre utgifter	0	0	0
Delsum	130 000	270 000	400 000
<hr/>			
Total	0	0	0

3.3.3 Utdyp om budsjettet

Prosjektets hovedutgifter er honorar til prosjektleder (400 timer, kr 210 000), lønn til prosjektmedarbeider (20 % stilling, kr 130 000), honorar til forskere (kr 15 000), innkjøp av vådrakter, heldekkende drakter, hodeplagg og badehetter (kr 10 000), oversettelse av materiell og informasjon for foreldrene til flere språk (kr 5 000) og instruktørbudsjett (kr 30 000), som utgjør hovedkostnaden knyttet til gjennomføring av pilot- og implementeringsaktiviteter.

3.3.4 Innkjøp av utstyr

3.3.5 Innkjøp av tjenester til timespris

Prosjektleder honoreres med kr 500/t for inntil 400 timer i prosjektperioden, med ansvar for utvikling, koordinering og rapportering. Det er også satt av kr 15 000 i honorar til forskere fra Færøylene. Det er satt av kr 5 000 for oversettelse av materiell om tilbudet for foreldrene til ulike språk.

Jeg bekrefter at det kun er budsjettet med kostnader som tilskrives prosjektet direkte

Ja

3.4 BETINGELSER FOR GJENNOMFØRING

3.4.1 Tilleggsfinansiering Nei

3.4.3 Godkjenninger Nei

3.5 MULIGE UTFORDRINGER

3.5.1 Hvilke utfordringer tror du er mest sannsynlig?

- Sykdom
- Rekruttering av deltakere
- Fravall blant deltakere

3.5.2 Andre utfordringer

3.5.3 I hvilken grad tror du prosjektet vil gå i henhold til planen i denne søknaden? 80



4. Stiftelsens prioriteringer

4.1 PRIORITERTE OMRÅDER

4.1.1 Kategorier Brukermedvirkning - både prosjekter med høy grad av brukermedvirkning og høy grad av betydning for bruker

4.1.2 Beskrivelse av prioriterte områder

Prosjektet har høy grad av brukermedvirkning ved at barn, foreldre, barnehageansatte og instruktører fra sportsklubben SK Speed aktivt deltar i utvikling og gjennomføring. Barna bidrar med tilbakemeldinger som styrer tilpasning av aktiviteter, mens foreldre og ansatte gir viktige erfaringer for trygge og inkluderende vannopplevelser. Instruktørene fungerer som en brukermedvirkningsgruppe med praktisk innsikt og livredningskompetanse, og samarbeider tett med prosjektleder for å sikre at tiltakene møter brukernes behov og forventninger. Dette sikrer relevans og høy brukerverdi.

Kategoriseringer

HELSEKATEGORI OG FAGKOMPETANSE

Helsekategori (Stiftelsen Dam) 3. Tiltak for bedre levekår

Helsekategori (HRCS)

- Generell helserelevans
- Andre helseutfordringer

Fagkompetanse Spesialpedagog/pedagog

BÆREKRAFT

FNs bærekraftsmål 10. Mindre ulikhet

Sosial bærekraft Betydningsfullhet

DIVERSE

Nyopprettet eller videreføring? Nytt initiativ

Tilbakemelding

RESSURSBRUK

Antall personer i din institusjon /søkerorganisasjon 2

Antall personer hos eksterne samarbeidspartnere 1

Antall dagsverk i din institusjon /søkerorganisasjon 3

Antall dagsverk hos eksterne samarbeidspartnere 4



GJENBRUK

I hvilken grad bygget denne søknaden på en tidligere søknad? Bygget ikke direkte på arbeid gjort for noen tidligere søknad

Hvilken betydning/nytte har arbeidet med den aktuelle søknaden for deg hvis søknaden ikke innvilges? Liten

SØKNADENS OMFANG

I hvilken grad er du enig /uenig i påstanden «Jeg synes omfanget av søknaden er tilstrekkelig for å presentere prosjektets potensial»? Helt enig

I hvilken grad er du enig /uenig i påstanden «Jeg tror min søknad ville ha kommet bedre ut av vurderingen dersom alle søkere hadde fått mulighet til å skrive lengre søknader»? Litt uenig

TILFREDSHET

Hvor fornøyd er du med Stiftelsen Dam generelt? Fornøyd

Hvor fornøyd er du med søknadsprosessen totalt sett? Fornøyd

Hvor fornøyd er du med tydeligheten i utlysningen? Fornøyd

Hvor fornøyd er du med kommunikasjonen med administrasjonen i Stiftelsen Dam? Verken fornøyd eller misfornøyd

Hvor fornøyd er du med søknadssystemet (Damnett) generelt? Fornøyd

KOMMENTARER

Er det noe du synes vi gjør spesielt bra?

Hvor har vi forbedringspotensial?

Dette er en e-post sendt automatisk fra Damnett og kan ikke besvares (6.VINNVa.H).

Vi har gleden av å meddele at prosjektet **Svømming i barnehagen** i regi av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité vil få støtte fra Stiftelsen Dam.

Nederst i e-posten finner du resultatet av søknadsbehandlingen og kommentarer fra fagutvalget.

HVA SKJER NÅ?

Organisasjonsansvarlig mottar oppgave om å akseptere midler og signere prosjektavtale. Dette må være på plass før utbetaling kan skje.

Det er Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité som vil få utbetalt midlene og som du som søker og prosjektleder skal forholde deg til. Ta kontakt med prosjektkoordinator i organisasjonen for mer informasjon.

SØKNADSBEHANDLINGEN

Det er utlysningen som ligger til grunn for vurderingen. I tillegg beskriver [fagutvalgets instruks](#) og vår [rutine for søknadsbehandling](#) viktige detaljer i søknadsbehandlingen.

Det er lagt opp til at hver søknad får tre individuelle, uavhengige vurderinger av Stiftelsen Dams fagutvalg og skalaen som brukes går fra 1 (dårlig) til 7 (eksepsjonelt).

Det er *medianen* av de tre vurderingene som er det viktigste for om søknaden blir innvilget eller ikke. I noen tilfeller, der streken må trekkes mellom to prosjekter som har lik median, blir *gjennomsnittet* utslagsgivende.

Medianen: 5.50

Gjennomsnittet: 5.33

Nedenfor finner du mer informasjon om vurderingene. Vi understreker at administrasjonen ikke har mer informasjon å dele om søknadsbehandlingen og at det ikke er anledning til å klage. Vi ønsker likevel din tilbakemelding, enten det er ris eller ros. Bruk i så fall [dette skjemaet](#). Vær oppmerksom på at du ikke vil få svar på tilbakemeldingen gitt via skjemaet.

Du finner ditt prosjekt i [Damnett](#).

UTVIDET INFORMASJON OM VURDERINGENE

Nedenfor ser du kommentarene og karakterene til alle som har vurdert søknadene.

Utvalgsmedlemmene setter ulike karakterer. Det er en vanlig utfordring i søknadsbehandling. Derfor sørger vi for at alle våre søknader får flere uavhengige vurderinger og bruker gjennomsnittet for å sikre at ikke enkeltvurderinger får for stor betydning. I rapporten "[Bedre søknadsbehandling](#)" har vi skrevet om forskningen og argumentene som ligger bak måten vi har organisert våre vurderingsprosesser.

Fagutvalgsmedlem 1

Kriterium	Score
Soliditet	6
Virkning	6
Gjennomføring	6

Prioriteringer	5
Totalt	5,75

Kommentarer:

Opplæringsprosjekt med godt dokumentert behov og lokal profil for sårbar gruppe. Helhetlig pedagogisk tilnærming med systematisk metodikk og etablerte samarbeid. God plan for kvalitetssikring. Tydelig virkningsbeskrivelse på flere nivåer. Ryddig plan for formidling. God kompetanse i prosjektgruppen, ryddig arbeidsplan med ansvarsfordeling. Høy grad av brukermedvirkning. Vedlikehold av kompetanse over tid kunne med fordel vært adressert. Evaluering kunne med fordel hatt mer konkrete indikatorer. Videreføring krever eksterne tilskudd, kunne vært ønskelig med en alternativ plan om disse midlene ikke innvilges (eller ved uforutsette kostnader). Frivillig innsats kunne med fordel vært synliggjort.

Fagutvalgsmedlem 2

Kriterium	Score
Soliditet	4
Virkning	5
Gjennomføring	5
Prioriteringer	5
Totalt	4,75

Kommentarer:

Positivt at tiltaket er målrettet mot grupper som kan ha særlig nytte av det, og at følgeforskning skal vise resultatene i etterkant. Det bør sees på om svømmeinstruktører i større grad kan få kompetanseheving i barnehagepedagogikk slik at læring går begge veier, ikke bare barnehageansattes vannkompetanse som heves. Noe om hvordan prosjektet er forankret i ledelsen i bydelene ville vært interessant å vite.

Fagutvalgsmedlem 3

Kriterium	Score
Soliditet	6
Virkning	5
Gjennomføring	6
Prioriteringer	5
Totalt	5,5

Kommentarer:

Statsforvalteren har midler rettet direkte mot svømmeopplæring for barnehagebarn. Det forventes at det allerede er utarbeidet flere undervisningsopplegg for å gi barnehagebarn vanntrygghet og forståelse /respekt for vann. Det virker som om man har inngått samarbeidsavtale om følgeforskning uten at man har på plass finansiering for prosjektet. Dette kan selvfølgelig skyldes at potten som statsforvalteren har satt av til dette formålet allerede var oppbrukt. Svømmekunnskaper er viktig for både den enkelte og for samfunnet. Norge har mye kyst, vann og dammer som innbyr til avkjøling og mange bruker sjøen som rekreasjonsarena. Gode svømmeferdigheter kan være avgjørende for den enkelte i gitte situasjoner. Prosjektet retter seg mot bydeler som har særdeles behov for økt kunnskap og det å begynne med de minste anses som fornuftig.

Mvh
Stiftelsen Dam

Konseptbeskrivelse

Formål

Konseptet beskriver en pedagogisk modell for systematisk utvikling av vannkompetanse i barnehagen. Det er forankret i Rammeplanen og utviklet innenfor barnehagens organisatoriske, økonomiske og bemanningsmessige rammer.

Konseptet skal tydeliggjøre hva vannkompetanse i barnehage innebærer; hvordan den kan utvikles gjennom planlagt progresjon; og hvilke forutsetninger som må være til stede for forsvarlig gjennomføring.

Grunnforståelse av vannkompetanse

Vannkompetanse forstås som summen av ferdigheter, kunnskap, holdninger og atferd som bidrar til å forebygge drukning og fremme trygg ferdsel i, på og ved vann.

I barnehagekontekst innebærer dette en gradvis utvikling av trygghet i møte med vann, forståelse for vannets egenskaper, kroppslig mestring, evne til å følge og etter hvert anvende regler, samt begreper og språk knyttet til sikkerhet.

Vannkompetanse defineres dermed som mer enn svømmeferdighet og omfatter kroppslige, kognitive, sosiale og emosjonelle dimensjoner.

Konseptets struktur

Konseptet bygger på fem integrerte dimensjoner:

- **Forstå vann** – erfaring med vannets egenskaper, krefter og miljøvariasjoner;
- **Kropp og teknikk** – balanse, pust, flyt, bevegelse og kroppskontroll;
- **Regler og valg** – selvregulering, risikovurdering og handlingskompetanse;
- **Følelser og holdninger** – trygghet, respekt og mestringstro;
- **Språk og begreper** – utvikling av begreper som muliggjør refleksjon og kommunikasjon om sikkerhet.

Dimensjonene utvikles parallelt og i samspill, og danner grunnlaget for progresjon i alle faser.

Progresjonsmodell og faser

Konseptet er strukturert i fem faser som følger barnehagens aldersinndeling, barnas utvikling og modenhetsnivå. Alle faser bygger på de samme dimensjonene, men innhold, kompleksitet og grad av selvstendighet varierer.

Fase 1 (0–3 år): Tidlige erfaringer og trygghet

Fokus er på å etablere grunnleggende trygghet i møte med vann. Barna får sanseerfaringer og begynner å bli kjent med enkle regler. Kroppslig utforskning skjer i trygge rammer, med tett voksenstøtte.

Fase 2 (0–3 år): Utforskning og lek i vann

Barna videreutvikler trygghet gjennom lek og aktiv utforskning. De får erfaring med vannets egenskaper og begynner å delta mer aktivt i aktiviteter. Enkle valg og begynnende forståelse for regler introduseres.

Fase 3 (3–6 år): Økt selvstendighet og utforskning

Barna utfordres til mer selvstendig deltakelse. De utforsker vannmiljøer mer aktivt, utvikler kroppskontroll og begynner å forstå sammenhenger mellom handling og konsekvens.

Fase 4 (3–6 år): Mestring og forståelse

Fokus er på mestring og begynnende helhetlig forståelse. Barna videreutvikler tekniske ferdigheter, styrker risikoforståelse og anvender regler i praksis med mindre støtte fra voksne.

Fase 5 (5–6 år): Fordypning og refleksjon

Barna utvikler økt refleksjon og selvstendighet. De kan i større grad vurdere situasjoner, ta ansvarlige valg og vise begynnende selvberging i trygge rammer.

Språk og begrepsutvikling i alle faser

Språksneller følger alle faser og synliggjør sentrale ord og begreper. Språket brukes aktivt for å støtte barns forståelse, refleksjon og kommunikasjon om sikkerhet i og ved vann.

Personalets kompetanse som forutsetning

Konseptet forutsetter profesjonell kompetanse hos personalet. Vannkompetanse utvikles i relasjon mellom barn og kompetente voksne.

Personalet må kunne gjennomføre systematiske risikovurderinger, legge til rette for «trygg nok risiko», støtte barns motoriske og emosjonelle utvikling, stimulere språklig refleksjon og begrepsutvikling, samt etablere og opprettholde tydelige sikkerhetsrammer.

Personalets profesjonelle skjønn og vurderingsevne er en grunnleggende forutsetning for forsvarlig praksis.

Ressurssensitiv tilnærming

Konseptet er utviklet innenfor realistiske rammer. Det er ikke bassengavhengig, kan gjennomføres i ulike vannmiljøer gjennom året og tar høyde for gjeldende bemanningsnormer.

Det forutsetter tydelig rollefordeling, planlegging og systematiske forberedelser. Konseptet definerer minimumsbetingelser for sikker og strukturert gjennomføring, og søker å gjøre arbeid med vannkompetanse mulig innenfor eksisterende strukturer.

Forankring i barnehagens mandat

Konseptet er forankret i Rammeplanens områder som Kropp, bevegelse, mat og helse, Kommunikasjon, språk og tekst og Livsmestring og helse, samt arbeid med sikkerhet i og ved vann.

Vann forstås som en pedagogisk arena for danning, risikoforståelse, mestring og utvikling av ansvar.

Kort oppsummert

Konseptet beskriver en progresjonsbasert, pedagogisk og ressurs sensitiv tilnærming til utvikling av vannkompetanse i barnehagen.

Det integrerer kroppslige, kognitive, sosiale og språklige dimensjoner; og strukturerer arbeidet gjennom fem tydelige faser fra tidlige erfaringer til refleksjon og begynnende selvberging.

Utvikling av vannkompetanse gjennom barnehageårene

Veileder til aktivitetshefte for pedagogiske ledere – progresjonsplan, aktiviteter og sikkerhet ved vann

Kapittel 1: Introduksjon

Hva er vannkompetanse?

Vannkompetanse handler om at barn gradvis utvikler forståelse av vann, trygghet i og ved vann, og evnen til å gjøre gode vurderinger. Gjennom lek og aktiviteter får barna utforske ulike vannmiljøer på en trygg, variert og meningsfull måte. Vannkompetanse kan forstås som summen av alle personlige ferdigheter i vann som bidrar til å forebygge drukning, samt kunnskap, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet i, på og ved vann (Moran & Wilcox, 2013, s. 4, sitert i Thoresen, 2021, s. 59). Målet er å skape barn som gleder seg ved vann, samtidig som de lærer respekt og risikovurdering.

Kapittel 2: Elementer i vannkompetanse

Vannkompetanse kan forstås som et helhetlig samspill av kroppslige, kognitive, sosiale og emosjonelle dimensjoner. Elementene bygger på ulike teoretiske perspektiver som belyser hvordan barn lærer og utvikler seg.

- **Forstå vann**

Barns forståelse av vann og dets egenskaper – som dybde, temperatur, strøm, underlag og naturens endringer – kan knyttes til Piagets utviklingspsykologi, der sansing og motoriske erfaringer danner grunnlag for videre kognitiv utvikling (Piaget, 1952, sitert i Lillemyr, 2017, s. 49). Gjennom konkrete erfaringer kan barn gradvis bevege seg fra intuitiv opplevelse til refleksjon over hva som er trygt og risikofyllt.

Fokus på *forstå vann* gjennom sanselige erfaringer: temperatur, lyd, bevegelser og vannets overflate. Allerede her begynner barna å erfare det tredimensjonale – grunne partier, myk eller hard bunn, glatt eller ruglete underlag
Vi jobber med trygghet, sanseleker, regler og det å forstå vannet krefter....

- **Kropp og teknikk**

Erfaringer med balanse, pust, flyte og gli kan ses i lys av Gibsons teori om «affordances», hvor miljøet inviterer barnet til bestemte handlinger (Gibson, 1979, sitert i

Greve, 2020, s. 72). Vannet som bevegelsesmiljø gir særegne kroppslige utfordringer og muligheter, som bidrar til motorisk utvikling, kroppsbevissthet og mestring.

- **Regler og valg**

Å lære å stoppe, tenke og vurdere situasjonen før man handler, knytter seg til selvregulering og sosial læring. Vygotsky (1978, sitert i Thoresen, 2021, s. 41) fremhever betydningen av samspill og veiledning fra voksne i utviklingen av barnas evne til å ta bevisste valg. Gjennom tydelige rammer og støttende voksne kan barna gradvis utvikle selvkontroll og forståelse for regler ved vann.

- **Følelser og holdninger**

Å utvikle trygghet, respekt og glede ved vann kan sees i lys av trygghetssirkelen (Marvin et al., 2016, sitert i Drugli, 2017, s. 112), som understreker viktigheten av å møte «trygg nok risiko» i nærvær av sensitive voksne. Når barna får utforske og utfordre seg innenfor trygge rammer, utvikler de både emosjonell trygghet og respekt for vannets krefter.

- **Språk og begreper**

Arbeid med ord som «flyte», «synke», «kald/varm» og «dyp/grunn» knytter seg til språkets rolle i læring. Ifølge Rammeplanen skal personalet støtte barns språkutvikling ved å anerkjenne og stimulere både verbale og non-verbale uttrykk (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 24). Språk og begreper gir barna mulighet til å sette ord på erfaringene sine, noe som fremmer refleksjon, forståelse og evnen til å kommunisere om sikkerhet.

Kapittel 3: Progresjonstabell etter barnehageavdelinger

Progresjonen i utvikling av vannkompetanse følger barnehagens aldersinndeling. De ulike målene for hvert år er sammenfattet....På **0–3 år** er hovedfokus trygghet og sanseerfaringer. Barna møter vann gjennom lek og utforskning, samtidig som de støttes i å forstå enkle regler og utvikle grunnleggende kroppsbeherskelse. På **3–5 år** utvides dette til en mer bevisst forståelse av vannets egenskaper og krefter. Barna får økt kropps kontroll, de begynner å bruke regler aktivt og kan delta i samtaler om risiko, samtidig som de opplever mestring og utvikler mot i møte med nye utfordringer. I **overgangen til skole** samles de ulike elementene i en helhetlig forståelse, med økt vekt på selvberging, selvstendig regelbruk og robusthet. Dermed legges grunnlaget for videre svømmeopplæring, trygg ferdsel og selvberging, men også for livsmestring, trygghet og respekt for vannets krefter.

Forstå vann
(Blå)

Kropp og
teknikk
(Grønn)

Regler og
valg (Oransje)

Følelser og
holdninger
(Lilla)

Språk og
begreper (Grå)

0–3 år	<p>Trygghet og sanselek. Utforske vannets overflate, temperatur og bunn. Begynnende forståelse av vannets egenskaper (flyte/synke, grunn/dyp).</p>	<p>Kroppslig trygghet: berøre vann, balanse i grunne miljøer, variert sanselek med kroppen.</p>	<p>Enkle regler introduseres: være nær voksne, stoppe ved kanten, følge korte instruksjoner.</p>	<p>Trygghet og glede i nærvær av voksne. Støtte til å håndtere usikkerhet og utvikle respekt for vann.</p>	<p>Begynnende begreper: «våt», «tørr», «kald», «varm». Personalet setter ord på barnas erfaringer og støtter kommunikasjon gjennom lek.</p>
3–5 år	<p>Utvidet forståelse: oppdage vannets krefter som strøm, bølger og variasjon i vannmiljøer. Gradvis refleksjon over naturens endringer.</p>	<p>Økende kroppskontroll: balansere, gli, flyte, puste. Utvikling av selvstendige teknikker som grunnlag for mestring.</p>	<p>Regler brukes mer aktivt: «stopp–tenke–sjekke». Barna deltar i samtaler og vurderinger om trygghet og risiko.</p>	<p>Mestring og egne valg: utvikle mot til å møte «trygg nok risiko». Refleksjon over egne følelser og styrket respekt for vann.</p>	<p>Utvikling av ordforråd: «flyte», «synke», «dyp», «grunn». Barna kan bruke begreper i samtaler og reflektere over egne opplevelser i vann.</p>

Overgang barnehage-skole	Helhetlig forståelse: sammenheng mellom vannets egenskaper, naturens krefter og egen mestring.	Selvberging: holde seg flytende, kaste redning, grunnlag for svømmeopplæring.	Selvstendig bruk og forståelse av regler i ulike vannmiljøer.	Robusthet og trygghet: glede ved vann og respekt for risiko i nye læringsmiljøer.	Språk og refleksjon: Barna kan beskrive erfaringer, forklare regler, bruke begreper om sikkerhet og bidra til å formulere egne «vannvettregler».
---------------------------------	--	---	---	---	--

Progresjon i overgangene

Definisjon av progresjon

Progresjon i barnehagen kan forstås som en planlagt og gradvis utvikling der barn bygger videre på tidligere erfaringer og ferdigheter i møte med nye utfordringer. Rammeplanen understreker at personalet skal sørge for progresjon og sammenheng i barns læring, slik at de får oppleve både mestring og ny forståelse over tid (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 42).

Progresjonstabell i overgangene

Overgang	Forstå vann (Blå)	Kropp og teknikk (Grønn)	Regler og valg (Oransje)	Følelser og holdninger (Lilla)	Språk og begreper (Grå)
Fra 0–3 år til 3–5 år	Fra trygghet og sanselige erfaringer til å forstå vannets egenskaper og krefter.	Fra balanse og enkle bevegelser til mer systematiske teknikker (gli, flyte, puste).	Fra enkle regler gitt av voksne til å bruke enkle strategier selv («stopp–tenke–sjekke»).	Fra trygghet med voksne til å utvikle mestringstro og møte «trygg nok risiko».	Fra grunnleggende begreper («våt/tørr») til begreper om vannets egenskaper («flyte/synke, dyp/grunn»).

Fra 3–5 år til førskolebarn	Fra å erfare krefter og variasjon til helhetlig forståelse av vann og natur.	Fra teknikktrening til selvberging og grunnlag for svømmeopplæring .	Fra å bruke regler i fellesskap til å ta selvstendige valg og bidra til å formulere regler.	Fra mestring og mot til robusthet, trygghet og respekt for vannets krefter.	Fra å bruke begreper i lek til å forklare erfaringer, reflektere og kommunisere om sikkerhet.
------------------------------------	--	--	---	---	---

Oppsummering

Progresjon i overgangene kjennetegnes av at barna går fra å **oppleve og erfare** (0–3 år), til å **utforske og forstå** (3–5 år), og videre til å **reflektere og handle selvstendig** (førskolebarn). Dermed blir progresjon både en kognitiv, kroppslig, sosial og språklig prosess – forankret i trygge rammer og gradvis økende ansvar.

Kapittel 4: De fire årstider og vannmiljøer

Barn møter vann på ulike måter gjennom året. Variasjonene i naturen gir progresjon i vannkompetanse – fra trygg sanselek til helhetlig forståelse og selvstendighet. Uansett årstid er enkle regler og risikovurderinger en rød tråd som integreres i barns erfaringer.

Årstid	Miljø	Kobling til hovedmål og vannkompetanse
Høst	Bekker, sølepytter, innsjøer med lav vannstand	Bidrar til trygghet og sanseerfaringer. Barna utvikler grunnleggende forståelse for vann, bunnsforhold og overflate, samt trygghet i samspill med voksne.
Vinter	Is og snø	Gir erfaring med vann i fast form og økt bevissthet om risiko. Barna lærer å forholde seg til regler, faresignaler og voksnes vurderinger, samtidig som motoriske ferdigheter utfordres i nye miljøer.
Vår	Bekker med smeltevann, innsjøer med stigende vannstand	Fremmer forståelse for vannets krefter og naturens endringer. Barna øver på å mestre utfordringer, reflektere over risiko og utvikle gradvis selvstendighet i egne valg.

Somme	Strand, grunt vann, basseng	Gir helhetlige erfaringer med vannkompetanse. Barna integrerer kroppslige ferdigheter, språk, regler, holdninger og risikovurderinger til en samlet forståelse av trygghet og mestring.
--------------	-----------------------------	---

Variasjonen i årstidene sikrer at barna møter vann på mange måter, noe som styrker både kroppslige ferdigheter, begrepsforståelse, risikovurdering og danning.

Kapittel 5: Teoriforankring

Vannkompetanse kan forstås i lys av flere pedagogiske og psykologiske teorier som belyser hvordan barn lærer og utvikler seg i møte med nye erfaringer.

Lek er en grunnleggende læringsform i barnehagen. Ifølge Vygotsky lærer barn best i samspill med andre, hvor mer kompetente voksne eller jevnaldrende kan støtte dem i deres nærmeste utviklingszone (Thoresen, 2021, s. 41). *Rammeplanen for barnehagen* vektlegger også lek som en meningsfull arena for læring, der barna får utforske, samhandle og utvikle seg i trygge rammer (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 20). Gjennom lek i vann kan barna både erfare glede og tilegne seg språk og begreper knyttet til sikkerhet og kroppslige ferdigheter.

Erfaringsbasert læring bygger på prinsippet om at barn tilegner seg kunnskap gjennom å gjøre erfaringer som bearbeides i en syklus av handling, refleksjon, forståelse og ny handling (Kolb, 1984, sitert i Greve, 2020, s. 56). Vannaktiviteter gir rike muligheter til å utforske, prøve ut, reflektere over og mestre på nytt, noe som fremmer både kognitive og praktiske ferdigheter.

Kroppslig læring er også sentralt i utviklingen av vannkompetanse. Gibson introduserte begrepet «affordances» for å beskrive hvordan miljøet inviterer barnet til handling (Gibson, 1979, sitert i Greve, 2020, s. 72). Vannmiljøer gir særegne muligheter til kroppslige erfaringer, som å kjenne vannets motstand eller oppdage hva som flyter og synker. Dette styrker barns kroppsbevissthet og forståelse av fysiske fenomener.

Utviklingspsykologien bidrar også til å forklare hvordan barn gradvis beveger seg fra sansing og motoriske erfaringer til refleksjon og abstrakt forståelse. Piaget fremhever at læring skjer gjennom aktiv konstruksjon av kunnskap (Piaget, 1952, sitert i Lillemyr, 2017, s. 49). I møte med vann kan barna først erfare konkrete og sanselige inntrykk – kaldt, vått, tungt – som senere bearbeides til mer avanserte begreper og vurderinger om sikkerhet og risiko.

Til slutt er trygghet og risikomestring en viktig dimensjon. Trygghetssirkelen understreker at barn trenger å møte «trygg nok risiko» for å utvikle mestringsfølelse og mot, samtidig som voksne må være tilgjengelige og støttende (Marvin et al., 2016, sitert i Drugli, 2017, s. 112). Når barna får prøve seg i kontrollerte vannaktiviteter, kan de både oppleve spenning og gradvis lære å håndtere utfordringer.

Rammeplan:

Kommunikasjon, språk og tekst

Rammeplanen understreker at personalet skal «sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 24). I arbeid med vannkompetanse innebærer dette at barna får utvikle ordforråd knyttet til vann, sikkerhet og regler. Samtaler kan handle om hva det vil si å være trygg ved vann, hva redningsvesten gjør, eller hvorfor vi må holde oss innenfor merkede områder. Metodisk krever dette at personalet er bevisst sin rolle som språklige forbilder og legger til rette for dialoger som tar utgangspunkt i barnas erfaringer. Det kan for eksempel skje gjennom felles refleksjon etter en vannlek eller ved at barna lager egne plakater med «sikkerhetsregler» formidlet med bilder og ord.

Kropp, bevegelse, mat og helse

I dette fagområdet skal barnehagen bidra til at barna «opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt» og at de «videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 49). Vannaktiviteter kan være en viktig arena for dette, da de gir barna mulighet til å styrke både motoriske ferdigheter og kroppslig trygghet. Gjennom lek i vann kan barna erfare hvordan det føles å flyte, bevege seg i motstand eller balansere, samtidig som de opplever glede og mestring.

Et annet sentralt mål i fagområdet er at barna «opplever å vurdere og mestre risikofyllt lek gjennom kroppslige utfordringer» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 49). I arbeid med vannkompetanse innebærer dette at barna får møte «trygg nok risiko» i kontrollerte rammer, for eksempel ved å øve på å hoppe uti, holde seg fast i et flyteelement eller bevege seg ut på dypere vann under oppsyn. Slik kan de gradvis utvikle evnen til å mestre utfordringer og bygge mot.

Personalets rolle blir avgjørende for å realisere disse målene. Rammeplanen vektlegger at de skal være «aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring» (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 49). I praksis betyr dette at personalet må være sensitive for barnas ulike behov: noen søker spenning og utfordringer, mens andre trenger støtte og trygghet for å våge seg ut i vannet. Gjennom oppmuntring, trygghet og tilpassede aktiviteter kan personalet bidra til at alle barn opplever mestring, får en positiv oppfatning av seg selv og styrker sin kroppsbevissthet.

Livsmestring og helse

I dette fagområdet understrekes det at barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted hvor barna får mulighet til å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. De skal få støtte i å håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser, samtidig som

barnehagen legger til rette for daglig fysisk aktivitet som fremmer bevegelsesglede og motorisk utvikling (Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 11). Vannaktiviteter kan bidra til dette ved å gi barna erfaringer som vekker både glede, spenning og mestring, men også usikkerhet eller frykt. Når personalet møter barnas følelser med sensitivitet og støtter dem gradvis i små skritt, kan barna oppleve trygghet i å mestre utfordringer. På denne måten blir vannkompetanse en viktig del av livsmestring, der barna styrker sin selvfølelse, utvikler sosiale ferdigheter og får positive erfaringer med fysisk aktivitet i et fellesskap.

Aktiviteteskort

Vannkompetanse: x x
Forstå vann Kropp og teknikk Regler og valg Følelser og holdninger Språk og begreper

Beskrivelse av aktivitet

Miljø: Bekk Strandsone osv...

Alder: 0-3 4-5 overgang bhg skole

Xxx

xxx

ALARMPLAN



NØDTELEFON

RING:

1-1-3

Ansvarlig leder:

Ansvarlig livredder:

OBS! Ansvarlig leder og ansvarlig livredder skal helst ikke være samme person

Gå nøye gjennom denne alarmplanen før aktivitet starter, og definer tydelige roller. Dersom en nødsituasjon skulle oppstå, tar leder ansvar for å følge denne prosedyren:

- 1** Vurder egen sikkerhet og få forulykkede opp av vannet
- 2** Få alle andre opp av vannet, og gjør rede for alle
- 3** Ring nødtelefon 1-1-3
Når 1-1-3 svarer, trenger de følgende opplysninger:
 - Si hvem du er og gi ditt telefonnummer
 - Hvor er ulykken? Gi en så nøyaktig beskrivelse som mulig
 - Beskriv ulykken, hva, hvor mange og hvilket skadeomfang
 - Fortell om du har kontroll på alle de andre
 - Ikke legg på før du får beskjed om det
- 4** Start hjerte- lungeredning om nødvendig, og hold på til ambulansepersonell ankommer og sier at de overtar
- 5** Utpek en person som får ansvar om å ta imot ambulanse eller helikopter når de ankommer
- 6** Lederen av redningsaksjonen følger med ambulanse dersom det er plass
- 7** En person utpekes til å ta ansvar for å holde gruppen samlet og skjermet
- 8** Deretter skriver den ansvarlige for aktiviteten en rapport om hva som har skjedd

Aktivitetsplan – Vannkompetanse 1–3 år ved innsjø

Aktiviteten ved Skøyenputten er en del av prosjektet «Vanntrygghet i barn starter i barnehagen», som bygger på tidligere arbeid i Bydel Alna. Prosjektet har som mål å styrke barns vannkompetanse gjennom lek, sanseopplevelser og trygghetsskapende aktiviteter. Målet er å bidra til forebygging av drukning og å redusere sosial ulikhet ved å gi barn tidlige, positive erfaringer med vann.

For barna i alderen 1–3 år innebærer aktiviteten at de får bruke sansene til å utforske vannets bevegelser, lyder, temperatur og motstand, samt lære enkle vannregler. Aktiviteten innebærer ikke bading, men å oppleve vannet trygt fra vannkanten. Aktiviteten tilpasses barnas alder og gjennomføres av en naturveileder fra Naturvernforbundet i samarbeid med en barnehageansatt med gyldig livredningsprøve og dokumentert livredningskompetanse.

Sanseopplevelse / Aktivitet	Mål for barna 1–3 år	Kobling til Rammeplan for barnehagen	Relevans for kroppøving 4. trinn / svømmeprøve
Se vannets bevegelser – glitring, bølger, flytende objekter	Oppdage og undre seg over vannets ulike uttrykk.	Natur, miljø og teknologi: oppleve og utforske naturfenomener. Kommunikasjon, språk og tekst: Bruke ord for å beskrive det de ser.	Forstå sammenhengen mellom bevegelse i vann og egen bevegelse (forberedelse til orientering i vann).
Høre vannet – bølgeskvulp, plasking, fugler	Lytte og identifisere lyder, skille ulike vannlyder fra hverandre.	Kommunikasjon, språk og tekst: Bruke sansene aktivt i lek. Kunst, kultur og kreativitet: Oppleve lyder som inspirasjon til lek og uttrykk.	Hørsel og oppmerksomhet i vannmiljø – viktig for trygghet og samhandling i vannaktiviteter.
Kjenne på vann – temperatur, motstand, våt sand	Erfare vannets fysiske egenskaper gjennom kroppslig utforskning.	Kropp, bevegelse, mat og helse: Utvikle kroppsbeherskelse og motorikk, bli kjent med elementet vann.	Forstå vannets motstand og oppdrift – grunnleggende kroppsforståelse for svømming.

Flyte eller synke – eksperimentere med små objekter	Begynnende forståelse for oppdrift og tyngde.	Natur, miljø og teknologi: Undre seg og stille spørsmål om naturfenomener.	Forstå hvorfor kroppen kan flyte og hvordan man kan bruke dette i svømming.
Enkle vannregler – holde voksen i hånden, ikke gå ut alene	Lære grunnleggende trygghetsregler ved vann.	Kropp, bevegelse, mat og helse: Oppleve trygghet i fysisk aktivitet. Barnehagen som arena for omsorg, lek og læring.	Bygger grunnlag for sikkerhetsforståelse ved svømming og livredning.
Plaskelek – lage bølger, fylle og tømme kopper	Øve på koordinasjon, styrke og motorisk kontroll.	Kropp, bevegelse, mat og helse: Fin- og grovmotorikk i lek.	Overføring til svømmeteknikker som arm- og beinbevegelser.

Aktivetsbeskrivelse: Utforske vannmiljøet – trygg ferdsel og risikovurdering ved Sognsvann

Målgruppe: Etter avtale med Marta (enten førskolebarna eller barn fra avdelingene 3–6 år)

Sted: Sognsvann

Varighet: Ca. 2 timer (etter avtale med Marta)

Ansvarlige: Marta og naturveiledere i samarbeid med barnehageansatte

Mål for aktiviteten

Barna skal sammen med voksne utforske vannmiljøet på en trygg og systematisk måte. Målet er å utvikle forståelse for trygg ferdsel i og nær vann, gjennom observasjon, samtale og kroppslige erfaringer. Aktiviteten skal gi barna erfaring med vannets motstand, bunnforhold og trygg «safe-entry» og «safe-exit» sammen med trygge voksne.

Forberedelser

- **Informasjon til foreldre:**
 - Send ut informasjon i forkant med tidspunkt, sted, mål for aktiviteten og pakkeliste.
 - Involver foreldrene i å pakke barnas utstyr, og oppfordre til å sende med full skiftpose.

- **Pakkeliste for barna:**
 - Fullt skift (fra undertøy og trøye til sokker)
 - Ekstra yttertøy (jakke/bukse)
 - Vanntette sko eller støvler (hvis mangler: send med brødposer som nødløsning)
 - Ekstra sko om mulig
 - Håndkle
 - Mat og drikke til reisen (gjærne varm drikke hvis mulig)
 - Vester (kontroller at alle har på før avreise)

- **Utstyr og sikkerhet:**
 - Førstehjelpsskrin (sjekkes før avreise)
 - Telefon med riktig nødnummer og kontaktliste
 - Sitteunderlag og varmepledd ved behov
 - **Vaderbukser:**
 - Alle voksne (barnehageansatte, naturveiledere og Marta) skal ha på seg vaderbukser.
 - Det finnes også vaderbukser til barna, som er tilgjengelige via Naturvernforbundet.
 - Marta kjører vaderbuksene i forkant av aktiviteten.

 - **Planlegging og ansvarsfordeling:**
 - Snakk med ansatte som skal delta om roller og ansvar under turen (førstehjelp, sikkerhet, kontaktperson, bålansvar, oppfølging av barn).
 - Avklar med naturveilederne hvordan samarbeidet skal foregå og hvordan barna skal involveres i risikovurderingen.
 - **Del barna inn i tre grupper i forkant av turdagen**, slik at hver voksen har oversikt og ansvar for sin gruppe under aktiviteten.
-

Alarmplan

- **Ansvarlig livredder:** Marta
- **Varsel og koordinering:** Naturveileder
- **Barneansvar:** Barnehageansatte har ansvar for egne barn under hele aktiviteten.
Ved uønsket hendelse:
 1. Marta vurderer situasjonen og iverksetter livreddende tiltak ved behov.

2. Naturveileder varsler nødetater og koordinerer området.
 3. Barnehageansatte samler barna, teller opp og flytter gruppen til avtalt samlingspunkt på land.
 4. Etter situasjonen følges barnehagens beredskapsrutiner.
-

Gjennomføring

1. **Felles oppstart på land:**

Barnehageansatte samler barna og de voksne i en sirkel.
Marta snakker kort om hvorfor man må være forsiktig ved vann, og hva «safe-entry» og «safe-exit» betyr.
Naturveilederne deltar og viser hvordan man undersøker vannkanten før man går uti.
2. **Risikovurdering med barna:**

Barnehageansatte deler barna i tre grupper (etter planlagt inndeling gjort i forkant av turdagen).
Hver gruppe går sammen med en voksen og observerer bunnforhold, vannstand og eventuelle glatte steiner.
Samtal med barna om hva som kan være lurt å gjøre for å holde seg trygg, og la dem komme med egne forslag.
3. **Utforsking i vannet:**
 - Barna og de voksne går ut i vannet i rekke, langs vannkanten.
 - De voksne går ytterst (mot det dypeste partiet) og avgrensner området.
 - Barna går innenfor og kjenner på vannets motstand og bunnen under føttene.
 - Observer hvordan barna tilpasser seg bevegelse i vann og støtt dem i å utforske i sitt eget tempo.
4. **Bål og samling:**

Etter utforskningen samles gruppen ved bålet for varme og ro. Bålet tenes av voksne i samarbeid, men barnehageansatte har ansvar for sikkerheten i etterkant av aktiviteten.
Spising er ikke en del av aktiviteten – barna anbefales å spise litt på vei til stedet (for eksempel på t-banen).

5. **Avslutning:**

Kort samtale om hva barna opplevde: Hvordan føltes vannet? Hva la de merke til på bunnen? Hvordan kunne de vite at det var trygt å gå der?

Voksenrollen

- Vær aktivt til stede, med fokus på trygghet, støtte og observasjon.
 - Sørg for tydelig ansvarsdeling og kontinuerlig tilsyn.
 - La barna delta i risikovurdering på sitt nivå – gjennom spørsmål, observasjon og refleksjon.
 - Bruk et rolig tempo og anerkjenn barnas opplevelser underveis.
 - Vær tydelig i kommunikasjonen om grenser og regler nær vannet.
-

Pakkeliste for ansatte

- Førstehjelpsskrin (må sjekkes før avreise)
 - Telefon med riktig nødnummer og ladet batteri
 - Deltakerliste og oversikt over foreldrekontakter
 - Vester
 - Ekstra votter/hansker og varme klær
 - Håndsprit og våtservietter
 - Sitteunderlag og varmepledd
 - Brødposer (nødløsning ved våte sko)
 - Ekstra håndkle og poser for vått tøy
-

Sikkerhet og hygiene

- Kontroller førstehjelpsutstyr og nødnummer før avreise.
- Alle barn skal bære synlig vest.
- Alle voksne og barn bruker vadbukser ved ferdsel i vann.
- Pass på at alle har tørre klær etter aktivitet og at vått tøy legges i egen pose.
- Bålet holdes under oppsyn av voksne til det er slukket helt.
- Etter aktiviteten har barnehageansatte fullt ansvar for barn og utstyr.

Didaktisk plan: Havforskere for en dag – Todelt opplegg med vanntilvenning i dypere vann

Varighet: 1,5 time

Målgruppe: Førskolebarna (5–6 år)

Antall barn: 10–12

Sted: Fjæremråde og tilrettelagt område for dypere vann - Sollerudstranda (Lysaker)

Tverrfaglige tema:

- Bærekraftig utvikling
 - Vanntilvenning
 - Drukningforebygging
-

Organisering – TODELING

Barnegruppen deles i to. Gruppene rullerer etter ca. 45 minutter.

- **Gruppe A** starter med **havforskeropplegget i fjæra**
- **Gruppe B** starter med **vanntilvenning i dypere vann**, under veiledning av:
 - Instruktør fra **SK Speed svømmeklubb**
 - Representant fra **Norges Svømmeforbund**
 - **Marta** – barnehageansatt med **godkjent livredningsprøve**

Etter 45 minutter bytter gruppene aktivitet.

Mål for opplegget

Felles mål fra Rammeplanen (2017):

- Barna skal utvikle **kroppsheherskelse, trygghet og mestring** i fysiske omgivelser, inkludert i og ved vann (s. 47).
 - Barna skal bli kjent med og få respekt for **naturens mangfold og ressurser** (s. 11, 52).
 - Personalet skal bidra til **forebygging av ulykker og skape trygghet i overgang til skole** (s. 27, 47).
-

Del 1: Havforsker-opplegg (45 minutter per gruppe)

Tid	Aktivitet	Innhold og metode
15 min	Velkommen og introduksjon	Rollelek som «havforskere». Samtale om arter og økosystem.
30 min	Innsamling og sortering	Fange smådyr og planter i fjæra. Sortering, samtale og begrepslæring. Smaking på tang. Fokus på naturkunnskap, respekt og bærekraft.

Relevans mot naturfaglige mål (LK20):

- Utforske og drøfte bærekraftig bruk av naturområder
 - Kjenne til arters tilpasning og økosystem
 - Samle og organisere data, gjøre observasjoner
-

Del 2: Vanntilvenning i dypere vann (45 minutter per gruppe)


Gjennomføring:

- Barna tar på **vaderdrakter og redningsvester med krage**
- De får utforske dypere vann under tett oppsyn


- Øvelser:
 - Gå trygt i vann
 - Flyte på rygg og mage med støtte
 - Bli trygg på vannmotstand, dybde og oppdrift

Ledes av:


- Barnehageansatte med livredningsprøve - Marta
- SK Speed-instruktør - Tim
- Ansatt fra Norges Svømmeforbund - Jan

 **Mål fra svømmeopplæring (LK20, kroppøving 2. trinn):**

"Eleven skal kunne vere i vatn og flyte, dykke, gli og framdrive seg i vatn på magen og på ryggen."
(Kunnskapsdepartementet, 2020)

 **Som drukningsforebyggende tiltak:**

- Barna får tidlig erfaring med vann på en **kontrollert og trygg måte**
- Forebygger ulykker ved å utvikle **mestringsfølelse og trygghet i vann**
- Bidrar til økt **beredskap og risikoforståelse** for både barn og voksne


 **Vurdering og dokumentasjon**

Underveisvurdering:

- Observere barnas trygghet i vann og evne til å flyte
- Registrere engasjement, utforskning og naturfaglig undring
- Vurdere sosialt samspill og fysisk mestring

Etterarbeid:

- Samtale med barna om hva de opplevde og lærte
 - Lage utstilling eller plakat med bilder, begreper og barnas fortellinger
 - Videre arbeid med sikkerhet, sjøveit og naturforståelse i barnehagen
-

 Kilder

- Kunnskapsdepartementet. (2017). *Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver*. Utdanningsdirektoratet.
- Utdanningsdirektoratet. (2020). *Læreplan i kroppsøving (KRO01-05)*. Hentet fra <https://www.udir.no/lk20/kro01-05>
- Norges Svømmeforbund. (u.å.). *Trygg i vann – svømmeopplæring for barn*.
- Outdoor First. (u.å.). *Uteskole og naturbasert læring*.

Barnehagesvømming – Vinterferie

Sted: Furuset bad

Periode: Mandag–torsdag (Ingen svømming fredag)

Tid: Samme tidspunkt alle dager

Tidsplan og grupper

- **Linjen:** kl. 09:30–10:15 (antall barn: avventer bekreftelse)
- **Kurland:** kl. 10:15–11:00 (16 barn)
- **Valhall:** kl. 11:30–12:15 (antall barn: avventer bekreftelse)
- **Gransbakken:** kl. 12:15–13:00 (16 barn)
- **Gransletta:** kl. 13:00–13:45 (24 barn)

Siste gruppe må være ute av garderoben så raskt som mulig. Ved behov kan økten avsluttes 5 minutter før.

Bemanning og organisering

- 2 instruktører + prosjektleder (både i vann og på land enkelte dager i ulike roller).
- Barnehagene stiller med egne ansatte som er med barna i vann.
- Barn med vedtak skal ha egen voksen i vann i tillegg.
- Ingen ferdighetsprøve eller ferdighetsmåling.
- Alle barn får diplom.
- Ingen fast boklesning av «*Sneglen og hvalen*» i vann, men mulig under frileken dersom de ansatte ønsker dette.

Overordnet mål for hele opplegget

- Styrke barnas vanntrygghet, mestring og glede.
- Skape positive erfaringer med å flyte, bevege seg, puste og være under vann.
- I tråd med Rammeplanen: støtte barns kroppsbevissthet, motorikk, lek, trygghet og utforsking i et variert miljø.

Aktiviteter i vann

1. Bevegelser i vann – «Alle mine små delfiner»

Aktivitet	Mål
Hval (gli)	Opplive flyt, kroppstrekk og trygghet i horisontal stilling.
Snegle (sakte)	Trene ro, kontroll og balanse i bevegelse.
Vulkan (hoppe)	Bli trygg på å bryte vannflaten og lande i vann.
Hai (gli)	Fremdrift i mageleie, orientering i vann.
Apekatt (hoppe)	Mot, koordinasjon og lek med høyde.
Bjørn (gå sakte)	Stabilitet, tyngdeoverføring og trygg gange i vann.
Storm/virvel (snurre)	Tåle rotasjon, utvikle balanse og romforståelse.
Oter (ryggflyt/sideflyt)	Avspenning, pustekontroll, balanse og trygghet i flytestillinger.

2. Bordtennisballer – blåselek

Aktivitet: Barna går i vannet og blåser bordtennisballer (langs lengder eller fritt rundt).

Mål:

- Trene pustekontroll og utpust i vann.
- Forstå sammenheng mellom pust og bevegelse.
- Lek, konsentrasjon og samarbeid.

3. Dyppe ansiktet i vann – «Nede i vannet» (sanglek)

Sang (melodi: Oppe på fjellet):

Nede i vannet der bor det tre troller,
trollefar og trollemor og lille Olle Bolle.
«BØH!» sier Trollefar,
«BØH!» sier Trollemor,
men den lille Olle Bolle sier bare:
«BØØØØH!»

Gjennomføring:

- Blåse bobler med munnen.
- Blåse bobler med nesen.
- Dyppe én side av ansiktet.
- Dyppe andre side og ørene.
- Dyppe hele ansiktet.

Mål:

- Trygghet for vann i ansikt, nese og ører.
- Pustekontroll og ro i møte med vann.
- Øve på balanse og kroppsorientering i vann.
- Forberedelse til neddykk og svømming.

4. «Hoppa sa gåsa»

Barna setter seg gradvis ned i vannet og prøver å få hodet under.

Mål:

- Gradvis neddykk.
- Tåle å være under vann.
- Kroppskontroll, balanse og mestring.

5. Hopp fra kasser og/eller gli

Mål:

- Trygg entré i vann.
- Mot, koordinasjon og balanse.
- Sammenheng mellom avsats, flyt og landing.

6. Frilek (15–20 min)

Mål:

- Egenutforskning og repetisjon.
- Sosial lek og samspill.
- Overføre ferdigheter til selvvalgte aktiviteter.

Forberedelser i barnehagen og hjemmet

I barnehagen:

1. Bevegelse og lek på land

Gjennomfør «Alle mine små delfiner» og andre deler av opplegget som lek inne og ute. Bruk dyrenavnene og bevegelsene for å skape gjenkjenning og trygghet.

2. Pust og bobler

Øv på å blåse bobler (såpebobler, fjær, papir, baller i ulike størrelser). Snakk med barna om å puste rolig inn gjennom nesen og blåse sakte ut med munnen.

3. Sang og rollelek

Øv på «Nede i vannet»-sangen, lek troll som sier «BØH» og «BØØØØH», og la barna late som de dykker og blåser bobler.

4. Bok: *Sneglen og hvalen*

Les boken og utforske temaer knyttet til boken som det å flyte, å være stor/liten, trygghet og vennskap. Bruk referanser i bassenget: «Nå er vi hvaler», «Nå er vi snegler».

Samarbeid med foreldre:

- Del sangen «Nede i vannet» med foreldrene og oppmuntre til å synge og gjøre bevegelsene hjemme.
- Tips om å øve på å blåse bobler i badekar, vask eller dusj, og på å dyppe ansiktet rolig i vann.
- Fortell at lek, sang og gjentakelse skaper trygghet og forbereder barna godt til bassengaktivitetene.

Dette gir barna gjenkjenning, forutsigbarhet og mestring, og styrker sammenhengen mellom barnehage, hjem og vannaktiviteter.

VANNTRYGGE BARNEHAGER

Utvikling av vannkompetanse gjennom barnehagene

HVA ER VANNKOMPETANSE?

Vannkompetanse er sammensatt av alle personlige ferdigheter i vann som bidrar til å forstå og bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Vannkompetanse inkluderer handlinger som å forstå vannets betydning for vann, miljø og helse, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte.

ELEMENTER I VANNKOMPETANSE

Vannkompetansen består av fire elementer som er knyttet til kunnskap, holdninger og ferdigheter. Disse er: **1. Kunnskap**, **2. Holdninger**, **3. Ferdigheter** og **4. Atferd**. Disse elementene er knyttet til vannets betydning for vann, miljø og helse, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte.

Formål vann

Formålet med vannkompetansen er å utvikle barns forståelse av vannets betydning for vann, miljø og helse, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Kropp og helse

Kropp og helse er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning for helse, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Regler og valg

Regler og valg er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning for regler og valg, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Ferdigheter og holdninger

Ferdigheter og holdninger er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning for ferdigheter og holdninger, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Spilke og begreper

Spilke og begreper er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning for spilke og begreper, og å kunne bruke vann på en trygg, sikker, sunn og bærekraftig måte. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

PROGRESJONSTABELLEN FØLGER BARNEHAGEN

ADRESSEINDELING

Adressene i tabellen er delt inn i fire nivåer basert på barnehagens størrelse og type. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Barnehageklasse	Spilke og begreper	Ferdigheter og holdninger	Regler og valg	Kropp og helse
3-4 år	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse
4-5 år	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse
5-6 år	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse

Barnehageklassene har følgende fokus:

KONSEPTBESKRIVELSE

Konseptbeskrivelsen beskriver de ulike elementene i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Tilleggs utvikling av vannkompetansen er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

PROGRESJON I OVERGANGENE

Progresjonen i overgangene beskriver hvordan barn utvikler seg i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

KONSEPTOVERSIKT - VANNKOMPETANSEPROGRAM

Formål	Spilke og begreper	Ferdigheter og holdninger	Regler og valg	Kropp og helse
1. Kunnskap	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse
2. Holdninger	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse
3. Ferdigheter	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse
4. Atferd	Enkle spill og begreper	Enkle ferdigheter og holdninger	Enkle regler og valg	Enkle kropp og helse

KORT FORKLARING

- Alle lære planer i de ulike vannkompetansen, men tilpasset barns alder, modenhet og utvikling.
- Spilke og begreper er et viktig element i vannkompetansen.
- Ferdigheter og holdninger er et viktig element i vannkompetansen.

OPPSUMMERING

Oppsummeringen beskriver de ulike elementene i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

DE FIRE ÅRSTIDER OG VANNMILJØER

De fire årstidene og vannmiljøene beskriver hvordan barn utvikler seg i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Vannkompetansen er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

RAMMEPLAN

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Kommunikasjon, språk og tekst er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Kropp, bevegelse, mat og helse er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

LIVSMESSING OG HELSE

Livsmessing og helse er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

TEORIFORANKING

Teoriforankeringen beskriver de ulike elementene i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

Tilleggs utvikling av vannkompetansen er et viktig element i vannkompetansen. Dette inkluderer kunnskap om vannets betydning, holdninger og atferd som fremmer sikkerhet, helse og miljø.

1. AKTIVITETSKORT



2. NETTSIDE



3. SJEKKLISTE

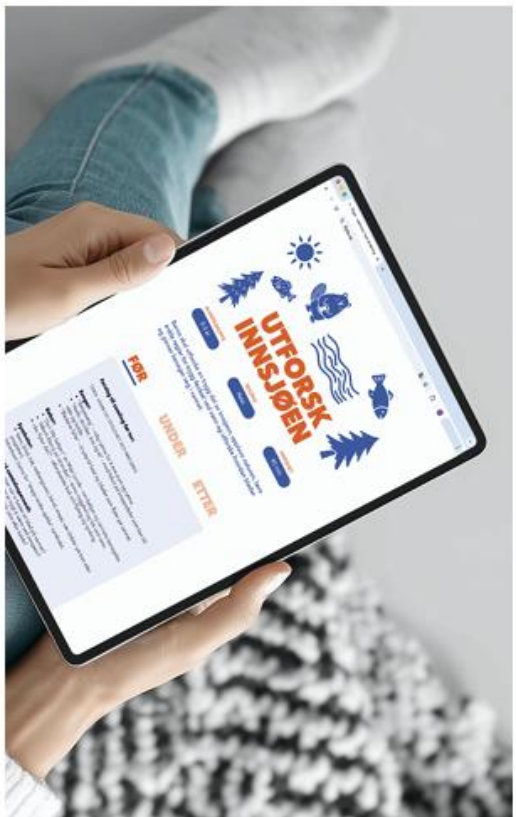


4. SPRÅKSNELLE

Vedlegg 15: Oversikt: Verktøysettet (Vannsikre barnehager)



1. AKTIVITETSKORT



2. NETTSIDE



3. SJEKKLISTE PLAKAT



4. SPRÅKSNELLE

#17521 Lek i og ved vann.

Søknadsinfo

Søknadsid	17521
Utlysning	Regional ordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage (2024)
Søker	Jonas Tømmerbakke

Om meldingen

Om meldingen

Tittel på behovsmelding Lek i og ved vann.

Ansvarlig organisasjon

Informasjon om søkerorganisasjon

Ansvarlig melder	ALNA BARNEHAGEENHET
Organisasjonsnummer	992197579
Adresse	Trygve Lies plass 6
Postnummer	1051
Poststed	OSLO
Kontonummer	13150100776

Denne behovsmeldingen er Ny behovsmelding
en:

Kontaktperson

Informasjon om kontaktperson

Brukernavn (e-post)	jonas.tommerbakke@bal.oslo.kommune.no
Fornavn	Jonas
Etternavn	Tømmerbakke
E-post	jonas.tommerbakke@bal.oslo.kommune.no
Skal bruker oppdatere brukerinfo?	Nei
Telefonnummer	40435809

Utbetalingen til eier merkes med Vanntilvenning

Universitet/Høgskole/nasjonalt senter

Hvem er samarbeidende universitet/høgskole i tiltaket • OsloMet storbyuniversitetet

Kontonummer	76940514963
Utbetaling til Universitet /Høgskole merkes med	201599-Regional ordning/ Susan Dale

Kontaktperson hos Universitet/Høgskole

Kontaktperson hos Universitet/Høgskole	tonemi@oslomet.no
--	-------------------

Beskrivelse av tiltaket

Overordnet

Velg hvilket tematisk satsningsområde meldingen hører inn under Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Kort beskrivelse av tiltaket Utvikling av økt vannkompetanse blant ansatte

Utfyllende meldingstekst

Vi har jobbet med å forankre barns svømmeopplæring, vannforståelse og vanntrygghet inn i barnehagens pedagogiske arbeid. Vi har lekt med vann inne, oppsøkt bekker, vanninstallasjoner, basseng, sjø, innsjø og ismiljøer for å la barn utforske og forstå vannets egenskaper, farer og muligheter. Oslomet og USN har hatt følgeforskning på dette prosjektet.

Det kom tydelig frem i dette arbeidet at det mangler kunnskap og erfaringer hos de ansatte på hvordan jobbe med barns vannkompetanse og det er et kompetansebehov rundt dette. Vi ønsker derfor et utviklingsprosjekt for å bli bedre til å planlegge, gjennomføre og følge opp aktiviteter i og ved vann med barn til ulike årstider og ulike vannmiljøer som beskrevet over. Vannkompetanse er å kunne forstå vannets mekaniske og fysiske egenskaper og se muligheter for å integrere dette i barnehagens arbeid og samtidig sikre trygghet og gode opplevelser med barn i og ved vann. Dette er spesielt viktig å jobbe med i Alna bydel der mange barn og unge mangler svømmeferdigheter og ikke er trygge i vann.

I dette arbeidet ser vi behov for å kartlegge ansattes kompetansebehov og sammen utforske ulike muligheter å styrke kompetansen på og utarbeide ideer til måter å jobbe med vann på. Vi ser behov for å dokumentere og formidle vår kunnskap til bydel og andre barnehager og i løpet av treårsperioden koble på flere barnehager i bydelen inn i prosjektet.

Startdato for tiltaket

01.08.2024

Sluttdate for tiltaket

30.06.2027

Hvordan er tiltaket forankret i lokale behov i barnehagene og på skolene, hos PPT og andre kommunale støttejenester?

Tiltaket kan forebygge drukning og fremme vanntrygghet blant barn og dermed bidra til sosial utjevning. Økt kompetanse blant ansatte vil gjøre vann/svømmeopplæring bedre forankret i barnehagens arbeid og rammeplanens innhold. Prosjektet kan integreres med språkkompetanse i prosjektet Språksterkt. Å erfare og sette ord på vannets egenskaper (flyte, bølgjer, strømninger) er aktuelle kobling. Lek i vann er fysisk og motorisk kompetanse i tråd med Groruddalssatsningen på helsefremmende tiltak.

Hvordan har ansatte og tillitsvalgte i virksomhetene medvirket?

Vi har gitt mulighet for både ansatte og tillitsvalgte å medvirke. Vi har hatt en kartlegging av deres ønsker og behov. Ansatte har har spilt inn at de blant annet ønsker opplæring på alarmplan i tilfelle et ulykke skjer, kurs i vann for å bli tryggere å gjennomføre aktiviteter, at det er flere ansatte under aktiviteter i vann og de ønsker seg mer kompetanse for å delta/utføre aktiviteter i og ved vann.

I hvilken grad er samiske perspektiver ivare tatt i kompetansetiltaket? I liten grad

Hvordan skal kompetansetiltaket evalueres?

Vi vil jevnlig evaluere på refleksjonsmøtene i personalgruppen og i prosjektets arbeidsgruppe. Vi vil dokumentere prosessen og tiltak for evaluering.

Aktiviteter med budsjett

Aktiviteter

Aktivitet

Type aktivitet

Frikjøp til koordinatorkfunksjon

Underaktiviteter**Navn på aktivitet** **Beskrivelse av aktivitet**

Koordinator Frikjøp av ressursperson til arbeid med kompetanseutvikling i barnehagene og koordinere samarbeidet mellom barnehagene, Oslomet, USN og eventuelt bydel

Aktivitetens budsjett

Totalt søkt støtte	2024	2025	2026	Total
Tilskudd til eier	70 000	70 000	70 000	210 000
Tilskudd til universitet/høyskole	0	0	0	0
Total	70 000	70 000	70 000	210 000

Type aktivitet

Arbeid med å vurdere kompetansebehov

Underaktiviteter**Navn på aktivitet** **Beskrivelse av aktivitet**

Kartlegging Undersøke kompetansebehov blant de ansatte i samarbeid med UH.

Vurderingsarbeid Analysemetoder og dialog mellom de enkelte partene.

Aktivitetens budsjett

Totalt søkt støtte	2024	2025	2026	Total
Tilskudd til eier	60 000	60 000	60 000	180 000
Tilskudd til universitet/høyskole	211 200	219 000	224 850	655 050
Total	271 200	279 000	284 850	835 050

Type aktivitet

Utvikle og planlegge kompetanseutviklingstiltak

Underaktiviteter**Navn på aktivitet** **Beskrivelse av aktivitet**

Arbeid med utvikling og planlegging Veiledning av UH, Kurs, fellesseminarer, møter i den enkelte barnehage. Utarbeide prosjektplan. Observasjoner. Innkjøp av aktuelt materiell.

Aktivitetens budsjett

Totalt søkt støtte	2024	2025	2026	Total
Tilskudd til eier	100 000	120 000	160 000	380 000
Tilskudd til universitet/høyskole	35 200	27 375	28 350	90 925
Total	135 200	147 375	188 350	470 925

Type aktivitet

Gjennomføre og evaluere kompetanseutviklings tiltak

Underaktiviteter

Navn på aktivitet	Beskrivelse av aktivitet
Lærende nettverk og veiledning	Gjennomføre lærende nettverk blant ansatte, Jevnlige veiledning fra UH for hjelp til å implementere, utvikle og evaluere kompetanseutviklings tiltaket i barnehagene.
Dokumentasjon og evaluering	Dokumentasjon av prosess, erfaringer og aktiviteter for evaluering underveis sammen med UH.
Dokumentasjon og videreføring	Dokumentasjon av aktiviteter for utvikling av idebank og kompetanseplan for å forankre kompetansen i barnehagens planer og videre arbeid og for formidling til bydel og andre barnehager.

Aktivitetens budsjett

Totalt søkt støtte	2024	2025	2026	Total
Tilskudd til eier	150 000	170 000	210 000	530 000
Tilskudd til universitet/høyskole	359 040	372 300	385 560	1 116 900
Total	509 040	542 300	595 560	1 646 900

Summert behov

Søknadsbudsjett

Totalt søkt støtte	2024	2025	2026	Total
Tilskudd til eier	380 000	420 000	500 000	1 300 000
Tilskudd til universitet/høyskole	605 440	618 675	638 760	1 862 875
Total	985 440	1 038 675	1 138 760	3 162 875

Deltakende enheter

Deltakende enheter

Navn	Postnr	Kommune	Eierform	Antall deltakende ansatte	Type virksomhet
Norlandia Valhall barnehage AS	1054	OSLO	Privat		8 Barnehage
Gransletta barnehage	1054	OSLO	Offentlig		13 Barnehage
Gransbakken barnehage	1054	OSLO	Offentlig		9 Barnehage

Antall kommunale enheter som meldingen omfatter? 2

Antall private enheter som meldingen omfatter? 1

Antall kommuner/bydeler som meldingen omfatter? 1

Kommentar deltakende enheter

Det er ønskelig å etablere partnerskap med OsloMet med Kari Anne Jørgensen-Vittersø som fagansvarlig, og at OsloMet inngår i et samarbeid med USN, da med Trine Thoresen og Steinar Øvreås som fagansvarlige.

Prosessbeskrivelse - vannprosjektet 2022 - 2026

1. Bakgrunn og utgangspunkt (høst 2022)

Proessen har sitt utgangspunkt i arbeidet med en praktisk bacheloroppgave i barnehagelærerutdanningen høsten 2022 og våren 2023. Oppgaven ble gjennomført som et profesjonsrettet utviklingsarbeid i barnehagen der jeg på dette tidspunktet arbeidet som pedagogisk leder, lokalisert i bydel Alna i Oslo. Barnehagen ligger i umiddelbar nærhet til Fossumbekken, et urbant vassdrag som inngår i et større kommunalt arbeid med gjenåpning av bekker og styrking av blågrønne strukturer i byen.

Bachelorarbeidet var forankret i en praksisnær problemstilling knyttet til barns lek, bevegelse og utforskning i nærmiljøet, og tok form som etablering og pedagogisk utvikling av en naturlekeplass langs bekken. Utviklingsarbeidet ble organisert som et prosjekt i samarbeid med Bymiljøetaten i Oslo kommune, som både bidro med faglig kompetanse knyttet til naturforvaltning, sikkerhet og tilrettelegging, og som samarbeidspartner i selve utformingen av området.

2. Teoretisk forankring og framvekst av undring

Parallelt med det praktiske utviklingsarbeidet ble det gjennomført omfattende teoristudier knyttet til naturpedagogikk, barns kroppslige erfaringer, nærmiljø som læringsarena og profesjonsfaglig arbeid med risiko, sikkerhet og utforskning. Særlig sentrale ble følgende arbeider:

- Øvreås, S. (i Vittersø, red.), *Barn i by* – kapittel om barnehagebarns opplevelser av nærmiljøet gjennom bruk av kart
- Thoresen, T. (i samme antologi) – kapittel om vannkompetanse i barnehage
- Kjendlie, P.-L. & Thoresen, T. (i Moser, red.), *Kroppslighet i barnehagen* – kapittel om bevegelseslek i og ved vann

Disse tekstene bidro til å rette oppmerksomheten mot vann som et særskilt pedagogisk element, både som lekemateriale, risikofaktor, sanseerfaringsarena og som grunnlag for utvikling av det som i litteraturen omtales som vannkompetanse.

I arbeidet med naturlekeplassen oppstod det en stadig tydeligere profesjonsfaglig undring: Hvordan kan bekken integreres i det pedagogiske opplegget på en måte som gjør at barn utvikler trygghet, ferdigheter og forståelse for vann gjennom helårige erfaringer – på tvers av årstider og i ulike naturgitte tilstander (vannføring, is, kulde, strøm, dyreliv)?

Denne undringen representerte et skifte fra å se bekken primært som ramme for fri lek, til å betrakte den som et potensielt lærings- og dannelsesrom for systematisk arbeid med vannkompetanse, sikkerhet, naturfaglig utforskning og kroppslig mestring.

3. Utviklingsarbeid organisert som prosjekt

Naturlekeklassen ble utviklet som et strukturert prosjekt, med:

- samarbeid med Bymiljøetaten,
- forankring i barnehagens pedagogiske planverk,
- og etablering av et faglig nettverk bestående av fire samarbeidende barnehager.

Dette barnehagepanelet bestod av pedagogiske ledere og ansatte som deltok aktivt i:

- planlegging av bruk av området,
- utprøving av aktiviteter med barn i ulike aldre,
- felles refleksjoner rundt sikkerhet, risiko, lek og læring,
- og erfaringsdeling knyttet til hvordan vann, terreng, vegetasjon og årstid påvirket barns bevegelser og samspill.

Naturlekeklassen fungerte dermed som et felles praksisfelt og et profesjonsfaglig «laboratorium», der erfaringer ble utviklet kollektivt og diskutert i lys av både rammeplan, teori og lokale forhold.

4. Overgang til vannkompetanse som eksplisitt fokus

På bakgrunn av teoristudiene og erfaringene fra praksis utviklet det seg våren og sommeren 2023 et tydelig fokus på vanntilvenning og vannkompetanse som eget utviklingsområde. Dette resulterte i en søknad til Statsforvalteren i august 2023 om tilskudd til barnehagebasert vanntilvenning, forankret i bruk av Fossumbekken som læringsarena.

<https://www.statsforvalteren.no/ostfold-buskerud-oslo-og-akershus/tilskudd/2023/11/tilskudd-2023-til-svommeopplaring-for-barn-i-barnehage/>

I søknaden ble barnehagen definert som sentral læringsarena for barns møter med vann, med et overordnet mål om å utvikle:

- trygghet,
- respekt for vann,
- ferdigheter knyttet til bevegelse i vann,
- og forståelse for risiko og sikkerhet.

Vanntilvenning ble her forstått bredt, som utvikling av:

- erfaring med vannets egenskaper (oppdrift, motstand, temperatur, strøm, is),
- kroppslig mestring (balanse, gange, bevegelse, henting av gjenstander),
- og begynnende risikoforståelse og drukningsforebygging.

Prosjektet ble planlagt gjennomført av pedagog med livredningskompetanse, med høy voksentetthet, bruk av våtdrakter og tydelige beredskapsrutiner.

5. Initiativ til følgeforskning

Søknaden til Statsforvalteren fikk gjennomslag og ble videre formidlet til tidligere bachelorveileder, Kari-Anne Jørgensen Vittersø. Dette utløste umiddelbart interesse for forskningsmessig oppfølging. Sammen med førstelektor Trine Thoresen og førstelektor Steinar Øvreås ble det etablert et forskningssamarbeid på tvers av fagmiljøene ved OsloMet.

Forskergruppen formulerte et ønske om å følge prosjektet som praksisnær forskning, med hovedfokus på:

- barns møter med ulike vannmiljø (bekk, is, basseng m.m.),
- barnehagelæreres kompetanse og pedagogiske arbeid med vann,
- og utvikling av begrepet vannkompetanse i barnehagekontekst.

Den overordnede problemstillingen som ble formulert var:

Hvordan kan trygghet i og ved vann, knyttet til vanntilvenning og lek i ulike vannmiljø, forankres i barnehagens tverrfaglige pedagogiske arbeid?

Forskerne skisserte en metodisk tilnærming basert på:

- systematiske observasjoner av barn i ulike vannmiljøer over tid,
- intervjuer med ansatte,
- dokumentasjon av planlegging, gjennomføring og evaluering,
- og etiske prosedyrer med samtykke fra foreldre og barn.

6. Prosjektlederens rolle

Prosjektet ble initiert, utviklet og ledet av undertegnede, som i denne sammenhengen hadde en sammensatt rolle som idéutvikler, initiativtaker, prosjektleder, faglig pådriver, koordinator og ansvarlig for ekstern finansiering. Rollen omfattet blant annet:

- utvikling av prosjektidé og pedagogisk forankring,
- etablering av samarbeid med Bymiljøetaten og forskningsmiljøene,
- koordinering av barnehagepanelet,
- utarbeidelse av søknader til Statsforvalter og private stiftelser,
- planlegging og gjennomføring av aktiviteter i ulike vannmiljøer,
- samt dialog med foreldre, ansatte og forskere.

Denne kombinasjonen av profesjonsutøvelse, prosjektledelse og forskningsinitiering plasserer arbeidet innenfor en praksisbasert og utviklingsorientert forskningsramme, der kunnskapsutvikling skjer i tett samspill mellom praksisfelt og akademia.

7. Bruk av midler og gjennomføring av tiltak

De tildelte midlene fra Statsforvalteren ble anvendt i tråd med formålet og beskrivelsene i prosjektets søknad. Midlene ble brukt til innkjøp av vadere til både barn og ansatte, noe som muliggjorde trygg ferdsel og aktivitet i og ved lokale vannmiljøer gjennom store deler av året. Videre ble det satt av ressurser til økt voksentetthet i form av vikarbruk, slik at turer til vannmiljøer kunne gjennomføres med tilstrekkelig bemanning og sikkerhet.

En del av midlene ble også brukt til livrednings- og svømmeprøver for ansatte i basseng. I denne første prosjektperioden deltok tre ansatte fra de samarbeidende barnehagene i slike prøver. Disse barnehagene var de samme som inngikk i det tidligere etablerte barnehagepanelet i utviklingsarbeidet knyttet til naturlekeplassen.

Gjennom barnehageåret ble det gjennomført turer til utvalgte vannmiljøer i alle årstider. Følgforskere deltok på utvalgte turer som observatører, som del av dokumentasjonen av barns møter med ulike vannmiljø og de ansattes pedagogiske tilrettelegging.

I forbindelse med planlegging av vanntilvenning i Fossumbekken ble vannkvaliteten undersøkt nærmere, etter signaler om mulig forurensning. Prosjektleder tok kontakt med Bymiljøetaten for å avklare helsemessige og sikkerhetsmessige forhold, og mottok skriftlig anbefaling om å fraråde bading i bekken på grunn av forurensning i vannet. På bakgrunn av denne faglige vurderingen ble prosjektets gjennomføring justert. Turmål og aktiviteter ble utvidet til å omfatte flere typer vannmiljøer, blant annet kunstige vanninstallasjoner i nærliggende parker, basseng og andre tilgjengelige blågrønne strukturer. Prosjektet ble dermed videreutviklet til å omfatte barns møter med vann i ulike kontekster, både naturlige og tilrettelagte, og i ulike årstider.

I løpet av prosjektet ble det avdekket relativt lav vannkompetanse og svømmeferdigheter hos både barnehageansatte og foreldre. Dette kom blant annet til uttrykk gjennom lav påmelding til svømme- og livredningsprøver, samt få som bestod prøvene. Tilsvarende ble bekreftet gjennom uformelle samtaler med foreldre, gjennomført av prosjektleder og ansatte i barnehagene.

Som oppfølgende tiltak ble det sendt søknad til Sparebankstiftelsen om midler til gratis svømmeundervisning for foreldre i samarbeid med en lokal svømmeklubb, samt midler til kompetanseheving for barnehageansatte. Søknaden om midler til ansatte fikk avslag, mens tiltaket rettet mot foreldre fikk gjennomslag sommeren 2024. Tiltaket ble gjennomført gjennom barnehageåret 2024–2025 og er senere videreført i 2025, med finansiering som per i dag er sikret frem til 2026.

8. Avslutning av følgeforskningen og behovsmelding

På bakgrunn av funn i prosjektets første fase, herunder avdekket behov for styrket vannkompetanse hos både ansatte og foreldre, ble det i januar 2024 utarbeidet og sendt en behovsmelding med sikte på å sikre videre finansiering og institusjonalisering av prosjektet. Behovsmeldingen beskrev blant annet nødvendigheten av systematisk kompetanseheving, videre følgeforskning og videreutvikling av pedagogiske modeller for arbeid med vann i barnehagens nærmiljø.

Behovsmeldingen fikk imidlertid avslag i mars 2024, med begrunnelse i at bydelen prioriterte en annen behovsmelding framfor denne. Som følge av dette ble det ikke mulig å videreføre følgeforskningen i den planlagte formen, og det formelle forskningssamarbeidet ble avsluttet. Avslaget innebar at prosjektet ikke fikk de strukturelle rammene som var nødvendige for å videreføre systematisk datainnsamling og forskningsbasert utviklingsarbeid, til tross for at både praksisfelt og forskere hadde identifisert et tydelig behov for videre kunnskapsutvikling på området.

9. Videreføring av prosjektet (2023–2025)

Til tross for avslaget på behovsmeldingen våren 2024, ble prosjektet videreført i tråd med en opprinnelig prosjektbeskrivelse gjennom barnehageåret 2023–2024. Følgforskere fra OsloMet fortsatte å bidra på frivillig basis ut prosjektperioden, blant annet gjennom faglige drøftinger, observasjoner og refleksjon rundt utviklingen av vannkompetanse i barnehagekontekst.

På bakgrunn av erfaringene fra første prosjektår ble det sendt ny søknad til Statsforvalteren om videreføring av prosjektet for barnehageåret 2024–2025. Søknaden bygget i hovedsak på samme målsettinger og innhold som den opprinnelige, men med enkelte justeringer i samarbeidspartnere, blant annet knyttet til valg av svømmeklubb. Søknaden ble innvilget, noe som muliggjorde videreføring og videreutvikling av arbeidet.

I denne fasen ble prosjektet videreutviklet på flere områder, basert på erfaringer fra 2023–2024. Det ble blant annet gjennomført ytterligere innkjøp av våtdrakter til både barn og ansatte, noe som styrket mulighetene for helårlig aktivitet i ulike vannmiljøer. Vannturene ble videreutviklet metodisk, med større vekt på progresjon, variasjon i miljø (bekk, park, basseng) og tydeligere kobling mellom lek, bevegelse, sikkerhet og utforskning.

Som en del av prosjektets utvikling ble det også gjennomført et pilotprosjekt med barnehagesvømming ved Furuset bad i samarbeid med svømmeklubben SK Speed. I dette opplegget hadde barnehageansatte hovedansvar for planlegging og gjennomføring av aktivitetene i vann, med pedagogisk forankring i en barnebok som dannet ramme for fortelling, lek og bevegelse i bassenget. De ansatte deltok selv aktivt i vannet sammen med barna og ledet øvelser og aktiviteter, noe som styrket sammenhengen mellom barnehagens pedagogiske praksis og den svømmefaglige konteksten.

10. Formidling, videreutvikling og nasjonalt samarbeid (2025)

Prosjektet i sin helhet, med særlig fokus på vannturer og utvikling av vannkompetanse i barnehagens nærmiljø, ble i 2025 presentert på Flytekonferansen, arrangert av organisasjonen Flyte. Presentasjonen vekket stor interesse blant fagpersoner, organisasjoner og beslutningstakere innen svømmeopplæring, folkehelse og barnehagefeltet, og resulterte i dialog med flere potensielle samarbeidspartnere og støttespillere.

På bakgrunn av denne responsen ble det utarbeidet søknader til Sparebankstiftelsen og DAM-stiftelsen om midler til utvikling av et helhetlig pedagogisk program for arbeid med vannkompetanse i barnehage. Søknadene fikk gjennomslag, og prosjektet ble tildelt midler for en gjennomføringsperiode fra august 2025 til juni 2026. Som et ledd i programutviklingen ble det gjennomført vannturer høsten 2025 med mål om å utprøve pedagogiske opplegg som kunne danne grunnlag for utvikling av aktivitets- og beredskapskort i det planlagte programmet. Programmet er tenkt som et praksisnært verktøysett for ansatte og barn, bestående av blant annet:

- aktivitets- og beredskapskort med konkrete øvelser organisert i progresjonsfaser,
- begrepsneller og språkkort til bruk i daglig pedagogisk arbeid,
- samt informasjonsplakater rettet mot både ansatte og foreldre, med fokus på sikkerhet og praktiske forberedelser til vannturer.

Programutviklingen bygger på en helhetlig forståelse av vannkompetanse, definert som summen av ferdigheter, kunnskap, holdninger og handlingsberedskap som bidrar til å forebygge drukning og fremme trygghet i, på og ved vann. I barnehagekontekst forstås vannkompetanse som en gradvis utvikling av trygghet, forståelse og vurderingsevne gjennom lek og utforskning i ulike vannmiljøer.

Vannkompetanse er i prosjektet konseptualisert som et samspill mellom flere dimensjoner:

- **Forstå vann:** barns sanselige og erfaringsbaserte utforskning av vannets egenskaper, som temperatur, dybde, underlag, strøm og motstand.
- **Kropp og teknikk:** utvikling av balanse, pust, flyt, gli og bevegelse i vann som grunnlag for motorisk mestring og kroppsbevissthet.
- **Regler og valg:** utvikling av selvregulering, risikovurdering og evne til å ta trygge valg i samspill med voksne og andre barn.
- **Følelser og holdninger:** trygghet, respekt og glede i møte med vann, forstått i lys av trygghetssirkelen og begrepet «trygg nok risiko».
- **Språk og begreper:** arbeid med ord og begreper knyttet til vann, som «flyte», «synke», «grunn», «dyp» og «kald», som støtte for refleksjon, forståelse og kommunikasjon om sikkerhet og erfaring.

Pilotprosjektet med barnehagesvømming ved Furuset bad i samarbeid med SK Speed, samt tiltaket med gratis svømmeundervisning for foreldre, ble presentert på Kompetansehelga 2025 i regi av Norges Svømmeforbund (NSF). Denne formidlingen bidro til å styrke prosjektets nasjonale forankring og synliggjorde behovet for en sammenhengende innsats rettet mot både barn, ansatte og foresatte.

Etter Kompetansehelga ble det etablert et tettere samarbeid med Norges Svømmeforbund, som har resultert i en felles søknad til DAM-stiftelsens utviklingsprogram. Søknaden, som per i dag avventer svar, retter seg mot utvikling av tiltak for å styrke vannkompetanse hos barn i alderen 5–7 år, med særlig fokus på overgangen mellom barnehage og skole. Dette markerer en videre institusjonalisering av prosjektet og en utvidelse av perspektivet fra lokalt utviklingsarbeid til nasjonalt kunnskaps- og programutviklingsarbeid.

Barnehageåret 2024/2025

2024

Sted / Fokus	Hvem?	Fra og med	Til og med
<u>Tankekart workshop</u> for barna om begrep knyttet til fjæra- på Gransletta	Barna deltagende i prosjektet	Uke 33 Fredag 16.08	
<u>Sikkerhet og livredning kurs</u>	Alle ansatte som jobber på storbarnsavdelinger (24 stk)	Uke 34 Tirsdag 20.08 (12 stk) Torsdag 22.08 (12 stk)	
<u>Fagkveld</u> om vannkompetanse Forelesere: Trine Thoresen og Kari Anne Jørgensen-Vittersø	Førskoleansvarlige og styre	Uke 34 Onsdag 21.08	
<u>Fellesmøte</u> om gjennomføring av aktiviteten på Sollerudstranda	Førskoleansvarlige	Uke 34 Fredag 23.08	
<u>Sollerudstranda (Lysaker)</u> Vanntilvenning og Livet i fjæra opplegg	Alle barn deltagende i prosjektet. 2019 og 2020 barn går på turer separat. Ulike opplegg for ulike aldersgrupper.	Uke 35	Uke 38
<u>Avdelingsmøter</u> om vannkompetanse og begrep - Marta	Alle ansatte	Uke 36	Uke 37
<u>Tankekart workshop</u> for barna om begrep knyttet til vannspeil - på Gransbakken	Alle barn deltagende i prosjektet	Uke 37 Fredag 13.09	
<u>Evaluer</u> ing av Sollerudstranda og fellesmøte om gjennomføring av aktiviteten i vannspeilet	Førskoleansvarlige og styre	Uke 38 Fredag 20.09	

Vannspeilet i Verdensparken Vanntilvenning	Alle barn deltagende i prosjektet. 2019 og 2020 barn går på turer separat. Ulike opplegg for ulike aldersgrupper.	Uke 39	Uke 42
Tankekart workshop for barna om begrep knyttet til basseng - på Gransletta	Barna deltagende i prosjektet	Uke 42 Fredag 18.10	
<u>Evaluering</u> av vannspeilet	Førskoleansvarlige og styrere	Uke 43 Fredag 25.10	
Avdelingsmøter om vannkompetanse og begrep - Marta	Alle ansatte	Uke 44	Uke 45
Basseng (Norges Idrettshøgskolen) Vanntilvenning	Barn født i 2020	Uke 46	Uke 50
Basseng (Furuset bad) Vanntilvenning (ikke bekreftet per juni 2024)	Barn født i 2019 En tirsdag hver tredje uke hele barnehageåret. Førskolebarna går barnehagevis. Førskolebarna fra hver barnehage er en gruppe.		

2025

Sted / Fokus	Hvem?	Fra og med	Til og med
<u>Fagkveld</u> om vannkompetanse (forelesere ikke bekreftet)	Førskoleansvarlige og styrere	Uke 18 Onsdag 07.05	
<u>Avdelingsmøter</u> om vannkompetanse og begrep - Marta	Alle ansatte	Uke 19	Uke 20

<u>Fellesmøte</u> om gjennomføring av aktivitet på Sognsvann	Førskoleansvarlige	Uke 20 Fredag 16.05	
<u>Tankekart workshop</u> for barna om begrep knyttet til innsjø - på Valhall?/Gransbakken	Barna deltagende i prosjektet	Uke 21 Fredag 23.05	
Sognsvann Vanntilvenning og Livet i ferskvann opplegg	Alle barn deltagende i prosjektet. 2019 og 2020 barn går på turer separat. Ulike opplegg for ulike aldersgrupper.	Uke 22	Uke 24
<u>Tankekart workshop</u> for barna om begrep knyttet til fjæra - på Gransbakken	Barna deltagende i prosjektet	Uke 25 mandag 16.06	
<u>Sluttevaluering</u>	Førskoleansvarlige og styre	Uke 25 Fredag 20.06	
Fjæra Tur til Norsk Maritimt Museum med omvisning og båtbygging verksted	Barna deltagende i prosjektet	Uke 26	Uke 27

Styringsgruppedokument

Prosjektnavn: 'Vanntrygghet i barn starter i barnehagen'

Prosjekteier: Flyte

Dato: 14. august 2025

ENDRING LOGG:

Endringer i innhold er godkjent av kjernegruppen ved opprettelsesdato: 22. mars 2026

1. Formål og prosjektbakgrunn

Flyte er en paraplyorganisasjon som samler, koordinerer og fungerer som aktiv pådriver i drukningsforebyggende arbeid. Flyte gjennomfører informasjonstiltak, kampanjer og stimulerer til bedre opplæring innen drukningsforebygging. En prioritert oppgave er å bidra til et sterkere samspill mellom kommuner, private og ideelle aktører. Flyte er i gang med prosjektet «Vannsikre kommuner», som skal gjøre det enklere for norske kommuner å jobbe helhetlig med drukningsforebygging. Dette delprosjektet inngår i utviklingen av prosjekt Vannsikre kommuner.

2. Organisering

Prosjektet er organisert i to delprosesser, som begge styres av en overordnet kjernegruppe. Delprosessene er 1) Utvikling av kompetanseprogrammet "Vanntrygghet i barn starter i barnehagen" og 2) Utvikling av den digitale løsningen tilpasset "Vannsikre kommuner".

Kjernegruppen har myndighet til å fatte beslutninger med betydning for prosjektets utvikling. Denne gruppen består av:

- Jannicke Øiaas
- Marta Skandsen
- Jan Kjensli
- Jon Sundan
- Ann-Helen Odberg
- Trine Thoresen
- Helgi Winther Olsen

Delprosess "Vannsikre kommuner" ledes av Jannicke Øiaas

Delprosess "Kompetanseprogrammet" ledes av Marta Skandsen.

Kompetanseprogrammet har en egen styringsgruppe. Styringsgruppen skal sikre at prosjektet "**Vanntrygghet i barn starter i barnehagen**" utvikles og gjennomføres på en måte som ivaretar både nasjonale mål for drukningsforebygging og barnehagenes pedagogiske mandat. Gruppen skal bidra til at prosjektet er godt forankret i barnehagefeltet og tilpasses lokale behov og praksiser, særlig med tanke på utfordringer knyttet til vannkompetanse i områder med sammensatt befolkning og begrenset tilgang til svømmeopplæring.

Styringsgruppen skal bidra til å:

- Forankre prosjektet i barnehagenes praksis, verdigrunnlag og samfunnsmandat.
- Sikre at prosjektet støtter barns rett til medvirkning, samt fremmer forebyggende, inkluderende og helsefremmende arbeid.
- Støtte utviklingen av kunnskap og praksis knyttet til vanntrygghet og svømmeopplæring for barn i barnehagealder.
- Bidra til en bærekraftig og systematisk videreføring av vannkompetanse som del av barnehagens pedagogiske arbeid.
- Påse at utvikling av undervisningsopplegg og materiell skjer i tråd med Flytes mål om å gjøre vannkompetanse til en naturlig del av barns livslange læring.
- Legge til rette for bærekraftig videreføring og skalering gjennom blant annet formidling via *Vannsikre kommuner* og Flytes øvrige nettverk.
- Fremme samarbeid mellom aktører på tvers av barnehager, organisasjoner og offentlig forvaltning.

3. Møteform

Styringsgruppen møtes i ulike konstellasjoner gjennom prosjektperioden, tilpasset behovet for forankring og beslutningstaking i de ulike fasene.

Kjernegruppen møtes ved behov og referat fra møtene gjøres tilgjengelig for hele styringsgruppen.

Prosjekteier Jannicke Øiaas har ansvar for innkalling, agenda og referat fra kjernegruppemøter.

Prosjektleder Marta Skandsen har ansvar for innkalling, agenda og referat fra øvrige styringsgruppemøter.

Sammensetningen av styringsgruppen for øvrig sikrer både faglig bredde og lokal forankring, og den fungerer som en rådgivende og støttende instans gjennom hele prosjektperioden.

4. Prosjektoversikt (kortversjon)

Bakgrunn:

Prosjektet bygger på et tidligere pilotarbeid i Bydel Alna, hvor barn, ansatte og foreldre fikk styrket vannkompetanse gjennom praktiske aktiviteter og samarbeid. Initiativet springer ut fra et dokumentert behov for økt vannkompetanse i befolkningen, særlig i områder med høy andel minoritetsfamilier og lav svømmeopplæring. Med utgangspunkt i barnehagens mulighet for tidlig innsats og inkluderende praksis, skal prosjektet utvikle et helhetlig pedagogisk program med nasjonal overføringsverdi som bidrar til forebygging av drukning og sosial ulikhet.

Ambisjon:

Å utvikle godt og relevant innhold til Vannsikre kommuner, tilpasset målgruppen. Vi skal etablere et modulbasert undervisningsopplegg for barnehager (0–6 år), som kombinerer kompetanseheving, trygge rammer og barns medvirkning i natur og bassengmiljø.

5. Spesielt for kompetanseprogrammet: Styringsgruppens ansvar og oppgaver

Kjernegruppen for prosjektet "*Vanntrygghet i barn starter i barnehagen*" har det overordnede ansvaret for strategisk retning, faglig kvalitet og videreføring av prosjektet. Styringsgruppens arbeid skal sikre at prosjektets utvikling skjer i tråd med nasjonale føringer, barnehagens samfunnsmandat og Flyte og Vannsikre kommuners strategi for drukningsforebygging.

Styringsgruppen skal bidra til at prosjektet utvikles med høy kvalitet og med forankring i barnehagens praksis, samt sikre at innsatsen får varige og strukturelle effekter.

- **Strategi og retning**
 - Godkjenne prosjektets mål, fremdriftsplan og eventuelle større justeringer
 - Sikre langsiktig forankring og identifisere muligheter for skalering til flere kommuner og bydeler
 - Bidra til forankring i kommunale beslutningsprosesser og støtte bred involvering fra relevante fagmiljøer
 - Vurdere prosjektets plass og rolle i nasjonale initiativer for drukningsforebygging og folkehelse
- **Faglig kvalitet**
 - Kvalitetssikre utvikling av innhold, materiell og pedagogisk metodikk
 - Sikre at tiltak og innhold tilpasses ulike målgrupper, blant annet barn, foreldre og barnehagepersonell
 - Bidra med innsikt i risikovurdering, sikkerhet i vannmiljøer, og relevante

undervisningsprinsipper

- Vurdere prosjektets tiltak opp mot etiske hensyn og barns rett til medvirkning
- Sikre at barnas perspektiv og erfaringer gjenspeiles i innhold og utviklingsprosess

- **Ressurser og formidling**

- Følge opp ressursbruk og sikre at prosjektet har tilstrekkelig faglig og økonomisk kapasitet
- Bidra til å avdekke og støtte eventuelle behov for kompetanseheving blant ansatte
- Godkjenne strategier for kommunikasjon og formidling av resultater og erfaringer, i tråd med Flytes kommunikasjonslinjer
- Vurdere muligheter for dokumentasjon, formidling og spredning av prosjektets erfaringer og verktøy nasjonalt

- **Evaluering og videreføring**

- Bidra til løpende evaluering og kvalitetssikring gjennom hele prosjektperioden
- Støtte systematisk overføring av kunnskap og verktøy til nye barnehager, bydeler og kommuner
- Være rådgivende i vurderinger om framtidig organisering, eierskap og langsiktig drift av programmet
- Stimulere til videre arbeid med vannkompetanse som en del av barnehagens helhetlige pedagogiske praksis

6. Sammensetning av styringsgruppen

Navn	Rolle/Institusjon	Status	Rolle
Jannicke Øiaas	Prosjekteiers representant (Flyte)	Bekreftet	Medlem av kjernegruppa med rett til beslutningstaking Overordnet ansvar for prosjektet
Marta Skandsen	Prosjektleder	Bekreftet	Medlem av kjernegruppa Deltar i beslutningstaking Prosjektleder med ansvar for faglig innhold i prosjektet og datainnsamling
Jonas Tømmerbakke	Styrer, Gransletta/Haugenstien barnehage	Bekreftet	Deltar i planlegging av aktiviteter som foregår i barnehager Styringsrett over gjennomføring av aktiviteter som foregår i egen barnehage

			Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i prosjektet
Hanne Sørum	Styrer, Gransbakken barnehage	Bekreftet	Deltar i planlegging av aktiviteter som foregår i barnehager Styringsrett over gjennomføring av aktiviteter som foregår i egen barnehage Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i prosjektet
Jannicke Skjelbred	Daglig leder, Valhall barnehage	Bekreftet	Deltar i planlegging av aktiviteter som foregår i barnehager Styringsrett over gjennomføring av aktiviteter som foregår i egen barnehage Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i prosjektet
Jon Sundan	Fagperson, NTNU	Bekreftet	Medlem av kjernegruppa Deltar i beslutningstaking Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i prosjektet Samarbeider med prosjektleder og prosjekteier om tolkning av innsamlet data
Bara Berghamar Danielsen	Fagperson, Færøyernes Universitet	Bekreftet	Deltar i beslutningstaking Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i prosjektet Samarbeider med prosjektleder og prosjekteier om tolkning av innsamlet data
Jan Kjensli	Rådgiver, Norges Svømmeforbund	Bekreftet	Medlem av kjernegruppa Deltar i beslutningstaking Deltar i utarbeidelse av modulen

Ann-Helen Oddberg	Fagperson, HVL/Svømmedyktig.no	Bekreftet	Medlem av kjernegruppa Deltar i beslutningstaking Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i prosjektet Samarbeider med prosjektleder og prosjekteier om tolkning av innsamlet data
Cathrine Green	Oslofjordens Friluftsråd	Bekreftet	Deltar i planlegging av aktiviteter som foregår i fjæra for barn og ansatte Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i aktiviteten
Maria Andersen	Naturvernforbundet	Bekreftet	Deltar i planlegging av aktiviteter som foregår i innsjø for barn og ansatte Deltar i utarbeidelse av faglig innhold i aktiviteten

7. Møtestruktur i Kompetanseprogrammets styringsgruppe

Styringsgruppen møttes ved behov i prosjektperioden fra august 2025 til desember 2026. Møtene planlegges i forkant og legges til tidspunkter som sammenfaller med prosjektets milepæler og fremdrift. Det må påregnes en del møtevirksomhet gjennom prosjektet, særlig i faser med konseptutvikling, pilotering, evaluering og skalering. Antall møter vil derfor variere mellom de ulike prosjektperiodene og fasene, og tilpasses behov og fremdrift. Ikke alle medlemmer av styringsgruppen deltar i alle møter, men involveres ved relevante beslutninger og tematiske diskusjoner.

I tillegg til den samlede styringsgruppen vil det være en kjernegruppe som møtes hyppigere og følger opp løpende beslutninger og koordinering. Kjernegruppen sikrer kontinuitet og fremdrift, og deler referater og anbefalinger med den øvrige styringsgruppen, som konsulteres ved strategiske veivalg og faglig forankring.

Styringsgruppens møtevirksomhet vil følge prosjektets fremdrift og være tilpasset følgende hovedaktiviteter:

Hovedaktivitet	Fra dato	Til dato
Prosjektoppstart, koordinering og klargjøring	02.06.2025	30.06.2025
Konseptutvikling: Utarbeidelse og gjennomføring av test for ulike aldersgrupper	16.06.2025	18.08.2025
Parallell utvikling av undervisningsmaterieill	04.08.2025	30.12.2025
Pilotering med et større utvalg aldersgrupper, i utvalgte barnehager i Groruddalen	01.09.2025	30.11.2025
Evaluering og justeringer basert på tilbakemeldinger fra ansatte, barn og foreldre	15.10.2025	15.12.2025
Implementering og utprøving i flere barnehager i Groruddalen. Videreutvikling av materieill og ressurser	05.01.2026	30.06.2026
Utvidelse til hele Oslo og andre kommuner, med støtte fra eksterne samarbeidspartnere	01.08.2026	31.12.2026

Styringsgruppemøtene vil blant annet ha tema som: oppfølging av aktiviteter, fremdrift i utviklingen av undervisningsmaterieill, kvalitetssikring av faglig innhold, vurdering av evalueringer og justeringer, planlegging av implementering og spredning, og vurdering av varige strukturer for videreføring.

8. Beslutningsmyndighet

Kjernegruppen har myndighet til å beslutte:

- Endringer i hovedstruktur og innhold

- Forankring og justeringer i gjennomføring
- All ekstern formidling og dokumentasjon

Operativ drift og daglig prosjektstyring ligger hos prosjektleder i tett samarbeid med prosjektets eier, arbeidsgrupper og samarbeidspartnere.

Oppgaver i prosjektet og oppgavefordeling:

Plan for gjennomføring

Prosjektet gjennomføres i fem faser fra september 2025 til september 2026. Prosjektleder har hovedansvar for koordinering og rapportering. Barnehagestyrere og ansatte bidrar i planlegging og gjennomføring. Forskere og instruktører har roller innen datainnsamling og faglig kvalitet.

1. Oppstart og forankring (15.09–10.10.2025):

Det avholdes oppstartsmøter med rolleavklaringer og etablering av samarbeid med barnehager i Grorud og Bjerke. Barnehager rekrutteres, og foresatte samtykker til deltakelse. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider og styrere.

2. Konseptutvikling og utprøving (13.10–30.12.2025):

Et undervisningsopplegg for barn 4–6 år utvikles og testes utendørs i uke 44. Personalet får opplæring i sikkerhet og risikovurdering. Parallelt utvikles idébank og ressursmateriell. I uke 42 reiser prosjektleder til Færøyene for erfaringsutveksling.

Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider og instruktører.

3. Pilotering og utvidelse (05.01–30.06.2026):

Opplegget videreutvikles og testes i flere barnehager i ukene 22–26. SK Speed og barnehagepersonale samarbeider om daglige aktiviteter. Forskere fra Færøyene besøker feltet. Evaluering skjer jevnlig. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider, instruktører og forskere.

4. Evaluering og kvalitetssikring (fortløpende og 06.10–15.12.2025):

Det gjennomføres før- og etterkartlegging av barnas vanntrygghet og personalets kompetanse. Følgforskning bidrar til tolkning og rapportering. Ansvar: prosjektleder, prosjektmedarbeider og forskere.

5. Slutføring og videreføring (01.07–15.09.2026): Opplegget ferdigstilles og formidles bredt. Videreføring sikres gjennom lokal forankring og samarbeid om søknader til Statsforvalter, Bufdir og aktuelle stiftelser.

3.2.3 Prosjektets milepæler

År ferdigstilt Kvartal Aktivitet

2025 3 Forankring, rekruttering av barnehager og oppstartsmøter

2025 4 Ferdigstillelse teste første versjon av undervisningsopplegg

2026 1 Pilotering i flere barnehager i Grorud og Alna. Feltbesøk.

2026 2 Ferdigstillelse av revidert opplegg og implementering

2026 3 Sluttevaluering, rapportskrivning og formidling av resultater

Oppgaver i prosjektet

Planlegging og utvikling av undervisningsopplegg

Utvikle et helhetlig undervisningsopplegg i vannkompetanse for barnehagebarn (4–6 år), inkludert idébank, progresjonsplan og sikkerhetsretningslinjer.

Samarbeid med barnehager og bydeler

Etablere og opprettholde samarbeid med styrere, barnehageansatte og bydeler for å sikre lokal forankring og relevans.

Kompetanseheving av barnehageansatte

Gjennomføre kurs og refleksjonsarenaer om trygg gjennomføring av vannaktiviteter, risikovurdering og inkluderende pedagogikk.

Gjennomføring av aktiviteter med barna

Tilrettelegge og lede vannaktiviteter i basseng, innsjø og fjord, tilpasset lokale forhold, vær og barnegruppenes behov.

Bistå instruktører med støtte og veiledning under aktiviteten

Støtte instruktører i gjennomføringen, bidra til trygghet og kvalitet i aktivitetene.

Kartlegging og evaluering

Gjennomføre før- og etterkartlegging av barns vanntrygghet og barnehagepersonalets kompetanse, samt samle og analysere tilbakemeldinger og instruktørrapporter.

Dokumentasjon og formidling

Dokumentere erfaringer, utvikle pedagogisk program med retningslinjer og aktiviteter, dele erfaringer via nettverk, bydeler og samarbeidspartnere.

Foreldreinvolvering og etikk

Gjennomføre foreldremøter, sikre samtykke, ivareta kulturell sensitivitet og sørge for tilgjengelig informasjon på flere språk.

Langsiktig forankring og finansiering

Bidra til at prosjektet integreres varig i barnehagens arbeid, søke midler fra Statsforvalteren, Bufdir og aktuelle stiftelser.

Oppgavefordeling

Oppgaver	Prosjektleder	Prosjektmedarbeider (20 %)
Planlegging og utvikling av undervisningsopplegg	Leder prosessen, utarbeider program og sikkerhetsretningslinjer.	Bidrar med forslag til aktiviteter og tilpasninger, bistår i idébank.
Samarbeid med barnehager og bydeler	Etablerer samarbeid, møter med styrere og bydeler, forankring.	Bistår i etablering av samarbeid. Kontaktpunkt i enkelte barnehager, følger opp praktisk koordinering.
Kompetanseheving av barnehageansatte	Planlegger og leder kurs/opplæring.	Planlegger kurs/opplæring. Praktisk støtte under kurs, dokumenterer erfaringsdeling.
Gjennomføring av aktiviteter med barna	Leder gjennomføring, ivaretar sikkerhet og progresjon.	Støtter i aktiviteter, observerer barnas mestring, rapporterer observasjoner, bistår instruktører med støtte og

		veiledning under aktiviteten.
Kartlegging og evaluering	Ansvar for metode, samarbeid med følgeforskning, analyserer resultater.	Samler inn skjemaer, instruksjonsrapporter og strukturert feedback.
Dokumentasjon og formidling	Skriver pedagogisk program, utvikler kompetansemoduler.	Bidrar med foto/notater fra praksis, lager korte eksempler til idébanken.
Foreldreinvolvering og etikk	Tilrettelegger møter, sikrer samtykke og kulturtilpasning.	Bistår med praktisk organisering og kommunikasjon (flerspråklig materiell).
Langsiktig forankring og finansiering	Utarbeider søknader, dialog med bydeler og finansieringskilder.	Samler underlag (statistikk, erfaringer) som kan brukes i søknader

Observasjonslogg – Refleksjon etter vannaktivitet

Dato: _____ 01.09; kl. 11:00 _____

Deltakere: _____ Marta, to ansatte deltagende i aktiviteten _____

Aktivitet: Utforsking av vann – se, høre, kjenne, flyte/synke, plaskeløk

Muntlig samtykke gitt til samtalen, og at anonymisert utfall fra samtalen kan brukes til samme formål som etter samtykke fra foreldrene til barna deltagende i aktiviteten er gitt.

1. Forberedelser

- Hvordan ble barna forberedt på aktiviteten?

Ansatt 1: Samtale med barna; fortalte at vi skal ta buss og til et stort vann. At vi skal møte Marta og naturveilederen.

Ansatt 2: Litt av det samme.

Ingen tilbakemeldinger fra foreldrene om de snakket om turen hjemme.

- Hva fungerte godt / kan forbedres?

Ansatt 1: Bra opplegg.

Ansatt 2: Enig.

Marta utdeler symboler som eksempel på hvordan aktiviteten kan evalueres med barna.

2. Barnas opplevelser

- Hvordan viste barna nysgjerrighet, engasjement og undring?

Ansatt 2: Barnet er glad i regn. Barnet elsket veien til vannet, derfor ville barnet tilbake til å gå i sølepytter (sa barnet til den ansatte etter barnet trakk seg tilbake fra 'myr-øya'). Barnet hadde ikke med seg vennen sin fra barnehagen siden det andre barnet ble syk. Det ville være bedre opplevelse fra barnet hvis barnet hadde med seg en venn å dele opplevelsene med.

Eller er barnet veldig nysgjerrig og lyttende - under denne aktiviteten viste barnet litt engasjement.

- Eksempler på språk, samspill eller kroppslig utforskning.

Ansatt 1: Det å prøve å sette ord på ting. Det at barna prøver å ta imot forslag.

3. Ansattes erfaringer

- Hvordan opplevde de egen rolle som støtte og veiledere?

Ansatt 1: Positiv opplevelse. 'Jeg var avslappet'. Bra at Marta og naturveilederen var fleksible underveis.

Ansatt 2: Komfortabel. 'Elsker selv å være i naturen'.

- Eventuelle utfordringer og håndtering av disse.

Ansatt 2: Litt dypt. Ville vært mer komfortabel med at barna hadde redningsvest. Jeg svømmer ikke godt selv.

Ansatt 1: Var stresset rundt været. Fulgte nøye med på væremeldingen i helgen og i forkant til aktiviteten. Litt stresset med mye regn. Trygg fordi Marta har livredningsprøven. Viktig med 'riktig' utvalg av barn.

Ansatt 2: Enig

4. Faglig kobling

- Hvilke fagområder i rammeplanen ble særlig synlige?

Ansatt 1:

Matematikk - mengde (fylle vann over mellom koppene)

Språk/kommunikasjon - sette ord / snakke med barna underveis

Natur - sette ord på naturen rundt oss

Kropp og bevegelse - ulendt terreng

Alt! (hele rammeplan)

- Relevans for pågående arbeid (f.eks. Språksterk, samspill, andre satsinger).

Ansatt 1: Ser sammenheng både med Språksterk og samspilldimensjoner

Fugler som et sidetema for eksempel.

5. Videre arbeid

- Hvordan kan erfaringene tas med videre i barnegruppen?

Ansatt 1:

I ansattgruppen: øke bevisstheten blant ansatte, slik at flere kan se dette på likt. At flere ansatte tar med barna på lengre turer. Fordi det trengs.

Ansatt 2: Enig

Ansatt 1:

Blant barna: ha lekegrupper på tvers; leke med vann inne; ha samlinger;

Ansatt 1:

Blant barna: printe bilder og vise til de andre barna også; snakke med alle barna om turen på basis av bilder.

- Forslag til etterarbeid med barna (samling, bilder, tegning, samtaler).

Bilder; samlinger; samtaler

- Muligheter for nye aktiviteter med utgangspunkt i vann eller andre naturfenomener.
-

Oppsummering / nøkkelpunkter:

Observasjonslogg – Refleksjon etter vannaktivitet

Dato: _____ 04.09.25 _____

Deltakere: _____ To ansatte og en læring _____

Aktivitet: Utforsking av vann – se, høre, kjenne, flyte/synke, plaskелек

1. Forberedelser

- Hvordan ble barna forberedt på aktiviteten?

Ansatt 1: Ja, jeg snakket med barna samme dag.

Ansatt 2: Nei, men snakket med barna på vei til Skøyenputten. På bussen.

- Hva fungerte godt / kan forbedres?

Ansatt 1: Usikker på hva de forsto. Det at vi skulle på tur, ja. Men hva skulle vi på tur? Vet ikke helt.

Ansatt 2: Enig. Og at det er en stund siden siste tur. Barna gjentar ikke etter oss når vi snakker. Kanskje de ikke forstår?

2. Barnas opplevelser

- Hvordan viste barna nysgjerrighet, engasjement og undring?

Ansatt 1: Barna viste glede over å være på tur. Barna visste både glede og engasjement. De dro meg fysisk mot vannet.

Ansatt 2: Begge barn var nysgjerrige, selv om det ene barnet virket skeptisk. De (alle barna) hadde ulike reaksjoner mot fall.

Men enig i det hun (den andre ansatte sier). Barna visste engasjement. De sa gjentatte ganger 'Vann!' med entusiasme. Både i vann i bekk, sølepytt og det store vannet.

- Eksempler på språk, samspill eller kroppslig utforskning.

Ansatt 1: Vi (ansatte) satt ord på det vi selv selv, og visste entusiasme.

Ansatt 2: Enig

3. Ansattes erfaringer

- Hvordan opplevde de egen rolle som støtte og veiledere?

Ansatt 2: Jeg har vannskrekk. Jeg kan ikke svømme. Men det gikk greit. Synes det er skummelt når man ikke kan se bunnen.

Ansatt 1: Skummelt med nedoverbakker (veien til vannet/skadepotensialet under fallet). Da må vi være tilstedeværende voksne på tur. Ekstra viktig det.

- Eventuelle utfordringer og håndtering av disse.

Ansatt 1: Glette steiner.

Ansatt 2: Enig

Ansatt 1: Men det er positivt for barnas grovmotorikk. Det å gå i ulendt terreng.

Ansatt 2: Det er jo barnas første tur til skogen.

Ansatt 1: Det gikk bra å være ved vann. Finn opplev.

Ansatt 2: Jeg liker turer.

4. Faglig kobling

- Hvilke fagområder i rammeplanen ble særlig synlige?

Ansatt 1: Motorikk, lek og samspill

- Relevans for pågående arbeid (f.eks. Språksterk, samspill, andre satsinger).

Ansatt 1: Absolutt, ja. Språk og språksterk. Vi setter ord på opplevelsene.

5. Videre arbeid

- Hvordan kan erfaringene tas med videre i barnegruppen?

Ansatt 2: Det å gå på flere turer. Turer i skogen, men også ved dammer der hvor det er forsvarlig. Der hvor det er mindre vann. God ide med kopper!

- Forslag til etterarbeid med barna (samling, bilder, tegning, samtaler).

Ansatt 1: Vise bilder og få resten av gjengen med på tur. Dra på lignende turer.

Tegne og/eller male vann og søledammer.

Vi har oppblåstbærbasseng i barnehagen. Ta fram den.

(Marta gir symboler til utprøving)

- Muligheter for nye aktiviteter med utgangspunkt i vann eller andre naturfenomener.

Basseng, baljer.

Oppsummering / nøkkelpunkter:

Observasjonslogg – Refleksjon etter vannaktivitet

Dato: ___05.09.25___

Deltakere: ___En ansatt fra søsken avdeling og en ansatt fra småbarna___

Aktivitet: Utforsking av vann – se, høre, kjenne, flyte/synke, plaskerek

1. Forberedelser

- Hvordan ble barna forberedt på aktiviteten?

Ansatt 2: Forberedt foreldrene, men ikke barna. Ville ikke skape falske forventninger hos barna, i og med det har vært en del usikkerheter rundt turen. Men har snakket med barna rett før turen.

Ansatt 1: Rakk ikke snakke med barna. Har Viva ('engage') men det fungerer dårlig. Fikk mange varsler på e-post, og så ikke selve e-posten (informasjon) om turen.

- Hva fungerte godt / kan forbedres?

Ansatt 2: Det hadde vært bedre med et fysisk møte før turen. Også avklaring om det er et tilbud, eller noe vi skal være med på.

Ansatt 1: Ganske enig med at det hadde vært best med et møte. Men veldig bra opplegg. Storfornøyd over opplegget. Et barn jeg har med som har ingen erfaringer med vann, plasket i vann i dag. Det var første gang! Jeg likte informasjonsskrivet. Bra informasjon, problemet var hvordan vi mottok den. Kanskje en tilsvarende informasjonskriv om turen for foreldrene hadde vært en ide?

2. Barnas opplevelser

- Hvordan viste barna nysgjerrighet, engasjement og undring?

Ansatt 2: Man ser det gjennom handlinger at barna er engasjert. Du ser det på ansiktsuttrykkene til barna og kroppsspråket.

Ansatt 1: Engasjement smitter over, gjennom motiverte ansatte.

- Eksempler på språk, samspill eller kroppslig utforskning.

Ansatt 2: Opplegget var pedagogisk. Det fokuserte på barnas sanser og stimulering av dem. Det var synlig gjennom opplegget. Man merker at opplegget er for barnehagebarn, tilpasset alderen og nivå. Barna ble utfordret med å gå i ulendt terreng. Det var jo kjempebra.

Det var også fint med informasjon fra deres (NV og Marta) side. Bra oppfølging og hjelp underveis.

Ansatt 1 og 2: barna våre (barna som var med på tur) er ganske like. De er tilbaketrukkne og sjenerte, men dere (NV og Marta) skapte trygghet og forutsigbarhet for de.

3. Ansattes erfaringer

- Hvordan opplevde de egen rolle som støtte og veiledere?

Ansatt 2: Trygg. Man må være trygg for å smitte over trygghet. Hvis jeg hadde vært stresset, ville det smitte over for barna.

Ansatt 1: Bra med informasjon, for eksempel hvor dypt det er. Fin opplegg. God hjelp.

- Eventuelle utfordringer og håndtering av disse.

Nei, egentlig ikke. Mer stress på morgningen.

4. Faglig kobling

- Hvilke fagområder i rammeplanen ble særlig synlige?

Ansatt 1: Nysgjerrighet: Natur, helse og bevegelsene - målet med fagområdet dekket gjennom aktiviteten

Ansatt 2: Og språk. For eksempel begreper myr og mose, som barna ellers hadde kanskje ikke fått førstehåndserfaringer med. Natur, språk og kropp. Men også foreldresamarbeid og dokumentasjon. Føler meg trygg til neste gang.

- Relevans for pågående arbeid (f.eks. Språksterk, samspill, andre satsinger).

Ansatt 1: Språksterk og samspilldimensjoner.

Ansatt 2: Positiv klima med samarbeid. Alle hjalp hverandre. Fotosyntese og vann. Språk kobler alt sammen. Samspill. Naturvitenskapelige aktiviteter.

5. Videre arbeid

- Hvordan kan erfaringene tas med videre i barnegruppen?

Ansatt 2: snakke om det med andre barn og foreldrene.

Ansatt 1: Litt av det samme. Trygghet for foreldrene. Snakke om det.

En utfordring var at et av barna ble veldig sliten allerede på vei til turen.

- Forslag til etterarbeid med barna (samling, bilder, tegning, samtaler).

Ansatt 1: Gå ut og plaske, lage skum i sølepytter med såpe; leke med kopper som er under aktiviteten. Kaste kongler i vannet og andre materialer. Vil de synke? Jobbe med matematikk.

- Muligheter for nye aktiviteter med utgangspunkt i vann eller andre naturfenomener.

Vann dag i barnehagen. Vaske leker sammen med barna? Bukkene bruse.

Oppsummering / nøkkelpunkter:

Observasjonslogg – Refleksjon etter vannaktivitet

Dato: ____08.09.25____

Deltakere: _____ Samme ansatt som sist (ansatt 1) og en annen ansatt _____

Aktivitet: Utforsking av vann – se, høre, kjenne, flyte/synke, plasjelek

1. Forberedelser

- Hvordan ble barna forberedt på aktiviteten?

Løs samtale mellom ansatte: De husket! De husket vannet og sølepytter på veien. De husket veien til vannet, og hva vi skulle gjøre. Du husket kopper.

Ansatt 1: Vi ansatte hadde mer kunnskap om selve aktiviteten, og hva som forventes av oss. Det å gå gjennom alarmplanen rett før turen var noe nytt. Men barna husket. De husket også broa og Bukkene bruse. Et barn spurte da vi kom til stien: Hvor er broa?

Ansatt 2: Barnet jeg hadde med meg i dag snakket mye om turen. Hun snakket spesielt mye om broa og trollet.

Ansatt 1: Vi hadde også vannlek i barnehagen. Vi lekte med baljer, med fokus på hva som flytter og synker i vannet. Foreldrene var positive.

- Hva fungerte godt / kan forbedres?

Ansatt 1: Alt fungerte bra. Etter forventninger. Viktig med å fordele ansvar og oppgaver under turen. Jeg var trygg på dere (meg og NV). Viktig med beredskapsplan. Viktig også å vise respekt overfor barnas opplevelser og hva de vil og ikke vil være med på.

Ansatt 2: Enig. Aktiviteten passer barna veldig godt. Den er tilpasset barnas alderen. Flere foreldre og barn vil være med. Viktig å ikke presse barna å være med.

2. Barnas opplevelser

- Hvordan viste barna nysgjerrighet, engasjement og undring?

Ansatt 1: De ville prøve, utforske. Gjøre det vi foreslo at de skulle og kunne gjøre.

Ansatt 2: Barnet snakket om det på forhånd. Det viste engasjement.

- Eksempler på språk, samspill eller kroppslig utforskning.

Ansatt 1: Ord: flyte, kaste, konge, vann. Barna brukte flere ord i dag. Det kom uttrykk som tyder på bekreftelse for at de (barna) hører.

Ansatt 2: Trampe på bro. Barnet prøvde å gjenfortelle. Barnet brukte også fantasi (trollet). Barnet var mer nysgjerrig i dag.

3. Ansattes erfaringer

- Hvordan opplevde de egen rolle som støtte og veiledere?

Ansatt 2: Dere (meg og NV) skapte trygghet. Det hjalp med gjennomgang av alarmplanen også.

Ansatt 1: Jeg kunne være til stede og tålmodig. Jeg følte at jeg kunne være tilgjengelig for barna.

- Eventuelle utfordringer og håndtering av disse.

Ansatt 1: Nei, ingenting. Opplevde motivasjon. Jeg var trygg på både ansatte og barn. Men ting kan oppstå, selvfølgelig.

Ansatt 2: Samme (enig). Vi hjelper hverandre.

4. Faglig kobling

- Hvilke fagområder i rammeplanen ble særlig synlige?

Ansatt 1: Litt av det samme som sist gang. Mat, helse og kropp.

- Relevans for pågående arbeid (f.eks. Språksterk, samspill, andre satsinger).

Ansatt 1: Ja, absolutt.

5. Videre arbeid

- Hvordan kan erfaringene tas med videre i barnegruppen?

Ansatt 1: Vi kan ta flere turer med hele gruppen.

Hvordan ser du det for deg?

Ansatt 1: Vi trenger vogner som de vi lånte fra dere (annen bhg). Vi trenger også flere folk enn det vi har per nå. Og fint med hengekøyer (å sove ute når vi er på tur).

Ansatt 2: Gjennom Språksterk. Det er jo praktisk det samme.

- Forslag til etterarbeid med barna (samling, bilder, tegning, samtaler).

- Muligheter for nye aktiviteter med utgangspunkt i vann eller andre naturfenomener.

Oppsummering / nøkkelpunkter:

Observasjonslogg – Refleksjon etter vannaktivitet

Dato: ___ 12.09.25 _____

Deltakere: ___ Ansatt 1 (har ikke vært med før) og ansatt 2 _____

Aktivitet: Utforsking av vann – se, høre, kjenne, flyte/synke, plaskелеk

1. Forberedelser

- Hvordan ble barna forberedt på aktiviteten?

Ansatt 1: Visste frem bilder fra skogsboka og visste symboler jeg har laget. Bilder som det ble fokus på: vanddammen, buss, skog og kopper. Viser sekken - da er det tegn på at vi skal på langtur.

Ansatt 2: Vi snakket om at vi skulle på tur.

- Hva fungerte godt / kan forbedres?

Ansatt 1: Fungerte fint. Barna var ikke utrygge. Også på veien til vannet. Barna klaget ikke. Vi stoppet en del på veien tilbake.

Ansatt 2: Bedre denne gangen.

Ansatt 1: Ivrig med småkryp. De var ikke redde å ta på. Greit å bli skittent på hendene. Ingen omsorg behov. Gikk greit med vann i ansiktet.

2. Barnas opplevelser

- Hvordan viste barna nysgjerrighet, engasjement og undring?

Ansatt 1: Ansatte nede på barnas nivå. Ansatte viser barna veien. Pekte. Brukte ord.

Ansatt 2: Barna var spesielt interessert i steiner og pinner.

- Eksempler på språk, samspill eller kroppslig utforskning.

Ansatt 1: Et barn sa et ord hen aldri ha sagt før: edderkopp. Sa også mer vann - ikke bare ordet vann.

3. Ansattes erfaringer

- Hvordan opplevde de egen rolle som støtte og veiledere?

Ansatt 2: Følt bedre denne gangen. Barna hadde det mer gøy. Det gjorde det positivt for min opplevelse

Ansatt 1: Trygg. Barna klaget ikke når de ble våte. Barna gjenkjente veien og stedet.

- Eventuelle utfordringer og håndtering av disse.

Ansatt 1: Store steiner på veien til selve stedet. Et sted jeg ikke kjenner til.

Ansatt 2: Var litt redd for at barna kan skli på steiner.

4. Faglig kobling

- Hvilke fagområder i rammeplanen ble særlig synlige?

Ansatt 1: Ja, utforskning av naturen og skogen. Språk.

Ansatt 2: Helse, kropp, motorikk

- Relevans for pågående arbeid (f.eks. Språksterk, samspill, andre satsinger).

Ansatt 1: Ser kobling til Språksterk

5. Videre arbeid

- Hvordan kan erfaringene tas med videre i barnegruppen?

Ansatt 2: Jobbe videre med det. Jobbe mer med turer og vann.

- Forslag til etterarbeid med barna (samling, bilder, tegning, samtaler).

- Muligheter for nye aktiviteter med utgangspunkt i vann eller andre naturfenomener.

Oppsummering / nøkkelpunkter:

Observasjonslogg – Refleksjon etter vannaktivitet

Dato: _____ 11.09.2025 _____

Deltakere: _____ Ansatt 1 (samme som sist) og ansatt 2 (første gang) _____

Aktivitet: Utforsking av vann – se, høre, kjenne, flyte/synke, plaskeløk

1. Forberedelser

- Hvordan ble barna forberedt på aktiviteten?

Ansatt 1: Snakket om turen med barna. Det skapte spenning. Fokuserte på hva likte fra siste turen: broa, helle kopper.

Ansatt 2: Ikke annet enn å fortelle barna om turen. Det at de skal gå i vann og at det er vanntilvenning.

- Hva fungerte godt / kan forbedres?

Ansatt 1: Litt mer hektisk enn sist gang. Det følte at vi ikke hadde like god tid. Verre tidspunkt for de minste også (turen kl 10) Viktig med god tid for aktiviteten.

Ansatt 2: Bra samarbeid rundt gjennomføring av aktiviteten og underveis. Bra oppgavefordeling. Kanskje vi kunne kjøpe inn vaderbukser i mindre størrelser? Barna blir gjennomvåte og fort kalde.

2. Barnas opplevelser

- Hvordan viste barna nysgjerrighet, engasjement og undring?

Ansatt 1: Jo, men ikke like nysgjerrig som sist gang. De visste fortsatt nysgjerrighet, men de visste mindre av det enn sist gang. De ble utfordret mye motorisk med veien til vannet.

Ansatt 2: Barna var veldig nysgjerrige. Turte å prøve aktiviteten. Begge to. De var ikke redde. De var trygge.

- Eksempler på språk, samspill eller kroppslig utforskning.

Ansatt 1: Ord: plaske, laget flere lyder - imiterte vann og andre lyder (flere lyder enn sist gang); vann, stein, sølepytt, blad, pinne; ett barn (snart 2 år) sa faktisk en setning til og med!

Ansatt 2: Vann, blader, edderkopp

3. Ansattes erfaringer

- Hvordan opplevde de egen rolle som støtte og veiledere?

Ansatt 1: Støttende, veiledende, deltagende, støttende stillas; stresset, siden det ble hektisk. Noe som kan smitte overfor barna.

Ansatt 1: Jeg hjalp til. Var deltagende. Jeg oppmuntret barna til å prøve. Støttende. Ville lære bort ord.

- Eventuelle utfordringer og håndtering av disse.

Ansatt 1: Mer stress. Barn ble fort kalde. Kanskje kunne ha kledd på dem (barna) bedre.

Ansatt 2: Veien ditt (til vannet; stien til vannet) - barna er små. Veien var utfordrende for barna. Det var vått og glatt på steiner.

4. Faglig kobling

- Hvilke fagområder i rammeplanen ble særlig synlige?

Ansatt 1: Litt som sist, men så mer matematikk i dag. Volum, størrelse, kategorisering.

- Relevans for pågående arbeid (f.eks. Språksterk, samspill, andre satsinger).

Ansatt 1: Ja

5. Videre arbeid

- Hvordan kan erfaringene tas med videre i barnegruppen?

Ansatt 2: Gjerne kjøpe vaderbukser i mindre størrelser, slik at det blir enklere (mer praktisk) å dra på flere turer.

Ansatt 1: Da hadde det skapt endring (med tilgang til vaderbukser i mindre størrelse). Da kunne man slippe til å skifte på barna, sånn som i dag, i regnet for eksempel.

- Forslag til etterarbeid med barna (samling, bilder, tegning, samtaler).

- Muligheter for nye aktiviteter med utgangspunkt i vann eller andre naturfenomener.

Oppsummering / nøkkelpunkter:

Regn ute - samtalen ble kortere enn siste gang.

Konsepttest:Barnehage: Norlandia Dato: 27/2-2026Rolle (sett kryss): Styrer Ped.leder Ansatt Observasjon barn

Antall år i barnehage/stilling: 10

Erfaring med vann/vann sikkerhet fra før? Ja, naturbarnehage, men likefullt begrenset

Formål og målsetting: Vi tester et nytt opplegg om vannkompetanse i barnehagen. Vi ønsker ærlige tilbakemeldinger – både positive og kritiske. Dette er ikke en evaluering av dere, men av materialet/konseptet. Samtalen tar ca. 15-20 min per delmålgruppe.

Del 1: Intervju – Barnehageledelse (Styrer + pedagogisk leder)

A. Relevans og behovHvordan opplever dere temaet vannkompetanse/vann sikkerhet i barnehagen i dag? **Det er ikke uttalt tydelig, men ligger implisitt i det vi gjør på tur. Vi har natur som fokus.**I hvilken grad opplever dere at dette er deres ansvar? **Ikke direkte.**Hvor godt dekket er temaet i eksisterende planer/opplegg? **Finnes ikke eksplisitt i noen eksisterende planer.**Oppfølgere: Hva mangler dere i dag? Hvor viktig oppleves dette sammenlignet med andre satsinger? **Alt er viktig, vanskelig å prioritere. Når ting henger sammen/tydelig forankret i rammeplan, er det enklere å prioritere.****B. B. Førsteintrykk av konseptet**Hva var deres umiddelbare reaksjon på opplegget? **Ser veldig bra ut. Tillitsvekkende og gjennomtenkt. Forankret i rammeplanen er betryggende. Liker godt at det er fleksibelt og mange valgmuligheter.**Hva oppleves mest relevant? **Liker at det er både alderstilpasset og årstidsorientert.**

Var noe uklart eller lite treffsikkert?

C. Gjennomførbarhet i praksisHvor realistisk er det å ta dette i bruk hos dere? **Absolutt realistisk**Hva vil være enkelt å få til? **Inndørs og i barnehagen, ting vi kan hekte på allerede etablerte turer og rutiner.**Hva vil være krevende? **Turer som krever utstyr, Antall voksne med riktig kompetanse/livredningsprøve osv. Turer som tar for lang tid.**

Oppfølgere: Tid? Kompetanse? Bemanning? Utstyr?

D. Forankring og implementeringHvordan ville dere gått frem for å innføre dette? **Ville tatt det i et planleggingsmøte**Hvem må involveres? **Alle de ansatte, særlig avd.ledere og ped.ledere Bruk gjerne tilgjengelige****kanaler/Barnehageforum/Norlandia-administrasjonen osv.**Passer det inn i årsplan/fagområder? **Det bestemmer vi oss bare for, satsinger som dette kan vi avgjøre lokalt, men alltid lurt med ledelsen ombord.****E. Verdi og effekt**Hvilken nytte tror dere barna får? **Svært stor. Vanntrygghet er viktig, en kjernekompetanse i livet.**Hva med personalet? **ROS-rutiner.**Hva med foreldresamarbeid? **Viktig, og nødvendig.****F. Forbedringspunkter**Hva bør justeres før bred utrulling? **Digitalisering. Både film og nedlastbare maler, tilpasset ukeplan-verktøy**Hva mangler? **Hvordan får jeg tak i oppfølging/spørsmål og svar/utveksling av erfaringer**Hva bør forenkles? **Innføring i programmet Bør være enkelt, oversiktlig, gjeme digitale verktøy, filmsnutter, online-instruksjoner, opplæring som kan deles/gjøres når som helst.**

Konsepttest:Barnehage: Privat Familiebarnehage Dato: 27/2-2026Rolle (sett kryss): Styrer Ped.leder Ansatt Observasjon barn

Antall år i barnehage/stilling: Hele livet (!)

Erfaring med vann/vansikkerhet fra før? Ja, naturbarnehage, helt integrert i opplegget. Ukentlig i basseng.

Formål og målsetting: Vi tester et nytt opplegg om vannkompetanse i barnehagen. Vi ønsker ærlige tilbakemeldinger – både positive og kritiske. Dette er ikke en evaluering av dere, men av materiellet/konseptet. Samtalen tar ca. 15-20 min per delmålgruppe.

Del 1: Intervju – Barnehageledelse (Styre)

A. Relevans og behovHvordan opplever dere temaet vannkompetanse/vansikkerhet i barnehagen i dag? Godt integrert. Kobling til Høyskolen.I hvilken grad opplever dere at dette er deres ansvar? Ikke direkte, men noe vi likefullt tar. (Verdifullt: Har hatt flere generasjoner som har gått her.)Hvor godt dekket er temaet i eksisterende planer/opplegg? Finnes ikke eksplisitt. I noen eksisterende planer.Oppfølgere: Hva mangler dere i dag? Hvor viktig oppleves dette sammenlignet med andre satsinger? Det handler om prioritering**B. Førsteintrykk av konseptet**Hva var deres umiddelbare reaksjon på opplegget? Liker det veldig godt. Oversiktlig, lett å tilegne seg. Tillitsvekkende og gjennomtenkt. God tverrfaglighet, ref rammeplan.Hva oppleves mest relevant? Utvikling av trygge barn. Ville kalt det vanntrygg ikke sikker. Høres ut som Rørlegger-bedrift.Var noe uklart eller lite treffsikkert? Bare selve konseptnavnet, ikke innholdet.**C. Gjennomførbarhet i praksis**Hvor realistisk er det å ta dette i bruk hos dere? Åbsolutt realistisk, lett å tilpasseHva vil være enkelt å få til? Alt vi kan hente på allerede etablerte turer og rutiner.Hva vil være krevende? Turer som krever ekstra utstyr, Antall voksne med riktig kompetanse/livredningsprøve osv. Turer som tar for lang tid.

Oppfølgere: Tid? Kompetanse? Bemanning? Utstyr?

D. Forankring og implementeringHvordan ville dere gått frem for å innføre dette? Ville bare brettet ut dette arket, og gjennomgått det i et planleggingsmøteHvem må involveres? Alle de ansatte. Tips om Turlaget – mailutsendelse, databaser og nyhetsbrev. Barnehageforum.Passer det inn i årsplan/fagområder? Didaktisk rollemodell, koblinger og hjelp til å finne muligheter.**E. Verdi og effekt**Hvilken nytte tror dere barna får? Svært stor. Vanntrygghet er viktig, en kjernekompetanse i livet.Hva med personalet? ROS-rutiner ligger i ryggmargen.Hva med foreldresamarbeid? Viktig, og nødvendig. Fint med digitale vedlegg, rutiner ved tur. Plakat er også fint.**F. Forbedringspunkter**Hva bør justeres før bred utruiling? Digitalisering. Slik at det kan legges inn i Mentor (PBL) Vigilio, Mykid osv.Hva mangler? Hvordan får jeg tak materiellHva bør forenkles? Innføring i programmet Bør være enkelt, oversiktlig, gjerne digitale verktøy, filmsnutter, online-instruksjoner, opplæring som kan deles/gjøres når som helst.

Konseptavsjekk
Årvollskogen barnehage
11.03.26 kl 10:00 - 11:00

Til stede:
Helle - pedagogisk leder
Jeanette - pedagogisk leder

Tilbakemelding (konsept):

- Startpakka er kjempefint. Språksnelle er veldig fin. Ligner på widgit online (mitt utgangspunkt). Ansatte kunne da tilpasse eller lage egne språksnelle etter behov.
- Vi (ansatte i vår barnehage) har ikke all verden av kompetanse på dette, så man må sette av litt tid for å sette seg inn i det. Småbarna bør kanskje jobbe med. Småbarna har flere rutiner å forholde seg til, ulike behov, tidspunkter, osv. Man kan ikke ta med vogn til alle.
- Veldig spennende og viktig prosjekt. Veldig viktig med tidlig fokus på vann, veldig fint å få litt opplæring i barnehagen. Og ja, man må ta litt plantid, men også på personalmøte og at alle i personalgruppa kan få forståelse på det.
- Ulike deler som ansatte skal forholde seg til, og ta det over flere personalmøter
- Noen deler av prosjektet er bare barnehagelærer sitt ansvar, men alle ansatte skal forstå helheten
- Veldig fint med kort og snelle, konkrete man kan jobbe med
- Veldig fint med nettside for både for ansatte og foreldrene, og oppfordre til å bruke barnehagekortene hjemme. Bruke utdrag fra nettsiden inn i planene foreldrene får.
- Dra 'vann fra vannmiljøer' inn og leke med den; bruke håndvask for vannforståelse, osv.
- Frykt med å slippe hele gruppe med ordinær bemanning; at man ikke har kontroll; veldig ulike behov og ferdigheter blant barna;
- Jobbe med de ansatte å gjøre seg forstått, trygg, fokus på sikkerheten og felles forståelse før man kan gå i vann; alle ansatte skal føle seg trygge
- Et kurs for alle ansatte i forbindelse med prosjektet hadde vært fint; et slags teorikurs for alle; i form av video hvis man ikke har kurs, men felles forståelse; video, plakater, plansjer, noe annet, men noe alle kan se før de skal på tur;
- Tydelige roller: hvem varsler? Hvem redder? Hvem samler? Alltid skal man ha oversikt. Det er viktig med repetisjon. Kompetanse om drukning og tegn på det.
- Veldig fint med plakaten (konseptplakaten), veldig oversiktlig, kunne faktisk henge et sted. Informasjon til ansatte om avvik (tørr drukning mulighet; viktighet om å melde avvik og gi beskjed videre - HMS?) - burde være på sjekklister kanskje

Tilbakemeldinger (kort):

- Veldig oversiktlig
- Veldig fint at man kan holde den oppe, vise for barna, ta det på barns høyde; lese 'oppskiftet'
- Man ville begynne med undring; har du lyst å se;
- Veldig ryddig og lett forklart for oss, og alle egentlig

- Hvem som helst kan gjennomføre og forberede barna til aktiviteten
- Veldig fint med plakat med historie; gi dem navn; bakgrunn informasjon; geografisk tilknytning? Tegneark; illustrasjoner som kan lastes ned og henges opp - større format som kan henges opp avdelig
- Veldig fint med norske dyr og at man kan koble det opp mot rammeplan og arbeidet med det
- Det gjør det mye lettere for barna å gjøre det forståelig, åpner for muligheter å jobbe med språket, jobbe i grupper, skape eierskap; når barna blir kjent med det blir mye enklere for dem å huske; finne sanger, koble andre ting opp mot det; sitte bedre i hukommelsen

Turer:

33 barn ; Isdammen

16 - 3-åringer - 1 tur med 11 på hver

6 - 4-åringer - 1 tur med 11 på hver

11 - førskolebarn (2 med vedtak med støttepedagog) - 2 turer

Fredag 12.06

Fredag 19.06

Konseptavsjekk Årvollveien læringsverksted
Onsdag 4.03.26, kl. 12:15

Til stede:

Jørgen - pedagogisk leder
Joseph - pedagogisk leder
Camilla - styrer

1. Konseptavsjekk (plakat):

- Mye informasjon
- Høres veldig bra ut
- Åpen design
- Fint at verktøyene det kan brukes direkte med barna på avdelingen
- Fint med sjekklista (plakat) som kan være synlig for foreldrene og for de ansatte på avdelingen
- Ser veldig greit ut (generell tilbakemelding)
- Vi har språksnelle på ett av barna - vant med det
- En plakat - kjent fra før som metode for å overføre informasjon
- Som konsept ser det veldig bra ut
- Fint med disse karakterene. Fint om barna kunne bli kjent med karakterene i større grad gjennom andre verktøy som ellers brukes til vanlig for eksempel fargeleggingsark, bilder som kan lastes ned og kan henges opp på avdelingen i form av nedlastbare fil. Hadde vært veldig fint om figurene kunne bli levende (bøker og tegneserie/video nevnes).

Aktivitetskort (fra ansattperspektiv):

- Fint for barna for å trygge dem på hva de skal gjøre/gå gjennom
- Fint for ansatte. Det letter veldig, at de ikke trenger å finne på aktiviteter selv, at ansatte skal følge et mal og at alle i personalgruppa kan gjennomføre
- Litt som Lesefrø (en større bokprosjekt eid av Deichman). Man får et mal, spørsmål man skal stille underveis i lesning.
- Veldig behagelig å ha alt som skal gjøres, dette sparer tid
- Man sikrer at samlingene / gjennomføring av aktiviten blir lik
- Barna får samme innholdet
- Fint med lista bak, ikke at enkelte personer må gjennomføre aktiviteten (for eksempel med pedagogisk utdanning), men at alle i personalgruppa kan gjennomføre dette

Illustrasjoner - veldig fint for barna, å se hva de skal gjennom; veldig fint

Videoer av aktiviteter hadde vært fint om det var videoer av barna eller figurene som viser hva de skal gjøre;

Tegninger uten farger for å fargelegge;

Praktisk rundt gjennomføring:

Turene: mandag 1.06, mandag 08.06, torsdag 11.06, mandag 15.06

kl 10:30 - 12:00 - Isdammen

Avdelingene skal jobbe med alle fasene (fase 3, 4 og 5).
Ansatte tok kopi av kortene og fikk to sett.

Se om det er mulig å låne redningsvester - bytting av redningsvester fra Ravnkollen til de.
Vestene kan gjerne sirkulere.

3. Foreldresamarbeid.

Foreldrene er sånn sett positive til prosjektet.

Avdelingen ønsker at vi prioriterer plakaten slik at foreldrene kan se informasjon i garderoben.

Camilla kan sende en e-post til foreldrene og be om tilbakemeldinger fra foreldrene om foreldreinformasjon om prosjektet.

Marta sender informasjon vi ønsker tilbakemeldinger for på e-post.

Jørgen og Joseph kan utpeke foreldrene som kan spørres om å være ambassadører for å teste ut rollene frem til sommeren.

Behov for oversettelser. Dette kommer Camilla med tilbakemelding om.
I hvert fall engelsk, kanskje nepali og Bangli?

Konseptavsjekk Skytterbanen FUS barnehage
Torsdag 5.03.26, kl. 13:30

Til stede:

Oliwia - pedagogisk leder

Donita - pedagogisk leder

Konsept (plakat):

- Liker kortene (aktivitetskort verktøyet)
- Ser veldig fin ut (plakat), enkel tekst. Man forstår hva som er skrevet, fint med lite tekst og at det er konkret. Oversiktlig, konkret. Ikke masse tekst
- Viktigheten er en selvfølge. Dette er et kjempeviktig prosjekt.
- Fint å koble til andre planer, man kan jobbe med det samtidig som man jobber med andre ting.
- Jeg tenker når man går på tur, så kan man ta programmet i bruk i hverdagen. Veldig mange ting som man kan alltid ha med seg på tur fra innholdet.
- Barna må lære seg jo begreper knyttet til vann, så veldig lurt med begrepskort. Man trenger det språket.
- Fin måte å forberede barna til turer
- Hvis man setter seg inn i det så er det veldig greit å legge det inn i planene våre.
- Noe som mangler? Nei, du har med deg det viktigste. Du har med alt.
- Litt mer informasjon til de ansatte - hva som forventes av de ansatte.

Aktivitetskort:

- Veldig enkelt å gjennomføre aktivitet
- Veldig konkret og enkelt, fremgangsmåten er oppskriften. Alle i personalgruppa kan gjennomføre.
- Imponerende!
- Det hadde vært veldig fint med videoer. Forklarende videoer både av aktiviteter men også risikovurderinger. Små videoer snutter på hva barna skal gjøre.
- Veldig konkret og enkelt å gjennomføre når man skal gjennomføre.
- De ser litt like ut. Fint med fargekoder slik at det enklere å se hva man jobber med.

Turer:

Mindre grupper, dele i to. Det blir fire turer.

Mandag 15.06 - 12:00 - 13:30

Tirsdag 16.06 - hele dag (2 turer)

Tirsdag 09.06 - 10:30 - 12:00

Foreldresamarbeid:

- Styrer vil sende en e-post til foreldrene (mest konkret mulig på hva man ønsker tilbakemelding til). Marta skal sende ut informasjon som skal deles med foreldrene /trengs tilbakemelding for ila to uker.

Konseptavsjekk Tokerudtoppen barnehagen
Onsdag 11.03.26 kl 14:00 - 15:00

Til stede:

Aisha - pedagogisk leder
Therese - pedagogisk leder
Kari Anne - styrer

Generelt om gjennomføring av prosjektet i

- Vi kommer til å ta med bare storebarna og ta det opp med foreldrene
- Språk, oversettelser slik at foreldrene forstår ellers må vi ha med oss tolk. Kan hende at vi må ha med tolk, har det ofte på foreldresamtaler.
- Vi kan ikke gå til vann uten livredningsprøver - Livredningsprøver - 9.06.25 (Sollerudstranda) - to ansatte påmeldt
-

Tilbakemelding (konsept):

- Prosjektet er kjempeviktig, alt som kommer i media og det er kjempeviktig å få det til fra allerede barnehagen.
- Det ville passe bra med det vi allerede gjør på avdelingen. Dårlig balanse fra før, ikke turvante fra før - ulendt terreng
- Det går veldig inn i rammeplanen, det er ting vi skal gjennom. Spesielt barn på Stovner har behov for det. Mange barn blir holdt hjemme når det er turdager. Viktig med deling i grupper for å gjennomføre turer (mange utfordringer)
- Det er kjempeviktig å starte allerede i barnehagen
- Ser veldig oversiktlig og ser fint ut
- Når barna blir positive til dette, blir foreldrene også trygget at dette er viktig

Foreldresamarbeid:

- Språk i barnehagen: Urdu, somali, polsk, arabisk, tamilsk, punjabi (India), gresk, engelsk, swahili;
- Ufarliggjøring av informasjon og hva slags utbytte barna får av dette, kontinuitet er noe som skal jobbes med over tid;
- Begrunnelse for hvorfor vi jobber med dette.

Aktivitetskort:

- Det er noe ansatte må få tid til og dette må settes av tid til og det må prioriteres
- Man kan bruke gymsal, barnehagens rom til gjennomføring
- Veldig fint om Historie, plakat og navn til dyr
- Samlinger med barna
- Veldig fint at oppskriften er på baksiden og veldig fint med illustrasjoner, skape forhold til illustrasjoner

Turer:

4- og 5-åringer - gruppe: 20 barn, dele i to grupper;

Naturvernforbundet:

3 voksne og 10 barn

Sognsvann:

19.05 - 10:30 - 12:00 en gruppe

20.05 - 10:30 - 12:00 en gruppe

Oslofjordens friluftsrådet:

3 voksne og 10 barn

Sollerudstranda:

23.06 - 10:30 - 12:00 en gruppe

24.06 - 10:30 - 12:00 en gruppe

Gi en beskrivelse av hvor opplæringen skal foregå og innholdet i opplæringen:

Med direkte tilknytning til Fossumbekken i en av Oslos drabantbyer ønsker vi med dette å søke om tilskudd til vanntilvenning i barnehagen. Det ved tanken på barnehagen som sentral læringsarena der barn møter vann gjennom turer og lek og overordnet målet om å skape gode holdninger til aktiviteter og respekt for vann i tidlig alder. Vanntilvenning i denne sammenheng blir det da økte ferdigheter, bevissthet rundt og utvikling av kompetanse om sikkerhet og farer og drukningsforebyggende tiltak. Vanntilvenning gjennomført i Fossumbekken kunne bidra til måloppnåelse for å gjenåpne bekker og elver i Oslo. En slik åpning kunne også øke byens biologiske mangfold, men utløser behovet for å jobbe med sikkerhet og drukningsforebyggende tiltak. Aktiviteter med målet å venne barn i alderen mellom 4 og 6 år skal gjennomføres av en ansvarlig pedagog med livredning kurs i vann og som tar ansvar for å gjøre andre ansatte kjent med en alarmplan i tilfelle en ulykke skjer.

Gruppeinndeling anbefalt per voksen skal ikke overstige 6 barn, derfor søknad inneholder kostnad til både innkjøp av vådrakter til deltagende barn (vanntilvenning gjennomføres da i månedene august og september 2023) og økt voksentetthet i form av tillegg ressurs.

Innhold i vanntilvenning med fokus på:

- å bli kjent med vannets egenskaper, sikkerhet og risiko i vannmiljøet (Fossumbekken)
- kunne skille mellom trygge og mindre trygge omgivelser for vannaktivitet inne og ute i barnehagens nærområder.

Er følgende:

- Øve gjennom lekpregede øvelser å få vann i ansiktet og nesa;
- Erfare og lære seg å erfare og utnytte motstanden i vannet for å få til gli i vannet og fremdrift - øve på å gå i vann; øve på balanse;
- Erfare vannets egenskaper som oppdrift, motstand og turbulens; - Erfaring med vannets mekanikk;
- Lære bredt spekter av bevegelser i vann; øve på å gå inn og ut; hente vann; hente en gjenstand fra bekkenbunn; bøye seg ned;

- Forstå vann som element;

FAGKVELD FOR FØRSKOLEANSVARLIGE

Vanntilvenning prosjektet
Vannmiljø: fjæra

Gransbakken barnehage
Gransdalen 22
1054 Oslo

Onsdag 21.08, kl. 17:15 – 19:45

PLAN FOR KVELDEN:

1. KL. 17:15 – 19:00

FORELESNING MED KARI
ANNE JØRGENSEN-VITTERSØ
OG TRINE THORESEN

2. KL. 19:15 – 19:45

PRESENTASJON AV AKTIVITETEN
SOM SKAL GJENNOMFØRES PÅ
SOLLERUDSTRANDA – MARTA
SKANDSEN

Erklæring om samtykke til bruk av bilder, film og observasjonsdata av barnet ditt under aktivitet ved vann høsten 2025-vår 2026

Barnehagens navn: _____

Prosjektbeskrivelse:

Barnehageåret 2025/26 skal vi gjennomføre Prosjektet Vanntrygghet i barn starter i barnehagen, som setter søkelyset på å bygge vannkompetanse og vannforståelse hos barn i barnehagealder, og på den måten bidra til drukningsforebyggende tiltak. Gjennom lek og aktiviteter ved vannkanten i ulike vannmiljøer som innsjø, bekk og fjære, får barna utviklet grunnleggende trygghet for vannets egenskaper.

I regi av prosjektet vil det tilbys ulike aktiviteter for barna både ute i naturen, ved utvalgte vannmiljøer som innsjø, bekk eller fjære og inne i barnehagen. Vi ønsker å dokumentere barnas opplevelser av disse aktivitetene gjennom bilder, film og skriftlige observasjonsskjema. Formålet med dokumentasjonen er å inspirere til å bygge vannkompetanse og bidra til drukningsforebyggende tiltak blant barn, barnehageansatte og foresatte. Foresatte vil få beskjed i forkant av turer i regi av prosjektet om hva barna bør ha med seg, men selve prosjektet innebærer ikke at foreldrene må kjøpe ekstra utstyr eller klær for å kunne delta.

Hva innebærer dette for ditt barn?

Barnet ditt skal ikke svømme eller bade under aktivitetene, men vasse og utforske bunnforholdene på en trygg måte. Barnet kan bli tatt bilde av, filmet eller observert skriftlig under aktiviteter i og ved vann ute i naturen og inne i barnehagen. På bilder og video kan barnet gjenkjennes som seg selv, men det vil ikke knyttes navn til barnet, og barnehagens navn vil ikke oppgis. Bekledningen kan i noen tilfeller være badetøy. Sikkerhet og risikovurderinger gjøres i forkant og underveis i aktivitetene, og barna vil alltid være sammen med ansatte fra barnehagen. Det vil alltid være minst én eller flere ansatte og/eller instruktører med godkjent livredningsprøve til stede i det vannmiljø barnet befinner seg i.

Formål med prosjektet:

Prosjektet har som mål å utvikle et helhetlig pedagogisk program som gir barnehageansatte veiledning, ressurser og praktiske aktiviteter tilpasset lokale forhold, slik at barna senere kan møte sjø, vann, bekker eller basseng med økt trygghet og mestring. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Svømmeforbundet, Naturvernforbundet, NTNU og Høgskulen på Vestlandet (HVL) med organisasjonen Flyte som prosjektets eier.

Hva skal dokumentasjonen av ditt barn brukes til?

Dokumentasjonen vil brukes i barnehagens interne dokumentasjonsperm som en del av det pedagogiske arbeidet, samt i et digitalt aktivitetshefte som inngår i verktøyet *Vannsikre kommuner*. Aktivitetsheftet kan presenteres i faglige sammenhenger nasjonalt (konferanser, seminarer og kurs) og internasjonalt på Færøyene gjennom lærerutdanningen ved Færøyenes Universitet. Videre publiseres bilder og/eller film på samarbeidspartneres nettsider, blant annet www.svømmedyktig.no, og kan brukes til promotering og omtale av disse. Dokumentasjonen skal ikke benyttes i andre prosjekter.

Ditt barns personvern – hvordan vi oppbevarer materialet og bruker opplysninger

Opptak, bilder, observasjonsskjemaer og samtykkeskjemaer vil bli langtidslagret i barnehagen til ditt barn. Navn på foresatte og barn brukes kun for å sikre samtykke til filming, bilder eller observasjon, og vil ikke benyttes til andre formål. Tilgangen til materialet er begrenset til ansatte ved barnehagen og prosjektets leder, som er ansatt i Gransletta barnehage, inntil 30.06.2026.

Ditt barns rettigheter

Så lenge barnet kan identifiseres i materialet, har dere som foresatte rett til innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert, og for å få rettet eventuelle feil. Dere har også rett til å få slettet personopplysninger om barnet, samt å få utlevert en kopi av disse opplysningene (dataportabilitet). I tillegg kan dere sende klage til barnehagens personvernombud eller Datatilsynet dersom dere mener at behandlingen av barnets personopplysninger ikke skjer i tråd med gjeldende regelverk.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å la barnet delta. Dersom du/dere samtykker til deltakelse, kan samtykket når som helst trekkes tilbake uten å oppgi noen grunn. I så fall vil alle opplysninger om barnet bli slettet. Det vil ikke få noen negative konsekvenser for barnet dersom dere ikke ønsker å delta, eller dersom dere senere velger å trekke samtykket tilbake.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om barnet ditt?

Vi behandler opplysninger om barnet basert på ditt/deres samtykke.

Kontaktinformasjon

Dersom du har spørsmål om samtykke, dokumentasjon eller bruk av materiale, kan du ta kontakt med prosjektets leder:

Navn: Marta Skandsen
E-post: marta.skandsen@bal.oslo.kommune.no
Telefon: +47 484 40 309

Jeg godtar med dette at det kan brukes filmopptak, bilder og observasjoner av mitt barn som nevnt over:

Ja

Nei

Sted/dato:

.....
Navn på barnet med blokkbokstaver

.....
Navn på foresatt med blokkbokstaver

.....
Underskrift

#1807496 Vanntrygghet i barnehagen - digitalisert

Søker: Jannicke Gundersen Øiaas
Ordning: Søknader over 50.000 kroner (1 /26)
Innsendt: 28.11.2025

Kan dere søke støtte?

Hvor er tiltaket lokalisert?

Postnummer	0283
Poststed	OSLO
Kommune	OSLO
Fylke	Oslo
Gateadresse	Drammensveien 288

Om søkeren

Om søker

Informasjon om kontaktperson for søknad

Fornavn	Jannicke Gundersen
Etternavn	Ølaas
Epost	Jannicke.olaas@flyte.no
Mobil	41633653

Hvilken rolle har du i søkerorganisasjonen? Prosjektleder for Vannsikre kommuner og tilhørende delprosjekter

Jeg bekrefter Ja

Skriv inn e-postadressen til styreleder (eller din avdelingsleder dersom du søker på vegne av offentlig virksomhet). Dersom du mottar støtte, vil vi sende en kopi av tildelingsbrevet til vedkommende. mia.bergmann@flyte.no

Søkerorganisasjon FLYTE

Eventuell underavdeling

Beskrivelse av søkerorganisasjonen

Flyte er «vannets Trygg Trafikk». Vi jobber overordnet med å samle, organisere og tilrettelegge for bedre og mer effektivt drukningsforebyggende arbeid i Norge. Som paraplyorganisasjon for 21 medlemsorganisasjoner som alle jobber, på ulikt vis, mot drukning, er vi en aktiv og ledende pådriver som særlig arbeider m/å gjennomføre informasjonstiltak, utvikle holdningskampanjer samt identifisere behov og utvikle overordnede tiltak og opplæringsmateriel.

Det drukner ca 90 mennesker i Norge årlig = 90 for mange.

Regjeringen vedtok nullvisjon mot drukning, aug23. Overordnet nasjonal handlingsplan ble lansert i april 2025. Ideell/frivillig sektor jobber operativt over hele landet. Utfordringen er at aktørene, lokale og nasjonale myndigheter ikke jobber koordinert nok. Samarbeid på tvers er nøkkelen. Vi har identifisert en utfordring knyttet til manglende helhet i tenkningen rundt svømmeopplæring. Norge er dårligst i Norden. Barnehagesektoren er utelatt. Det er vi i ferd med å gjøre noe med.

Har søkerorganisasjonen ansatte? Ja

Hvor mange lønnete årsverk har søkerorganisasjonen? 2

Har søkerorganisasjonen medlemmer? Ja

Hvor mange medlemmer har organisasjonen? 21

Beskrivelse av tiltaket

Generelt

Navn på søknaden Vanntrygghet i barnehagen - digitalisert

Innenfor hvilket av stiftelsens formålsområde søker du støtte?
Natur og friluftsliv

Vennligst kategoriser hva dere søker støtte til

- Immaterielt (kompetanse, kurs, formidling)

Angi immaterielle kategorier

- Kompetanse/kurs
- Formidling

Hva er hovedmålet for tiltaket?
Å gjøre vanntrygghet til en integrert del av barnehagens arbeid gjennom en digital løsning som gjør innhold, verktøy og metodikk tilgjengelig, brukervennlig og lett å ta i bruk i hele sektoren.

Beskrivelse av tiltaket

Prosjektet bygger videre på Vanntrygghet i barn starter i barnehagen, som allerede er godt i gang med utviklingen, gjennom testing og pilotering i samarbeid med barnehager i bydelene Alna og Stovner. Erfaringene viser at tidlig vannkompetanse gir barn trygghet, reduserer ulikhet og styrker forutsetningene for effektiv skolesvømming. Den første tildelingen fra Sparebankstiftelsen DNB gjorde det mulig å utvikle innhold, gjennomføre prototyper, teste aktiviteter og etablere en praktisk pedagogisk modell. Barna blir tryggere, ansatte får økt kompetanse og foresatte involveres på en måte som skaper trygghet både i barnehagen og hjemme.

For at dette arbeidet skal kunne tas i bruk i ordinær barnehagedrift, må verktøyene digitaliseres. Barnehagesektoren er i stor grad digitalisert i både planlegging og pedagogisk dokumentasjon. Uten en digital løsning blir innholdet vanskelig å forankre i daglig praksis, og spredningseffekten blir begrenset. Digitalisering gjør det mulig å gi ansatte tilgang til aktiviteter, progresjonsverktøy, risikovurderinger, foreldresamarbeid og faglig støtte på en måte som er brukervennlig, oppdatert og enkel å integrere i årsplaner.

Prosjektet har identifisert et tydelig behov for en digital løsning som oversetter alt utviklet innhold til et system barnehagene faktisk vil ta i bruk. Digitaliseringen gjør det også mulig å kommunisere og involvere foresatte gjennom digitale kanaler og på flere språk, noe som er viktig i bydelene prosjektet retter seg mot.

Flyte søker nå om midler til den delen av prosjektet som ikke kunne fullføres innenfor opprinnelig ramme, ettersom planlagt medfinansiering uteble og kostnader til innkjøpte tjenester må budsjetteres inkludert mva. En digital løsning er nødvendig for at prosjektet skal gi varig og bred samfunns effekt, og for at den strukturen som allerede er utviklet skal kunne tas i bruk av barnehager i hele Oslo og senere nasjonalt.

Målgruppen

Hvor mange aktive brukere eller deltakere anslår dere vil benytte seg av tiltaket dere søker støtte til?
35000

Kommentarer

Målgruppen er barnehagebarn, barnehageansatte og foresatte i bydelene Alna og Stovner, mv/spredning til barnehager i hele Oslo og nasjonalt. Prosjektet retter seg særlig mot barn som vokser opp i familier med manglende svømmeferdigheter og liten erfaring med vannaktivitet, der barns mulighet for tidlig vanntilvenning er begrenset. Dette gjelder en betydelig andel av barna i de aktuelle bydelene.

Barnehageledere, pedagogiske ledere og øvrige ansatte er en sentral målgruppe, da de skal bruke verktøyene i hverdagen. Foresatte er en viktig sekundær målgruppe, og den digitale løsningen åpner for deling av informasjon på en måte som styrker hjemmets rolle i barnas vannkompetanse.

En digital løsning vil ha stort potensial. Norge har ca. 260 000 barn i barnehage. Målet er å nå 10% år1, mv/videre skalering. Samtidig vet vi at barnehager er avhengige av midler for å gjennomføre vannturer. Estimater involverer: Barnehageledelse og ansatte + antall barn + foresatte + frivillige og instruktører.

Hvilke aldersgrupper retter tiltaket seg primært mot?
• Førskolealder (0-6 år)

Frivillig innsats

Vil dere benytte frivillig innsats eller dugnad for å få gjennomført tiltaket dere søker støtte til?

Ja

Anslå hvor mange timer frivillig innsats og dugnad som vil bli utført ved gjennomføringen av tiltaket 2000

Kommentar

Prosjektet involverer betydelig frivillig innsats fra barnehageansatte, foresatte, forskere og representanter fra medlemsorganisasjoner. Innsatsen omfatter aktivitetstesting, veiledning på turer, faglige bidrag og kvalitetssikring. Flere fagpersoner fra UH-sektoren deltar uten honorar. Totalt anslås rundt 2 000 frivillige timer.

Bilder

Ønsker du å laste opp bilder som er relevante for prosjektet?

Ja

Bilde 1

- Vannturer fra prosjektet, høsten 2025.png

Kan bilde 1 publiseres? Ja

Navn på fotograf /rettighetshaver for bilde 1 Marta Skandsen, prosjektet har innhentet rettigheter fra delt

Bilde 2

- Konseptbeskrivelse og vanntur november 25.png

Kan bilde 2 publiseres? Ja

Navn på fotograf /rettighetshaver for bilde 2 Jannicke Øiaas, prosjektet har innhentet rettigheter

Bilde 3

- Planarbeid_digital praksis i barnehager.png

Kan bilde 3 publiseres? Ja

Navn på fotograf /rettighetshaver for bilde 3 Marta Skandsen, prosjektet har innhentet rettigheter

Bilde 4

- Budsjettpresentasjon, med kommentarer.png

Kan bilde 4 publiseres? Nei

Bilde 5

Relevante eksterne lenker

Legg inn lenker til Facebook-sider, nettsider, aktuelle referanser, osv.

flyte.no/sma-fotter-i-vann-stort-skrutt-for-trygghet

Udir (2024) Den digitale tilstanden i barnehage og grunnsopplæring

www.udir.no/tall-og-forskning/inn-forskning/rapporter/2024/den-digitale-tilstanden-i-barnehage-og-grunnsopplering2/

Lowdata: lowdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-04-24-487?q=barnehagen

Udir (u.å) Rammeplan for barnehagen: Innhold og oppgaver..

www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/

Utdanningsdirektoratet. (u.å.). Barnehagens digitale praksis [Veileder].

www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/arbeidsmater/digital-praksis/

Bærekraft

Relevante bærekraftshensyn

Innebærer tiltaket inngrep i naturen? (fysiske inngrep, lyd- og lysforurensing?) **Nei**

Har dere tenkt på bærekraft når dere har planlagt tiltaket? **Ja**

Kryss av for de tre viktigste bærekraftstiltakene som er relevant for deres prosjekt:

- Bidrar til å styrke samarbeidet mellom organisasjoner og det offentlige i lokalsamfunnet
- Bidrar til økt fysisk aktivitet blant barn og unge
- Sørger for at flere kan delta uavhengig av økonomi

Fortell gjerne mer om hvordan dere vil jobbe med bærekraft i prosjektet

Involvering, deltakelse, medvirkning, mestring, sosial bærekraft

Vi har sett hvordan samarbeid mellom frivillig sektor og offentlige tjenester bidrar til at flere kan delta. Initiativtaker har inspirert dugnadsånden i frivillig sektor m/prosjektideen. Vi har utviklet og testet en rekke vannaktiviteter i høsten, på en gruppe av de yngste barna i barnehagene.

Gevinstene er tydelige.

Ved å bygge gode relasjoner mellom offentlige og private/ideelle aktører, på tvers av ulike etater og sektorer innad i kommunen får vi "mer for mindre".

Når barn i barnehagen har høyere vannkompetanse, vil skolene få en tryggere elevbase inn i skolen, og enklere kunne jobbe med svømmeopplæring. Gevinsten for samfunnet på lang sikt, er flere svømmedyktige borgere og redusert ant drukkingsulykker.

Økt deltakelse = sosial bærekraft.

Alle barn trenger trygge omgivelser, oppleve inkludering og mulighet for deltakelse i ulike tilbud og aktiviteter, både i nærmiljø og offentlige arenaer. Verdien av å delta: Å være med på det som skjer, styrker selvfølelse og livsmestring. Inkludering av alle barn, særlig fokus på de som ikke naturlig opplever vann- og svømming.

Fremtidens drukkingsforebygging er tverrfaglig, tverrsektoriell og større enn noen enkeltorganisasjon eller individ.

Vi skal skape kultur for trygghet og mestring i vann allerede fra barnehagealder. Gjennom systematisk arbeid med vannkompetanse, vil både barn, ansatte og foreldre få ferdigheter og kunnskap de trenger for å forebygge drukkingsulykker.

Vi tilbyr utstyr, og vurderer gjenbruk av badetøy, slik at alle kan delta.

I tråd med rammeplanens føringer legger prosjektet til rette for at barn kan utforske, leke, lære og skape gjennom digitale uttryksformer. Personalet vurderer relevans og egnethet i barnas mediebruk, og deltar sammen med barna for å sikre gode, trygge og meningsfulle opplevelser. Vi jobber bevisst m/bærekraft i digital praksis, bl.a ved å minimere unødig printing og heller benytte digitale løsninger når mulig.

Gjennomføring og fremdriftsplan

Gjennomføring

Beskriv hvordan dere har tenkt å gjennomføre prosjektet

Prosjektet gjennomføres gjennom to parallelle utviklingsløp. Det pedagogiske løpet, ledet av Marta Skandsen, utvikler og tester aktiviteter, progresjonsmodeller og undervisningsmaterieill i samarbeid med barnehager i bydelene Alna og Stovner. Innholdet er pilotert og videreutviklet gjennom systematisk observasjon, tilbakemeldinger og justeringer.

Det digitale løpet, ledet av Flyte, har som mål å oversette alt innholdet til en digital løsning som er enkel å bruke i barnehagens hverdag. Dette inkluderer design av struktur, universell utforming, pedagogisk tilrettelegging, illustrasjoner, språktilpasninger og teknisk implementering. Digitaliseringen skal gjøre det mulig å integrere opplegget i årsplaner, på turer, i personalmøter og i barnehagens verktøy for dokumentasjon.

Gjennomføringen skjer i tett samarbeid med barnehager, medlemsorganisasjoner, friluftsråd, fagmiljøer i UH-sektoren og svømmeklubbene som bidrar i testing og kvalitetssikring. Prosjektet bygger videre på det som allerede er utviklet og finansiert gjennom første tildeling, og fullfører den delen som skal sikre bred bruk etter prosjektperioden.

Faser:

1. Utvikling av digitalt rammeverk
2. Produksjon av digitale innholdselementer
3. Testing i samarbeid med barnehager
4. Kvalitetssikring med fagmiljøer
5. Opplasting og ferdigstilling
6. Lansering og tilgjengeliggjøring

Digitaliseringen er nødvendig for at prosjektet skal bli et praktisk og varig verktøy som barnehager faktisk kan bruke. Uten dette vil tiltaket forbli lokalt og analogt, med begrenset spredning og lavere samfunns effekt.

Har barn og unge vært aktivt engasjert i planleggingen av dette prosjektet? Ja

På hvilken måte har dette skjedd?

De har bidratt med innspill, testet og prøvd ut aktivitetene og verktøyene og vurdert visuelle og verbale uttrykk. Barna har bidratt i utviklingen av aktivitetene gjennom tilbakemeldinger, observasjoner og deltakelse i pilotene. Deres reaksjoner og opplevelser er brukt til å justere vanskelighetsgrad, progresjon, visuelle uttrykk og valg av aktiviteter. De har fortalt hva de mestrer, hva som føles utfordrende og hva som skaper glede og trygghet. Dette har vært avgjørende for å sikre at innholdet er tilpasset barns faktiske behov og forutsetninger.

Forskning viser at lek med vann er en viktig del av barns utvikling, og det å bygge vanntrygghet i barn bidrar til å redusere følgefeil når de senere skal lære å svømme i barneskolen.

Vi ser at glede skaper trygghet og indre motivasjon øker gleden. Dette kan relateres til både ansatte og barn.

Se eksempler på turer og aktiviteter i vedlagte pdf.

Skal barn og unge involveres direkte i gjennomføringen av prosjektet? Ja

På hvilken måte vil dette skje?

Barna deltar direkte i gjennomføringen gjennom lek, vanntilvenning, aktiviteter ute og inne og i vurdering av innhold som testes. Prosjektet bygger på deres nysgjerrighet og naturlige utforskning. Ansatte legger til rette for trygge og meningsfulle opplevelser og vurderer relevans i tråd med rammeplanens føringer. Aktivitetene gir barna erfaringer de tar med seg videre i livet og hjem til familiene sine, og bidrar til å etablere trygghet og mestring i tidlig alder.

Hele opplegget er på deres premisser, satt inn i deres barnehageverden der læring foregår, erfaringer bygges og mestring oppstår.

I tråd med føringer fra rammeplanen, legger prosjektet til rette for at barn kan utforske, leke, lære og skape gjennom aktivitet og digitale uttrykksformer. Personalet vurderer relevans og egnethet i barnas kapasitet, aktivitetsnivå og mediebruk, og deltar sammen med barna for å sikre gode, trygge og meningsfulle opplevelser.

Hva kan gjøre det utfordrende å gjennomføre tiltaket?

Hovedutfordringen er finansiering av digitalisering, ettersom planlagt medfinansiering uteble og fordi vi må ta høyde for at eksterne tjenester kjøpes inkludert mva.

I tillegg kan barnehagenes egne budsjetter påvirke muligheten til å gjennomføre varntilvenningsturer (må søkes til Statsforvalter). Lokal tilgang på kompetanse som livredning og friluftskunnskap varierer også.

Skal tiltaket gjennomføres i samarbeid med andre? Ja

Hvem er samarbeidspartnerne?

Prosjektleder Marta Skandsen

Digitalt designbyrå DayTwo

Medlemsorganisasjonene (RS, Svømmeforbundet, NLS, Oslo Friluftsråd, Turskøyterne)

Andre org: Naturvernforbundet

Barnehager i bydel Alna og Stovner

SK Speed i Oslo - samarbeid rundt barnehagesvømming i basseng for barn

UH-sektoren: NTNU, USN, HIV og Færøyenes Universitet - samarbeid rundt innholdselementer i prosjektet / muligheter for følgeforskning

Hva skal samarbeidspartnerne bidra med?

Prosjektet gjennomføres med bidrag fra flere aktører. Barnehagene i Alna og Stovner deltar i testing og utvikling. Medlemsorganisasjoner som Redningsvesenets selskap, Norges Svømmeforbund, Norsk Luftredningsselskap og Oslo Friluftsråd bidrar med fagkompetanse, praktisk gjennomføring og kvalitetssikring. Naturvernforbundet og lokale friluftspartnere støtter aktivitetene utendørs. Svømmeklubbene SK Speed og Oslo Idrettslag svømming bidrar med svømmefaglig støtte. UH-sektoren, blant annet USN, NTNU og Færøyenes Universitet, bidrar med faglig forankring og muligheter for følgeforskning. DayTwo bidrar med digital tjenesteutvikling.

I hvilken grad vil dere knytte til dere faglig kompetanse i forbindelse med gjennomføringen av prosjektet?

Våre samarbeidspartnere sikrer:

Fagkompetanse - langs ulike akser

Praktisk gjennomføring av vannturer - høst, vinter og vår

Innspill og kvalitetssikring av omgivelser og aktiviteter

Pedagogisk og teoretisk forankring

Praktisk prosjektgjennomføring

Digital tjenesteutvikling

Tekst

Illustrasjon

Er det planlagt at informasjon og kunnskap om tiltaket skal deles internt eller med andre? Ja

Hvordan er dette tenkt dokumentert og gjort?

Resultater og erfaringer vil i hovedsak deles gjennom egne og fortjente kanaler og på vår årlige arena Flytekonferansen.

Flytekonferansen2026 - om prosjektet. Resultater så langt.

Flytekonferansen2027 - om erfaringer med tiltaket

I tillegg vil medlemmenes kanaler benyttes.

Flyte.no og Vannsikre kommuner (lanseres i feb.26). Den digitale løsningen vil muliggjøre løpende oppdatering og deling av innhold. Dokumentasjon vil brukes i kommunikasjon mot kommuner, barnehagearenaer og UH-sektoren.

Er det planlagt at tiltaket skal drives videre etter at prosjektperioden er ferdig? Ja

Beskrive hvordan dette tenkt gjort og finansiert

Løsningen vil inngå som en del av Vannsikre kommuner, Flytes nasjonale satsing for helhetlig drukkingsforebygging. Plattformen vil videreutvikles og driftes gjennom kombinasjon av partnerskap, søknader til statlige ordninger og samarbeid med næringsliv og ideell sektor. Barnehagene vil ha tilgang til oppdatert innhold som kan brukes i ordinær drift. Flyte vil arbeide for at tilsynsmyndigheter og kommunale aktører kan ta i bruk løsningen som del av sine rutiner. Prosjektet er utviklet for varig bruk og kan skaleres til flere aldersgrupper og overganger til skolesvømming.

Flyte søker om støtte til drift gjennom statsbudsjettet, næringsliv og partnere som Hans Herman Horns stiftelse.

Vi har i tillegg søkt DAM stiftelsen om midler til videreutvikling av konseptet knyttet til overføringsverdi mellom aldersgruppene 0-3 år -> 4-6 år -> AKS og skolesvømming.

Fremdriftsplan

Beskriv kort tiltakets fremdriftsplan med hovedaktiviteter som skal gjennomføres for at tiltaket skal nå sitt mål - **kun obligatorisk for de med søknadsbeløp kr. 500.001 og høyere**. Har du behov for flere linjer i fremdriftsplanen, vil disse automatisk fremkomme når du fyller ut linjene i skjemaet.

Hovedaktivitet	Fra dato	Til dato
Utvikling av digitalt rammeverk	10.02.2026	27.02.2026
Utvikling av digitale innholdselementer for digital løsning	02.03.2026	30.04.2026
Testing	06.04.2026	27.04.2026
Opplasting i CMS	20.04.2026	20.05.2026
Kvalitetssikring	25.05.2026	08.06.2026
Lansering	15.06.2026	

Økonomi og varighet

Omsetning

Hva er søkerorganisasjonens 6 omsetning?

Kommentar

Flyte er en ideell organisasjon, som fikk 15 millioner kroner i startkapital fra Hans Herman Horns stiftelse, fordelt over 3 år, som Flyte har klart å disponere til 4 år. Disse midlene har hovedsakelig gått til oppstart, igangsetting av organisasjon, utvikling og profesjonalisering. Dette inkluderer også etablering av Flytekonferansen, en nasjonal, faglig arena for drukningsforebygging. Den er gjennomført 3 år på rad.

Vi jobber intenst for å få på plass et spleiselag i næringslivet, et svært tungt arbeid, gitt den globale ustabile situasjonen. Så langt har vi klart å få med Solstad Shipping på laget, med 1 mill kroner/per år i 3 år.

I tillegg søker vi midler fra ulike stiftelser, til våre prioriterte prosjekter: Vannsikre kommuner og Registerstudiet.

Tilleggsinformasjon:

I Vannsikre kommuner, har Flyte gjennomført et innsiktsløp og en gapanalyse, som har identifisert en rekke mangler knyttet til drukningsforebygging. Livslang trygghet ved vann er avgjørende. Det hjelper lite å ha en opplæringslov som sier at barn i 4. trinn skal kunne svømme, dersom de ikke er trygge i vann når de begynner på skolen.

Første fase av utviklingen av Vannsikre kommuner er tildelt 1 mill nok fra Tom Wilhelmsens Stiftelsen, samt 0,5 mill nok fra Kistefoss, noe som bærer prosjektet frem til juli 2026.

Registerstudiet er tildelt nok 400.000,- fra Laerdal Medical Foundation til arbeidspakke 1. Prosjektet har bl.a som mål å få kunnskap om fatale og ikke-fatale drukningsulykker. Vi har lite kunnskap om ikke-fatale drukningsulykker i Norge. Dette er viktig for å kunne jobbe målrettet med riktige tiltak i fremtiden.

Varighet

Prosjektperiode

01.04.2026 - 30.09.2026

Budsjett

Skriv konkret hva midlene du søker støtte om hos Sparebankstiftelsen DNB skal brukes til:

Midlene skal brukes til å ferdigstille den digitale løsningen som gjør undervisningsopplegget tilgjengelig og anvendbart for barnehager. Dette inkluderer digital utvikling, design, pedagogisk tilrettelegging, illustrasjoner, universell utforming, prototyper, kvalitetskontroll og teknisk implementering. Arbeidet oversetter alt innhold som allerede er utviklet til en løsning barnehagene både kan og faktisk ønsker å ta i bruk i ordinær drift.

Søknadsbeløp, kostnader og finansiering knyttet til tiltaket

Inntekter	Beløp
Søknadsbeløp Sparebankstiftelsen DNB	1 487 500
Tilskudd fra det offentlige – søkt om/i prosess	0
Tilskudd fra det offentlige - innvilget	0
Andre tildelinger/tilskudd - søkt om	225 000
Andre tildelinger/tilskudd - innvilget	0
Andre inntekter (salg, deltakeravgift osv)	0
Egne midler	0
Delsum	1 712 500
<hr/>	
Kostnader	Beløp
Faste installasjoner	0
Utstyr	0
Leie av lokaler, teknisk utstyr	0
Lønn, sosiale utgifter	0
Kurs, opplæring	0
Formidling, forestilling, utstilling	75 000
Markedsføring	150 000
Reise, transport, opphold	0
Andre kostnader (spesifiser i kommentarfeltet)	1 487 500
Delsum	1 712 500
<hr/>	
Total	0

Kommentarer til budsjettet

Tilleggssøknaden gjelder kostnader knyttet til digitalisering, som opprinnelig var planlagt finansiert gjennom en ekstern søknad som ikke ble innvilget. Denne delen av prosjektet krever innkjøp av profesjonelle tjenester som digital utvikling, design, illustrasjon og tilrettelegging. For slike tjenester må kostnadene budsjetteres inkludert mva, noe som utgjør en vesentlig merkostnad for et ideelt prosjekt.

Flyte har strukket midlene fra den første tildelingen så langt som mulig. Konzeptutvikling, alt innholdsarbeid, pilotering og fysiske aktivitetstester er gjennomført. Den delen av arbeidet har prioritet og fortsetter gjennom vårsemesteret, som planlagt. Som tidligere nevnt, er det ferdigstillingen av den digitale løsningen, det som vil sikre at prosjektet blir varig, tilgjengelig og skalerbart, som lider. Den justerte søknadssummen reflekterer merkostnader som følger av mva og bortfall av forventet medfinansiering. (Ref opprinnelig budsjettpost: Omsøkt til Scheiblerstiftelsen nok 1.190' -> nå nok 1487,5')

Det søkte beløpet gjelder vil utelukkende gå til de delene av arbeidet som ikke kan utføres internt, og som er nødvendige for å realisere prosjektets fulle samfunns-effekt. Midlene vil gå direkte til leveranser som oversetter hele det utviklede pedagogiske innholdet til en digital løsning som barnehager kan bruke i hverdagen. Dette var en definert del av opprinnelig prosjekt, men ikke mulig å gjennomføre innenfor gjestående midler.

Last opp detaljert budsjett her (både pr. år og totalt) - dette er obligatorisk for alle søknader der søknadsbeløpet er kr 250.000 eller større. Søker du om lønn og sosiale kostnader må det detaljerte budsjettet gi informasjon om grunnlønn og spesifisere sosiale utgifter. Det må også vise antall stillinger, stillingsprosent og periode.

- Flyte_prosjektbudsjett_søknad Sparebankstiftelsen DNB.xlsx

Har tiltaket søkt støtte hos offentlige og/eller andre ordninger?

Ja

Hvilke offentlige og/eller andre ordninger har dere søkt /fått støtte fra? • Andre ordninger– vennligst spesifiser

Spesifiser hvilken annen ordning dere har søkt/fått støtte hos Vi har søkt om midler fra Statsbudsjettet, men ikke blitt tildelt noe ennå. I tillegg har vi søkt om støtte til formidling og markedsføring av løsningen.

Hvilket kontonummer skal en eventuell tildeling utbetales til? 15200205437

Bekreft at oppgitt kontonummer ikke krever KID Ja

Avslutning

Avslutning - hvorfor støtte dette prosjektet

Helt avslutningsvis, fortell oss hvorfor det er viktig for nærmiljøet og/eller deres organisasjon at akkurat dette tiltaket får støtte fra Sparebankstiftelsen DNB?

Tiltaket er viktig for Oslo fordi det retter seg mot bydelene med størst utfordringer knyttet til svømmeferdigheter, trygghet og deltakelse ved vann. Mange barn vokser opp i familier der foresatte mangler vannkompetanse, og tidlig vanntilvenning gir dermed både helsegevinst, trygghet og sosial utjevning. Prosjektet styrker barns forutsetninger for skolesvømming og gir dem ferdigheter de tar med seg videre i livet.

Digitalisering er nødvendig for at barnehagene skal kunne ta i bruk verktøyene i ordinær drift. Løsningen gir ansatte rask tilgang til aktiviteter, risikovurdering og pedagogisk støtte og effektiviserer planlegging i en sektor med press på tid og ressurser. Innholdet kan integreres direkte i årsplaner og dokumentasjon og oppdateres fortløpende uten kostbare og papirbaserte utskiftninger.

Den digitale plattformen gjør det også mulig å involvere foresatte på flere språk og senke terskelen for deltakelse for familier som mangler erfaring med vann. Dermed styrkes både barnas trygghet og hjemmets rolle.

For Flyte er prosjektet en viktig byggestein i utviklingen av varig strukturkapital og i arbeidet med nullvisjonen mot drukning. En utvidet støtte fra Sparebankstiftelsen DNB vil sikre at den opprinnelige tildelingen får full samfunns effekt og at løsningen blir tilgjengelig for barnehager, barn og familier i hele landet.

Merk at det som er viktig for søknadsbehandlingen må stå i søknadsskjemaet og ikke i vedleggene. Det er mulig å laste opp inntil 3 relevant vedlegg.

Hvordan fikk du kjennskap til denne støtteordningen? Har søkt om støtte hos dere tidligere

Samtykke

Jeg samtykker Ja

Jeg samtykker Ja

Jeg samtykker Ja

ATTEST: DIGITALISERING AV «VANTRYGGE BARNEHAGER»

Denne attesten bekrefter rollene og det profesjonelle samarbeidet knyttet til utviklingen og realiseringen av den digitale plattformen for verktøysettet «Vantrygge barnehager». Digitaliseringen har vært et viktig steg for å sikre nasjonal tilgjengelighet og bidra til varig strukturkapital innen drukningsforebyggende arbeid i barnehagesektoren.

Følgende parter har hatt sentrale roller i prosessen:

Strategisk ledelse og konseptutvikling

Flyte (v/ Jannicke Øiaas) har hatt det overordnede ansvaret for strategisk retning og ledelse av delprosessen knyttet til den digitale løsningen i verktøyet «Vannsikre kommuner». Konseptutvikling, kommunikativ innramming og visualisering av løsningen er utviklet i fellesskap mellom Flyte, DayTwo og prosjektledelsen, ledet av Jannicke Øiaas.

Design og teknisk utvikling

DayTwo har hatt ansvar for digitalisering, teknisk realisering og utvikling av den nasjonale nettsiden, inkludert tilrettelegging av informasjonsvideoer og digital instruksjonsmetodikk.

Melkeveien (underleverandør til DayTwo) har utviklet de visuelle illustrasjonene til aktivitetskortene som er integrert i den digitale ressursbanken.

Pedagogisk innhold og faglig kvalitetssikring

Marta Skandsen har hatt ansvar for utviklingen av det pedagogiske programmet og det faglige innholdet i verktøysettet, samt kvalitetssikring av ressursene for digital formidling.

Signaturer:

Oslø, 24.05.26



Jannicke Øiaas
Flyte



Børge Vike Sandengen
DayTwo



Marta Skandsen
Skandsen prosjektledelse